

OZNÁMENIE O ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

vypracované podľa Prílohy č.8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia

Kraj	:	Žilinský
Okres	:	Námestovo
Kataster	:	k.ú. Mútne, Oravské Veselé, Oravská Jasenica
Druh činnosti	:	2. Vodné hospodárstvo
		Položka 6: Komunálne čistiarne odpadových vôd alebo kanalizačné siete (od 2000 do 100 000 ekvivalentných obyvateľov)

OBSAH

I. ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	3
1.NÁZOV (MENO)	3
2.IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	3
3.SÍDLO.....	3
4.MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA	3
5.MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE	3
II. NÁZOV ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	4
III. ÚDAJE O ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	4
1.UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (KRAJ, OKRES, OBEC, KATASTRÁLNE ÚZEMIE, PARCELNÉ ČÍSLO).....	4
2.OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA VRÁTANIE POŽIADAVIEK NA VSTUPY (ZÁBER PÔDY, SPOTREBA VODY, OSTATNÉ SUROVINOVÉ A ENERGETICKÉ ZDROJE, DOPRAVNÁ A INÁ INFRAŠTRUKTÚRA, NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY, INÉ NÁROKY) A ÚDAJOV O VÝSTUPOCH (NAPRÍKLAD ZDROJE ZNEČISTENIA OVZDUŠIA, ODPADOVÉ VODY, INÉ ODPADY, ZDROJE HLUKU, VIBRÁCIÍ, ŽIARENIA, TEPLA A ZÁPACHU, INÉ OČAKÁVANÉ VPLYVY, NAPR. VYVOLANÉ INVESTÍCIE)	6
3. PREPOJENIE S OSTATNÝMI PLÁNOVANÝMI A REALIZOVANÝMI ČINNOSŤAMI V DOTKNUTOM ÚZEMÍ A MOŽNÉ RIZIKÁ HAVÁRIÍ VZHLADOM NA POUŽITÉ LÁTKY A TECHNOLOGIE	17
4. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV.19	
5.VYJARENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.....	21
6. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA VRÁTANE ZDRAVIA ĽUDÍ.....	21
IV. VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽSTVA VRÁTANE KUMULATÍVNYCH A SYNERGICKÝCH.....	55
V. VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE	65
VI. PRÍLOHY.....	66
1.INFORMÁCIA, ČI NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ BOLA POSUDZOVANÁ PODĽA ZÁKONA; V PRÍPADE AK ÁNO, UVEDIE SA ČÍSLO A DÁTUM ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA, PRÍP. JEHO KÓPIA	66
2.MAPY ŠIRŠÍCH VZŤAHOV S OZNAČENÍM UMIESTNENIA ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ OBCI A VO VZŤAHU K OKOLITEJ ZÁSTAVBE	68
3.DOKUMENTÁCIA K ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	68
VII.DÁTUM SPRACOVANIA.....	69
VIII. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA A PODPIS SPRACOVATEĽA OZNÁMENIA.....	69
IX. PODPIS OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA	69

I. ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. NÁZOV (MENO)

ORAVSKÁ VODÁRENSKÁ SPOLOČNOSŤ, a.s. alebo v skratke OVS, a.s.

2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

IČO: 366 722 54
(SK NACE: 36001)

3. SÍDLO

Bysterecká 2180,
026 80 Dolný Kubín

4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

2 členovia predstavenstva
v zastúpení oprávnení k podpisu

Ing. Marcel Bakoš - generálny riaditeľ OVS a.s.
Telefónne číslo: +421 908 735 318
e-mail: marcel_bakos@ovs.sk

Ing. Ján Rončák - výrobo-technický riaditeľ
Telefónne číslo: +421 905 850 602
e-mail: jan_roncak@ovs.sk

5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE

Ing. Denisa Hutlasová
Bysterecká 2180
026 80 Dolný Kubín

Telefónne číslo: +421 917 651 371
e-mail: denisa_hutlasova@ovs.sk

II. NÁZOV ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia

III. ÚDAJE O ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (KRAJ, OKRES, OBEC, KATASTRÁLNE ÚZEMIE, PARCELNÉ ČÍSLO)

Kraj: Žilinský

Okres: Námestovo

Obec: Mútne, Oravské Veselé, Oravská Jasenica

Katastrálne územie: Mútne, Oravské Veselé, Oravská Jasenica

Navrhovaná činnosť má byť umiestnená tak v zastavanom území dotknutých obcí ako aj mimo zastavaného územia obcí.

Projektovou a inžinierskou spoločnosťou AQUA PROCON s.r.o. bol vypracovaný samostatný dokument: Zoznam pozemkov dotknutých navrhovanou stavbou, Projekt Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia, stupeň DUR, december 2022, D - doklady, zákazkové číslo: 1488618-11.

Nižšie je uvedený len zoznam dotknutých lesných pozemkov.

LESNÉ POZEMKY

Zákon č.326/2005 Z.z. o lesoch v oddiele Ochrana lesných porastov definuje, že ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku. A vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje aj záväzné stanovisko štátnej správy lesného hospodárstva.

V rámci stavby budú dotknuté tieto lesné pozemky:

Parcelné čísla - kataster C, k.ú. Oravská Jasenica: 809, 817, 2832/2, 3178/12;

Parcelné čísla - kataster C, k.ú. Oravské Veselé: 2110;

Parcelné čísla - kataster E, k.ú. Oravské Veselé: 495, 692/3, 1878, 2207/1, 2707/2, 2708, 2713, 2752, 3034/1, 3034/3, 3057/1, 3480/1, 3480/2, 3544/1, 3670/1, 3670/2, 3670/5, 3833/1, 3965/2, 3968, 4008/1, 4039/2, 4040, 4045/2, 4097/1, 4097/2, 4098/2, 4119/2, 4145, 4163, 4189, 4726/1, 4726/4, 5790, 6893/1, 6893/2, 6947/1, 6947/4, 6947/5, 6948/1, 6948/2, 6948/3, 12072/6, 12181/1, 809, 817;

Parcelné čísla - kataster C, k.ú. Mútne: 1423/1, 2203;

Parcelné čísla - kataster C, k.ú. Oravská Jasenica: 806, 807/1, 810, 812, 2310/3, 2315, 3132/17, 815/2, 815/1;

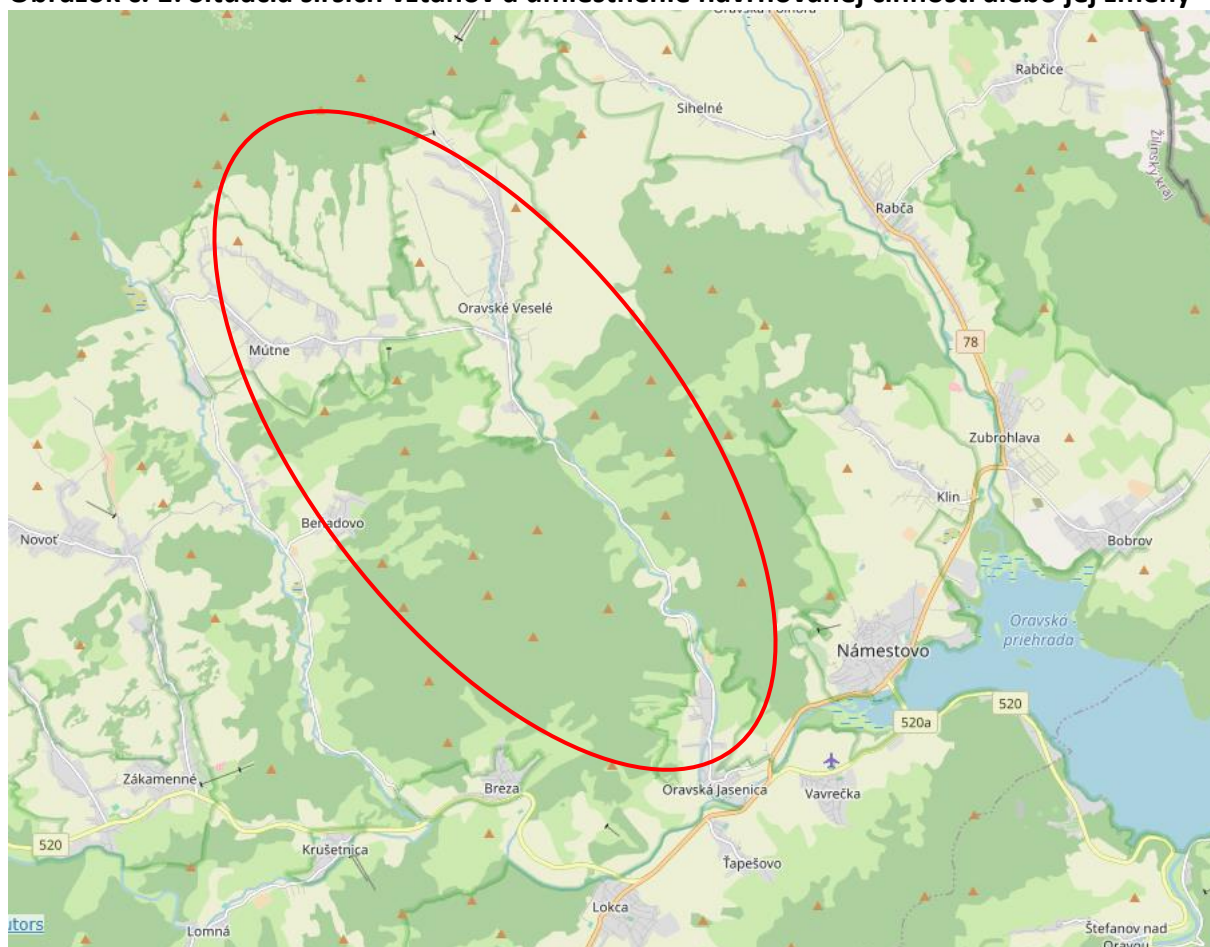
Parcelné čísla - kataster C, k.ú. Oravské Veselé: 2153, 2140/1, 2117;

Parcelné čísla - kataster E, k.ú. Oravské Veselé: 433, 496, 498, 518/1, 520/1, 520/2, 598/1, 598/2, 598/3, 598/4, 600, 601/1, 601/2, 603, 626/1, 626/2, 626/3, 692/1, 692/2, 1877, 1950/4, 1950/5, 2528/1, 2530/1, 2592/1, 2593/1, 2594, 2595/1, 2600/1, 2600/2, 2618, 2663/2, 2663/3, 3034/2, 3034/4, 3035/1, 3035/2, 3036/1, 3036/2, 3036/3, 3057/2, 3057/3, 3057/4, 3330/1, 3330/2, 3362/1, 3362/2, 3367/1, 3367/2, 3393/1, 3393/2, 3393/3, 3394/1, 3394/2, 3402/1, 3402/2, 3476, 3479/1, 3479/2, 3544/2, 3669/2, 3669/3, 3670/3, 3670/4, 3670/6, 3670/7, 3670/8, 3670/9, 3670/10, 3749, 3750, 3833/3, 3965/1, 4008/2, 4008/3, 4039/1, 4045/1, 4097/3, 4098/1, 4112/2, 4119/1, 4120/1, 4120/2, 4199, 4234, 4349, 4386/1, 4473/1, 4473/2, 4503, 4521, 4526, 4633, 4707, 4726/2, 4726/3, 4729/1, 4756/2, 5395, 5730/1, 5731, 5732, 5735, 5736, 5783/1, 5783/2, 6618, 6894/1, 6894/2, 6947/6, 6947/7, 6949/1, 6949/2, 6949/3, 7061, 7062/2, 10503, 10854/1, 10854/2, 11567/1, 11567/2, 11575/1, 11575/2, 11616/1, 11616/2, 11617/1, 11617/2, 11729/1, 11729/2, 12072/4, 12120/2, 12125/1, 12125/2, 12125/3, 12125/4, 12139/1, 12139/2, 12139/3, 12139/4, 12180/1, 12180/2, 12180/3, 12180/4, 12180/5, 12180/6, 12181/2, 12234/3, 12559, 12873/1, 12873/2, 12873/3, 12995/1, 12995/2, 12995/3, 12995/4;

Parcelné čísla - kataster E, k.ú. Mútne: 2145/2, 2145/3, 2145/4, 2145/5, 2202/1, 2202/2, 2202/3, 2202/4, 2202/5, 2203, 2220/1, 6838/3, 6839/2, 6858/2, 6859, 6936, 6956/1;

Parcelné čísla - kataster E, k.ú. Oravská Jasenica: 806/1, 807/1, 810, 812/1, 812/2, 815/1, 2314;

Obrázok č. 1: Situácia širších vzťahov a umiestnenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny

2. OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA VRÁTANE POŽIADAVIEK NA VSTUPY (ZÁBER PÔDY, SPOTREBA VODY, OSTATNÉ SUROVINOVÉ A ENERGETICKÉ ZDROJE, DOPRAVNÁ A INÁ INFRAŠTRUKTÚRA, NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY, INÉ NÁROKY) A ÚDAJOV O VÝSTUPOCH (NAPRÍKLAD ZDROJE ZNEČISTENIA OVZDUŠIA, ODPADOVÉ VODY, INÉ ODPADY, ZDROJE HLUKU, VIBRÁCIÍ, ŽIARENIA, TEPLA A ZÁPACHU, INÉ OČAKÁVANÉ VPLYVY, NAPRÍKLAD VYVOLANÉ INVESTÍCIE)

Účelom navrhovanej verejnej práce Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia je vyriešenie odkanalizovania aglomerácií nad 2000 ekvivalentných obyvateľov Mútne a Oravské Veselé. Obec Mútne a Oravské Veselé sú v zozname aglomerácií nad 2 000 EO pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS.

Kód aglomerácie: Mútne - SKA5070489, Oravské Veselé - SKA5070488

Konkrétne sú navrhované nasledujúce opatrenia:

- Výstavba novej splaškovej kanalizácie v oblastiach Mútne a Oravské Veselé pre odkanalizovanie tak, aby došlo k zabezpečeniu pripojenia na verejnú kanalizáciu 85 % a viac existujúcich producentov odpadových vôd. Súčasťou akcie je 5 čerpacích staníc odpadových vôd v obci Mútne a 6 čerpacích staníc v obci Oravské Veselé.
- Vybudovanie splaškovej kanalizačnej vetvy pre odkanalizovanie ulice v severnej časti obce Oravská Jasenica.
- Skapacitnenie čerpacej stanice ČS01 a existujúceho výtlaku odpadových vôd v Oravskej Jasenici v dôsledku napojenia aglomerácií Mútne a Oravské Veselé na stokovú sieť v obci Oravská Jasenica.
- Vybudovanie zaústení kanalizačných prípojk na navrhovaných kanalizačných stokách. V rámci projektu sa vybuduje 1604 ks zaústení kanalizačných prípojk (748 ks v Mútnom, 826 ks v Oravskom Veselom a 30 ks v Oravskej Jasenici).
- Zlepšenie kvality životného prostredia a života obyvateľstva v obciach Mútne, Oravské Veselé a Oravská Jasenica.
- Zlepšenie ochrany povrchových a podzemných vôd v oblasti povodia rieky Váh.

Navrhovaným technickým riešením sa zvýši napojenosť na verejnú kanalizačnú sieť v doposiaľ nedoriešených aglomeráciách nad 2000 EO Mútne a Oravské Veselé:

- v aglomerácii Mútne zo súčasného stavu 0 obyvateľov na 2632 obyvateľov
- v aglomerácii Oravské Veselé zo súčasného stavu 0 obyvateľov na 2619

Odpadové vody z riešených aglomerácií budú odvádzané jestvujúcou kanalizačnou sieťou na ČOV Námestovo, kde budú čistené v súlade s požiadavkami legislatívy.

ČOV Námestovo - v rámci II. etapy rekonštrukcie sa navýšil počet ekvivalentných obyvateľov (EO) na 46 000. Bolo rekonštruované mechanické predčistenie a bola vybudovaná nová biologická linka a kalové hospodárstvo. Mechanické predčistenie a kalové hospodárstvo bolo vybudované už na cieľový stav - 63 000 EO. II. etapa bola ukončená a spustená do prevádzky

v roku 2009. V budúcej III. etape bude rozšírená biologická linka na cieľovú kapacitu 63 000 EO. ČOV Námestovo (súčasná kapacita 46 000 EO, cieľová kapacita 63 000 EO) je dostatočne kapacitná pre príjem odpadových vôd z riešeného územia.

Hlavným cieľom projektu v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd je zlepšenie kvality životného prostredia a života obyvateľstva a tiež zlepšenie ochrany povrchových a podzemných vôd v aglomeráciách Mútne a Oravské Veselé, respektíve v povodí rieky Váh.

Účelom projektu je odkanalizovanie doposiaľ neodkanalizovanej sústredenej jestvujúcej zástavby obcí Mútne a Oravské Veselé.

Vybudovanie nových splaškových kanalizačných stôk umožní zvýšiť percento napojenosti obyvateľov na verejnú kanalizáciu v obidvoch aglomeráciách.

Kanalizačná sieť v obci Oravské Veselé je navrhnutá prevažne gravitačného charakteru. Sieť je doplnená 6 ks ČSOV, ktoré odvodňujú lokality, ktoré nie je možné gravitačne napojiť na gravitačnú stokovú sieť (prevažne kvôli križovaniu vodného toku Veselianska, ktorá má v danom mieste hlboké koryto).

Hlavný kanalizačný zberač stokového systému (stoka A) je ukončený v čerpacej stanici ČSOV 1 OV, ktorá je umiestnená na južnom konci obce za hranicou zastavaného územia. Čerpacia stanica je súčasťou aktivity 01 Oravské Veselé, Oravská Jasenica - kanalizačný zberač a dopravuje odpadové vody výtlakom V1.1 do stokovej siete obce Oravská Jasenica.

V obci Oravská Jasenica je výtlak V1.1 z ČSOV 1 OJ ukončený v koncovej šachte novo navrhovanej splaškovej gravitačnej stoky C4 (aktivita 01), ktorá je napojená na jestvujúcu stoku C v Oravskej Jasenici. Jestvujúca ČSOV 1 OJ bude v rámci tejto stavby intenzifikovaná vrátane výtlaku odpadových vôd (aktivita 01). Odpadové vody sú ďalej odvádzané jestvujúcou skupinovou kanalizáciou na ČOV Námestovo.

Kanalizačná sieť v obci Mútne je navrhnutá prevažne gravitačného charakteru. Vzhľadom k tomu, že základný pôdorys obce je členitý, formovaný do tvaru elipsy, ktorá leží na hrebeni kopcov je stoková sieť doplnená niekoľkými ČSOV. V časti Mútne-centrum sú to 2 ks ČSOV (ČSOV 1 MU, ČSOV 3 MU), v časti Druhá Strana 1 ks ČSOV (ČSOV 2 MU) a v Mútňanskej Píle 2 ks ČSOV (ČSOV 4 MU a ČSOV 5 MU). Hlavný kanalizačný zberač stokového systému (stoka B) v Mútnom je gravitačný a je trasovaný údolnicou pozdĺž potoka Mútnik. Stoka B sa na konci zastavaného územia obce prechádza v kanalizačný zberač B (aktivita 03 Mútne, Oravské Veselé - kanalizačný zberač). Týmto zberačom sú odpadové vody z Mútneho gravitačne privádzané do stokovej siete obce Oravské Veselé (bližšie údaje viď príloha C.5.TZ. projektovej dokumentácie).

Odpadné vody budú kanalizačným systémom obce Oravské Veselé dopravované smerom na ČOV nasledujúcim spôsobom:

- stoka A a stoky v povodí stoky A - odpadné vody budú dopravované do ČSOV 1 OV gravitačne
 - stoka AA a stoky v povodí stoky AA - odpadné vody budú gravitačne zvedené na ČSOV 2 OV.
- Odtiaľ budú odpadné vody prečerpávané výtlakom odpadných vôd V1.2 do stoky A, ktorou sú ďalej gravitačne odvádzané.

Všetky čerpacie stanice odpadovej vody sú navrhnuté s technológiou separácie tuhých látok typu umiestnenou v podzemnej železobetónovej alebo sklolaminátovej šachte. Čerpacie stanice sa navrhujú umiestniť do zelených plôch mimo komunikácie. Pred každou čerpacou stanicou bude na kanalizačnej sieti vytvorený akumulčný úsek. Jeho dĺžka a dimenzia je navrhnutá podľa maximálneho hodinového prietoku na 3 hodín zdržania pre prítok Q24 (u ČSOV bez stabilného dieselagregátu) a 1 hodinu (u ČSOV s dieselagregátom). U ČSOV bez dieselagregátu je navrhnutá v rozvádzači zásuvka pre napojenie náhradného mobilného zdroja elektrickej energie.

Čerpacie stanice slúžia na prečerpávanie splaškových odpadových vôd v miestach, ktoré nie je možné gravitačne odvodniť. Kapacitne sú čerpacie stanice navrhované na výhľadové množstvá s ohľadom na súčasný stav. Čerpadlá v prečerpávacích staniaciach sú navrhnuté tak, aby sa v potrubíach dosiahla normou požadovaná rýchlosť 0,8 – 1,5 m/s.

Funkčný princíp čerpania: Odpadová voda tečie cez prírodné potrubie do rozdeľovacieho lievika a odtiaľ do dvoch samostatne uzatváraných, vedľa seba umiestnených zberačov tuhých látok. Tieto zberače sú zaradené pred výtlačnými hrdlami čerpadiel a pomocou sústavy deliacich klapiek „odfiltrávajú“ veľké kusy pevných látok (v závislosti na priechodnosti príslušného obežného kola čerpadla). Znamená to, že do spoločnej zbernej nádrže pretečie cez stojace čerpadlo len „predčistená odpadová voda“. Pri dosiahnutí určenej hladiny „predčistenej odpadovej vody“ v zbernej nádrži sa pomocou systému regulácie plnenia zapne čerpanie jedným z čerpacích agregátov. Čerpacie agregáty bežia striedavo. Pri špičkovom zaťažení môžu čerpadlá pracovať súbežne. Prúd „predčistenej odpadovej vody“, spôsobený pracujúcim čerpadlom, otvára deliace klapky v zberači tuhých látok a v dôsledku rýchlosti prúdenia strháva a transportuje všetky pevné látky, zhromaždené v zberači tuhých látok, do výtlačného potrubia, pričom zároveň čistí, pomocou „predčistenej odpadovej vody“ zberač pevných látok. Počas tohto procesu je príslušný zberač pevných látok uzatvorený uzatváracou guľou.

Po vypnutí čerpadla sa proces opakuje s druhým čerpadlom (nátok-zapnutie-vypnutie čerpadla) pričom sa čerpadlá striedajú a tak to pokračuje ďalej.

PREDPOKLADANÝ TERMÍN

Skutočná realizácia bude závislá od zabezpečenia financovania stavby, konkrétnych ponúk účastníkov verejnej súťaže v zmysle zákona o verejnom obstarávaní.

Predpokladaný termín začatia výstavby: rok 2027

Predpokladaný termín skončenia výstavby: rok 2030

Predpokladaný termín prevádzky: rok 2030 - skúšobná prevádzka, rok 2031 - trvalá prevádzka

POSÚDENIE SÚLADU ČINNOSTI S ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU

ÚPN VÚC Žilinského kraja, Zmeny a doplnky č. 4, v časti Návrh rozvoja kanalizácií a ČOV navrhuje zabezpečiť odvádzanie a čistenie odpadových vôd stanovené požiadavkami smernice 91/271/EHS a záväzkami, ktoré sa Slovenská republika zaviazala plniť v rámci predvstupových rokovaní s EÚ a ktoré sú jednoznačne definované aj v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). V rámci efektívneho odvádzania a čistenia odpadových vôd je uplatňovaný systém kanalizačných aglomerácií.

Podľa Národného programu Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení smernice Komisie 98/15/ES a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1882/2003/ES z apríla 2007 na jednu ČOV môže byť napojených viacero aglomerácií.

V zmysle Plánu rozvoja verejných kanalizácií pre územie Žilinského kraja a Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS navrhuje: pre aglomeráciu Námestovo (aglomerácia s viac ako 10 000 ekvivalentných obyvateľov) vybudovanie kanalizácie mimo iné i v obci Oravské Veselé, vo výhlade Mútne s čistením odpadových vôd na ČOV Námestovo. Pre aglomeráciu viac ako 2 000 EO Mútne je navrhované vybudovanie obecnej kanalizácie a ČOV (vo výhlade napojenie na aglomeráciu Námestovo a zrušenie ČOV). V záväznej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja je medzi významné stavby zaradená regionálna skupinovú kanalizáciu obcí: Oravská Polhora, Rabča, Sihelné, Rabčice, Mútne, Oravské Veselé, Oravská Jasenica, Novoť, Zákamenné, Krušetnica, Breza, Lokca, Hruštín, Babín, Ťapešovo so spoločným čistením na ČOV Námestovo.

Mútne

V územnom pláne obce Mútne je navrhované odkanalizovanie územia obce splaškovou kanalizáciou s pripojením na ČOV Námestovo podľa projektu „Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia“. Výstavba kanalizácie je verejnoprospešnou stavbou technickej infraštruktúry podľa územného plánu obce a územného plánu VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č. 4.

Oravské Veselé

V obci sa v územnom pláne uvažuje s výstavbou splaškovej stokovej siete s napojením na kanalizačný zberač so zaústením na ČOV Námestovo. Trasovanie zberača pod obcou je údolím potoka do Oravskej Jasenice s pokračovaním na Námestovo. Navrhovaná kanalizácia je v súlade s týmto dokumentom (www.oravskevesele.sk). Výstavba kanalizácie je podľa územného plánu verejnoprospešnou stavbou technickej infraštruktúry.

Oravská Jasenica

V obci Oravská Jasenica sa tiež uvažuje s vybudovaním splaškovej kanalizácie v navrhovaných priestoroch s napojením na navrhovanú aj vybudovanú sieť. Do územného plánu sa doplnil pripravovaný kanalizačný zberač Oravské Veselé - Mútne - Oravská Jasenica.

VSTUPY

ZÁBER PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV

Trvalý záber pôdy bude potrebný pre navrhované čerpacie stanice odpadových vôd a príjazdové komunikácie k týmto ČSOV.

Tabuľka č. 1: Trvalý záber pôdneho fondu

Katastrálne územie	Výmera trvalého záberu (m ²)	Druh pozemku
Oravská Jasenica	47,4	Zastavaná plocha a nádvorie
	23,0	Vodná plocha
	118,1	Ostatná plocha

Oravské Veselé	54,5	Zastavaná plocha a nádvorie
	133,8	Ostatná plocha
	5,4	Záhrada
	1224,7	Orná pôda
	334,7	Lesný pozemok
Mútne	199,5	Ostatná plocha
	67,3	Zastavaná plocha a nádvorie
	323,4	Orná pôda
	330,1	Trvalé trávne porasty

Pri výstavbe navrhovanej stavby dôjde v intraviláne aj extraviláne obcí k potrebe dočasného záberu poľnohospodárskej pôdy pre pracovné pásy stavby. Potrebná šírka pracovného pásu (dočasného záberu) v intraviláne obcí je 5,5 m. Pri výstavbe v extraviláne je potrebná šírka pracovného pásu 12,0 m. Pri realizácii líniových častí stavby v poľnohospodárskej a lesnej pôde sa odporúča stavbu realizovať v mimo-vegetačnom období. Obmedzenie dotknutých pozemkov dočasným záberom bude do jedného roku.

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžaduje nový trvalý záber poľnohospodárskeho aj lesného pôdneho fondu o celkovej výmere 2861,9 m².

PREDPOKLADANÝ RESP. ODHADOVANÝ POČET DREVÍN NA VÝRUB A POČET DREVÍN URČENÝCH NA ZACHOVANIE

Navrhované kanalizačné potrubia budú v intraviláne obcí budované v zelených pásoch, chodníkoch a komunikáciách a po ich vybudovaní bude povrchová úprava terénu uvedená do pôvodného stavu. V extraviláne sú kanalizačné zberače vedené v zelených plochách, poľných cestách.

V ochrannom pásme potrubných radov budú odstránené kroviny, náletové dreviny a narastené stromy. Pre zhotovenie stavby bude nutné odstrániť také kroviny, náletové dreviny a stromy v pracovnom pruhu priamo brániace výstavbe. Ostatné vzrastené stromy, nachádzajúce sa v pracovnom pruhu nebudú odstránené, ale budú chránené proti poškodeniu. Výrub drevín bude prebiehať mimo vegetačné obdobie. Pre výrub drevín zhotoviteľ zaistí povolenie k výrubu.

Súhlas orgánu ochrany prírody podľa zákona č. 543/2002 Z.z. nie je potrebný:

- na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou a súvislé krovité porasty v zastavanom území obce s výmerou do 10 m² a za hranicami zastavaného územia obce s výmerou do 20 m²,
- pri obnove produkčných ovocných drevín na účely výsadby nových ovocných drevín, ak sa ich výsadba uskutoční do 18 mesiacov odo dňa výrubu,
- na stromy s obvodom kmeňa do 80 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, ak rastú v záhradách a záhradkárskych osadách.

Podrobné dendrologické hodnotenie drevín určených na výrub bude vypracované k žiadosti o výrub drevín podľa zákona č. 543/2002 Z.z. ku konaniu o súhlase na výrub drevín.

SPOTREBA VODY

Na vodovodnú sieť budú napojené len čerpace stanice odpadových vôd. Navrhované ČSOV budú pripojené novými vodovodnými prípojkami z vodovodnej siete v obci.

Tabuľka č. 2: Predpokladané ročné spotreby vody pre navrhované objekty

Objekt	Predpokladaná spotreba vody za rok [m ³ /rok]
ČSOV 1 OJ	2
ČSOV 1 MÚ	2
ČSOV 2 MÚ	2
ČSOV 3 MÚ	2
ČSOV 4 MÚ	2
ČSOV 5 MÚ	2
ČSOV 1 OV	2
ČSOV 2 OV	2
ČSOV 3 OV	2
ČSOV 4 OV	2
ČSOV 5 OV	2
ČSOV 6 OV	2

Počas výstavby bude možné stavenisko zásobovať pitnou vodou z miestnych zdrojov a z verejného vodovodu. Vodovodná sieť je dostatočne kapacitná pre pokrytie potrebnej dodávky pre navrhované objekty. Je možné využiť aj cisterny s pitnou vodou.

Počas výstavby bude zvýšená potreba vody dočasná (max na 3 roky) najmä na hygienické a sociálne účely. Následne samostatná prevádzka si bude vyžadovať stálu potrebu pitnej vody, celkovo o množstve cca 24 m³/rok.

SUROVINOVÉ A MATERIÁLOVÉ ZDROJE

Pre potrebu realizácie navrhovanej činnosti budú potrebné suroviny a materiály, ktoré sú uvedené aj v rámci kapitoly B.6. „Stručný opis technického, technologického a stavebného riešenia celej navrhovanej činnosti alebo jej zmeny vrátane údajov o vstupoch a údajoch o výstupoch.“ tohto dokumentu, resp. v technickej štúdii, ktorá je vypracovaná Projektovou a inžinierskou spoločnosťou AQUA PROCON s.r.o: Súhrnná technická správa, Projekt Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia, stupeň DUR, december 2022, zákazkové číslo: 1488618-11.

Množstvo potrebných stavebných surovín, materiálov, prvkov, výrobkov a polotovarov bude podrobnejšie určené vo vyššom stupni projektovej dokumentácie v rámci povoľovania navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov. V rámci realizácie navrhovanej činnosti sa predpokladá ich dovoz na určené miesto, pričom ich výroba sa na stavenisku nepredpokladá. Nároky na surovinové zdroje počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti sú nevyhnutné pre bezchybnú a environmentálne vhodnú výstavbu a prevádzku navrhovanej činnosti.

Pre potreby výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti budú potrebné surovinové a materiálové zdroje ako voda, elektrická energia, štrk, kameň, cement, piesok, betón, asfalt, PVC, trávové semená, dreviny na výsadbu a pod., resp. náhradné prvky, materiály a stavebné

výrobky a vybavenia stavebných objektov v prípade havarijných alebo poruchových stavov, resp. v prípade ich výmeny z dôvodu zastaranosti, nefunkčnosti alebo na základe potrieb a úsudkov správcov a vlastníkov prvkov technickej a dopravnej infraštruktúry.

Realizácia zmeny navrhovanej činnosti si bude vyžadovať potrebu surovinových a materiálových zdrojov.

ENERGETICKÉ ZDROJE

Čerpacie stanice odpadových vôd budú napojené na elektrickú sieť. Pre každú navrhovanú čerpaciu stanicu odpadových vôd bude vytvorená nová káblková prípojka NN a samostatné meranie spotreby elektrickej energie v elektromerovom rozvádzači.

Prípojka NN so samostatným meraním bude zriadená na mernú šachtu na zberači B z obce Mútne.

Tabuľka č. 3: Predpokladané ročné spotreby elektrickej energie

Objekt	Predpokladaná spotreba el. energie za rok [kWh/rok]
ČSOV 1 OJ	10 100
ČSOV 1 MÚ	1 300
ČSOV 2 MÚ	1 450
ČSOV 3 MÚ	4 650
ČSOV 4 MÚ	800
ČSOV 5 MÚ	4 050
ČSOV 1 OV	21 950
ČSOV 2 OV	950
ČSOV 3 OV	1 050
ČSOV 4 OV	2 500
ČSOV 5 OV	2 500
ČSOV 6 OV	450
Merná šachta (zberač B)	50

Ďalšie časti stavby nemajú nároky na pripojenie do distribučnej sústavy elektrickej energie. Distribučná sieť je v primeranej vzdialenosti od novo zriaďovaných odberných miest a je dostatočne kapacitná pre pokrytie potrebnej dodávky elektrickej energie.

Na práce na trase kanalizačných radov bude zhotoviteľ používať mobilné elektrocentrály alebo pripojenie na jestvujúcu rozvodnú sieť elektrickej energie.

Stavba nemá nároky na pripojenie na plynovodnú sieť.

Pre realizáciu a prevádzku navrhovanej činnosti je potrebná elektrická energia. Počas prevádzky je predpokladaná spotreba elektrickej energie za rok cca 51 800 kWh/rok.

DOPRAVNÁ A INÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prístup k navrhovaným čerpacím staniciam odpadových vôd bude po nových prístupových obslužných cestách, ktoré sa napájajú na miestne komunikácie v obciach Mútne, Oravské Veselé a Oravská Jasenica.

Počas výstavby bude stavenisko kanalizácie prístupné po miestnych a štátnych komunikáciách. K úsekom stôk nachádzajúcich sa v zelených a nespevnených plochách v intraviláne a extraviláne obcí bude prístup po dopravnom priestore v rámci manipulačného pásu. Jestvujúca dopravná infraštruktúra je dostatočne kapacitná pre realizáciu zámeru.

Navrhovaná stavba nemá potreby na dopravné cesty, okrem vybudovania prístupových komunikácií k navrhovaným ČSOV. Prístupové komunikácie budú napojené na jestvujúce miestne resp. štátne komunikácie v obciach.

K čerpacím staniciam sú podľa ich umiestnenia navrhované buď príjazdové komunikácie alebo odstavňové zálivy.

Stavba kanalizácie nevyžaduje riešiť parkovacie miesta. Priestor na parkovanie počas výstavby bude v oplotenom priestore stavebných dvorov, počas prevádzky na prístupových cestách, plochách u ČSOV.

Realizáciou navrhovanej zmeny činnosti sa nezmenia nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY

Navrhovaná stavba nie je výrobného charakteru, jedná sa o stavbu vodohospodárskej infraštruktúry.

Budúcu prevádzku bude zabezpečovať Oravská vodárenská spoločnosť a.s. (OVS). Pre stokovú sieť bol identifikovaný jeden pracovník na celý pracovný úväzok, ktorý sa bude podieľať na prevádzke projektu.

Príprava nových pracovníkov bude obsahovať absolvovanie povinných skúšok v zmysle platných predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a interných predpisov OVS.

Zmena navrhovanej činnosti bude vyžadovať navýšenie pracovných síl o 1 pracovníka počas prevádzky. Počas realizácie navrhovanej činnosti v priebehu cca 3 rokov bude potrebné navýšenie pracovných síl o počte max. 50 pracovníkov.

VÝSTUPY

ZDROJE ZNEČISŤOVANIA OVZDUŠIA

Hraničná poloha okresu voči Poľsku má svoj odraz vo zvýšenom dopade diaľkových emisií z priemyselného Sliezska. V širšom záujmovom území a v katastrálnom území obcí Mútne, Oravské Veselé ani Oravská Jasenica okrem automobilovej dopravy a vykurovania domácností v zimnom období tuhým palivom nie sú známe zdroje, ktoré by výrazne negatívne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia.

Nepriaznivý avšak dočasný vplyv na kvalitu života obyvateľov sa predpokladá počas výstavby kanalizačných a súvisiacich objektov v intraviláne dotknutých obcí. V etape výstavby bude pri realizácii objektov stavby v priestore stavby zvýšený pohyb stavebných mechanizmov a dôjde preto k čiastočnému narušeniu pohody a kvality života hlukom, prachom a emisiami z dopravy.

Zmenou navrhovanej činnosti bude znečisťovanie ovzdušia dočasné počas realizácie (odhadovaný čas realizácie cca 3 roky). Počas samotnej prevádzky nie je predpoklad na znečisťovanie ovzdušia.

ZDROJE ZNEČIŠŤOVANIA VÔD - ODPADOVÉ VODY

Z procesov mechanického a biologického čistenia odpadovej vody budú vznikať v čistiarni odpadových vôd odpadové látky: štrk, piesok, zhrabky a prebytočný stabilizovaný kal. Odvodnený kal bude vynášať do kontajnera a odvážaný na ďalšie spracovanie. S odpadom vzniknutým počas prevádzky sa bude nakladať podľa zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a podľa zákona č. 188/2003 Z.z. o aplikácii čistiarenského kalu a dnových sedimentov do pôdy. Z procesov mechanického a biologického čistenia odpadovej vody na ČOV Námestovo budú v súvislosti s napojením aglomerácií Mútne a Oravské Veselé vznikať odpadové látky v množstvách:

Stabilizovaný vlhký kal so sušinou 20 % : 1,8 t/deň

Zhrabky z hrablíc: 80,0 kg/d (po zlisovaní)

Odpad z lapačov piesku: 9,0 kg/d (po odvodnení)

Uvedené kaly budú vznikať až na ČOV Námestovo, kde budú odvádzané splaškové odpadové vody z obcí. Likvidáciu kalov z ČOV Námestovo bude zabezpečovať firma na základe právoplatne uzatvorenej zmluvy.

Kvalitatívne parametre vyčistenej odpadovej vody na odtoku z čistiarne odpadových vôd budú v súlade s limitnými hodnotami ukazovateľov znečistenia splaškových odpadových vôd a komunálnych odpadových vôd vypúšťaných do povrchových vôd podľa NV SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Navrhovaná činnosť bude mať pozitívny vplyv na zdravotný stav obyvateľstva záujmovej oblasti, pretože sa zlepší kvalita života a životného prostredia najmä bezpečným odvedením a čistením odpadovej vody produkovanej v dotknutých obciach.

ZDROJE ODPADOV, ICH DRUHY, MNOŽSTVO A NAKLADANIE S NIMI

Počas prevádzky budú vznikať odpady iba na ČOV Námestovo, ktoré možno zatriediť podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

Tabuľka č. 4: Druhy odpadov podľa Katalógu odpadov

Číslo skupiny, podskupiny a druhu odpadu	Názov skupiny, podskupiny a druhu odpadu	Kategória odpadu
19 08 01	Zhrabky z hrablíc	O
19 08 02	Odpad z lapačov piesku	O
19 08 05	Kaly z čistenia komunálnych odpadových vôd	O
20 03 06	Odpad z čistenia kanalizácie	O
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O

13 02 05	Nechlórované minerálne, motor., prevodové a mazacie oleje	N
20 03 04	Kal zo septikov a žúmp	O
15 01 10	Obaly obsahujúce nebezp. látky alebo kontaminované nebezp. látkami	N

Počas realizácie vzniknú odpady, ktoré možno zatriediť podľa vyhlášky ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov.

Tabuľka č. 5: Predpokladané druhy odpadov počas výstavby

Katalógové číslo odpadu	Názov a druh odpadu	Kategória odpadu	Predpoklad spôsobu zneškodnenia odpadov
17 01 01	Betón	O	Recyklácia
17 02 03	Plasty	O	Skládkovanie
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 1705 05	O	Recyklácia, skládkovanie
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O	Skládkovanie
17 03 02	Bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O	Recyklácia, skládkovanie

S odpadmi sa bude nakladať v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. Prednostne sa po zhotoviteľovi bude požadovať, aby svoje pracovné činnosti riadil, smeroval a plánoval tak, aby predchádzal vzniku odpadov, odpad opätovne používal, recykloval a inak zhodnocoval.

Predpokladá sa, že sčasti a za určitých podmienok bude možné použiť pre zásyp výkopov v komunikáciách zeminy zasiahnuté pri zemných prácach. Pre spätný zásyp v komunikáciách však bude nutné v podstatnom objeme dovezené drvené ostrohranné kamenivo, riečny štrkopiesok alebo recyklát, štandardizovaných parametrov s plynulou krivkou zrnitosti. Na úseky tras mimo komunikácie je možné zásypy realizovať triedeným vyťaženým materiálom hutneným po vrstvách, resp. ho prekladať doporučeným nesúdržným materiálom. Prebytočná zemina z výkopových prác sa odvezie na skládku. Bilancia násypov a výkopov bude stanovená v realizačnej dokumentácii. Prebytočná zemina bude uložená na skládke v zmysle právoplatne uzatvorenej zmluvy.

Okrem vyššie uvedeného je ešte predpoklad znečisťujúcich látok v podobe 15 % žumpovej vody, ktorú nebude možné pripojiť na kanalizáciu. Pri zmene navrhovanej činnosti je predpoklad, že približne 15 % obydľí nebude možné napojiť na kanalizáciu, preto so žumpovými vodami bude naďalej nakladané podľa § 36 ods. zákona o vodách, z ktorej vyplýva

povinnosť každej fyzickej osoby, ktorá vlastní žumpu na odpadové vody likvidovať ich odvozom do čistiarne odpadových vôd.

Vzhľadom na pomerne malé množstvo produkovaných odpadov pri realizácii stavby sa nepredpokladá v tejto oblasti závažný vplyv na kvalitu životného prostredia, zhotoviteľ stavby zabezpečí zneškodnenie odpadov v súlade s legislatívou.

ZDROJE HLUKU A VIBRÁCIÍ

Bežným zdrojom hluku je v dotknutých obciach najmä automobilová doprava. V okrese nie je vybudovaná železničná trať ani žiadne letisko. Ekonomické a hospodárske zmeny v posledných rokoch spôsobili nárast dopravnej intenzity ako v medzinárodnej tak v regionálnej cestnej doprave. V riešenom území sa nachádza len cestná automobilová doprava, ktorá je reprezentovaná v katastrálnom území obce Oravské Veselé cestou III/52010, ktorá je napojená na cestu I/78 a II/520 v Oravskej Jasenici a druhé napojenie III/52010 je cez obec Mútne na cestu II/520 medzi obcami Breza a Krušetnica. Obcou Oravské Veselé vedie aj III/52021, ktorá je napojená na III/52010 a ďalej pokračuje lesnou cestou, ktorá bude v rámci Programu Iniciatívy Spoločenstva INTEGRIT III A prebudovaná na miestnu komunikáciu. Táto prepojí obec s hraničným prechodom do Poľskej republiky: Oravská Polhora - Korbielow cca 25 km.

Ochrana pred hlukom pri realizácii navrhovanej činnosti nie je potrebná. Technologické vybavenie čerpacích staníc bude umiestnené v uzatvorenej podzemnej železobetónovej šachte. Hodnota hladiny akustického tlaku LA (dB) meranej 1 m od zatvoreného poklopu šachty by nemali prekročiť hranicu 62 dB.

U prevádzkových objektov, kde budú nainštalované stacionárne dieselagregáty tj. ČSOV 1 OJ a ČSOV 1 OJ bude dieselagregát v prevedení s protihlukovou kapotážou. Objekt bude mať protihlukové vstupné dvere a do potrubia vzduchotechniky budú zabudované tlmiče hluku.

Zmenou navrhovanej činnosti nie je predpoklad zmeny ekvivalentných hladín hluku a vibrácií oproti súčasnemu stavu.

ZDROJE ŽIARENIA A INÉ FYZIKÁLNE POLIA

V súvislosti s navrhovanou činnosťou nebudú inštalované žiadne zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom ionizujúceho žiarenia alebo relevantným zdrojom iného druhu žiarenia, napr. infračerveného žiarenia, ultrafialového žiarenia, elektromagnetického žiarenia, a pod.

Navrhovanou činnosťou nedochádza k zmene zdrojov žiarenia a iných fyzikálnych polí.

ZDROJE TEPLA A ZÁPACHU

V širšom záujmovom území a v katastrálnom území obce nie sú známe zdroje, ktoré by výrazne negatívne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Jedinými čiastočnými zdrojmi znečisťujúcimi ovzdušie sú rodinné domy spaľujúce fosílna palivá, lokálne kotolne a automobilová doprava.

Počas realizácie navrhovanej činnosti nie je predpoklad vzniku zápachov. Predpokladaným zdrojom zápachu pri prevádzke navrhovanej činnosti môžu byť vznikajúce kaly na ČOV Námestovo, kde budú odvádzané splaškové odpadové vody z obcí. Tiež kompletne kalové hospodárstvo bude na ČOV Námestovo, ktoré má hygienické pásmo ochrany. Likvidáciu kalov

ako odpadu z ČOV Námestovo bude zabezpečovať spoločnosť na základe právoplatne uzatvorenej zmluvy.

Zmenou navrhovanej činnosti nedôjde k výraznej zmene zdrojov zápachu a iných výstupov oproti existujúcemu stavu.

INÉ OČAKÁVANÉ VPLYVY, NAPR. VYVOLANÉ INVESTÍCIE

Navrhovaná stavba si vyžiada v niektorých nevyhnutných prípadoch riešiť preložky jestvujúcich inžinierskych sietí, ktoré sú v polohovej alebo výškovej kolízii s navrhovanou kanalizáciou. Bližšie údaje o preložkách sú uvedené v opise stavebného a technického riešenia stavby. Vyvolanou investíciou je intenzifikácia ČOV 01 v Oravskej Jasenici vrátane výtlaku odpadových vôd. Jestvujúce parametre technológie a dimenzia výtlaku nepostačujú pre prevedenie odpadových vôd z aglomerácií Mútne a Oravské Veselé, ktoré cez tieto objekty pretekajú. Z týchto dôvodov je nevyhnutná intenzifikácia uvedených objektov. Ďalšou vyvolanou investíciou sú opravy narušených povrchov komunikácií po výstavbe kanalizácií. Ráta sa s opravou komunikácií do pôvodného stavu v súlade s požiadavkami správcov komunikácií.

3. PREPOJENIE S OSTATNÝMI PLÁNOVANÝMI A REALIZOVANÝMI ČINNOSŤAMI V DOTKNUTOM ÚZEMÍ A MOŽNÉ RIZIKÁ HAVÁRIÍ VZHĽADOM NA POUŽITÉ LÁTKY A TECHNOLOGIE

Rekreačný potenciál dotknutých obcí je pomerne rozsiahly, je však čiastočne obmedzený vzhľadom na to, že sa nachádza v CHKO Horná Orava. Jeho danosti majú miestny a regionálny význam. Umožňujú rozvíjať predovšetkým vidiecku podhorskú rekreáciu, všetky formy pešej turistiky a vo vyšších polohách aj obmedzene zimné lyžiarske športy, hlavne bežecké a vzhľadom na súvislo zalesnené plochy - svahy v malej miere zjazdové. Aj keď riešené územie ponúka možnosť zachytenia tranzitného turizmu a to aj medzinárodného, vzhľadom na pomerne odľahlú polohu zvýšený záujem o toto územie môže byť zabezpečený len zlepšením napojenia na nové komunikácie cez obce Oravské Veselé a Sihelné do Poľska (v obci Oravská Polhora) a cez obec Novotň (Novotňský Duľov). Hornatý charakter riešeného územia i okolitej krajiny širšieho záujmového územia nie je bohatý na atraktívne prírodné dominanty. Zaujímavé výhľady poskytuje vrchol masívu Pilsko (1557 m n.m.), Mechy (1466) a Babia hora (1723). Pre svoje krajinné - estetické hodnoty sú zaujímavé údolia i hrebeňové partie, ktoré z aspektu rozvoja rekreácie a cestovného ruchu tvoria príťažlivé prostredie a je ich možné preferovať pred ostatným územím. V oblasti Mútneho aj Oravské Veselé sú dobré podmienky pre čistý vidiecky turizmus spojený s agro a ekorekreáciou, vhodný hlavne pre rodinné prázdninové pobyty. V okolí sú veľmi dobré podmienky pre horskú pešiu a cykloturistiku, pre cestnú moto a cykloturistiku a v budúcnosti aj pre intenzívnejšiu hipoturistiku. Turisticky atraktívne sú trasy na horské výšiny Pilsko a Babiu Horu.

Základom pre rozvoj cestovného ruchu v oblasti Námestova je okrem príťažlivého prírodného prostredia predovšetkým Oravská priehrada. Vybudovaním priehrady narastá význam rozvoja ubytovacích, stravovacích a ďalších služieb cestovného ruchu. Tieto sa v minulosti sústreďovali okolo hlavnej dopravnej tepny. Okrem ubytovacích a stravovacích kapacít poskytuje okolie priehrady vyžitie aj pre náročných návštevníkov regiónu. Hlavne

vodné športy a rekreácia pri vodách priehrady si získali obľubu u návštevníkov. Rovnako veľký záujem je prejavovaný aj v oblasti turizmu, kde okolie Námestova poskytuje veľmi dobré podmienky aj pre tých najnáročnejších rekreatívov. K službám, ktoré zabezpečuje Oravská priehrada patrí aj preprava ľudí loďou po vodách priehrady. Návštevníkom je tak umožnené navštíviť Slanický ostrov umenia, ako najviac navštevovanú pamiatku po zatopených obciach a zúčastniť sa vyhladkovej plavby po Oravskej priehrade. Nielen v lete, ale aj v zime je Námestovo atraktívnym centrom pre návštevníkov holdujúcich zimným športom a rekreáciám. V blízkom okolí je možné využívať bežkárské trate a lyžiarske strediská. V zimnom období je tiež obľúbená turistika. Keďže väčšina rekreačných zariadení je umiestnená pozdĺž hlavnej dopravnej tepny a na námestovskom nábreží sú zatiaľ dva hotely, jednou z priorít pri vypracovávaní Doplnku územného plánu mesta bolo riešenie rekreačnej zóny na nábreží Oravskej priehrady. Vhodná poloha pozemkov orientovaná na južnú svetovú stranu poskytuje možnosti pre komplexné riešenie spomínaného územia na rekreačnú zónu. V súčasnej dobe je už započatá výstavba penziónov a reštaurácií v tesnej náväznosti na centrum mesta v blízkosti amfiteátra. Smerom popri štátnej ceste na Oravskú Polhoru by sa mali v budúcnosti vybudovať doplnkové služby k penziónom, ako sú kúpaliská, klziská, športová hala, plaváreň a iné. Cieľom naplneného Doplnku územného plánu mesta má byť vytvorenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu v Námestove a jeho okolí a pre zabezpečenie takých služieb, aby sa rekreačná zóna na nábreží v Námestove stala atraktívnou pre všetky skupiny rekreatívov a svojou polohou a poskytovanými službami pritiahla veľké množstvo spokojných rekreatívov. Okrem rekreačnej zóny na námestovskej strane priehrady Doplnok ÚP rieši aj ďalšie možnosti pre rozvoj turizmu a rekreácie v lokalitách Slanica a Vojenské. Toto riešenie je zamerané na zahustenie už existujúcej chatovej zástavby a na vybudovanie nových penziónov v lokalite Vojenské. (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Námestovo)

MOŽNÉ PREDPOKLADANÉ RIZIKÁ

Možné predpokladané riziká s negatívnym vplyvom na bezchybnú prevádzku plánovanej činnosti sú povodňové stavy.

Povodňovými prietokmi Q100 v toku Veselianka sú ohrozené tieto objekty čerpacích staníc odpadových vôd ČSOV 1 OJ, ČSOV 6 OV. Prietok Q50 tieto objekty neohrozi.

Objekty ČSOV 2 MU, ČSOV 3 MU, ČSOV 4 MU, ČSOV 5 MU, ČSOV 2 OV, ČSOV 4 a ČSOV 5 sú dostatočne vzdialené od vodného toku, alebo nie sú ohrozené povodňovými prietokmi v tokoch.

Pri realizácii stavby charakteru kanalizácie nie je možné vylúčiť vplyv týchto rizík:

- Dočasné zníženie hladiny podzemnej vody. Tento sprievodný jav nie je možné úplne vylúčiť a pokiaľ niveleta potrubia zasahuje pod úroveň hladiny spodnej vody je nutné pri stavbe hladinu podzemnej vody cielene znižovať. Po skončení stavby však musia byť všetky dočasne zriadené drenážne systémy zlikvidované a režim podzemnej vody musí byť uvedený do pôvodného stavu. V prípade nutnosti sa vytvoria aj tesniace plomby naprieč stavebnou ryhou, aby sa zabránilo prúdeniu vody pozdĺž potrubia.
- Poklesy terénu v okolí stavebnej ryhy alebo priamo nad ňou. Tento jav obvykle súvisí s nedostatočným zapažením stavebných rýh, keď dochádza k uvoľňovaniu materiálu stien a jeho vypadávanie do dna výkopu. Vznikajúce kaverny potom nie sú často riadne vyplnené, čo môže spôsobovať následné poklesy v okolí ryhy. Poklesy priamo vo vlastnej ryhe sú

spôsobované nedostatočným hutnením. Všeobecne platí, že spätné zásypy potrubia je nutné hutniť po vrstvách zodpovedajúcich použitému hutniacemu prostriedku, nie však väčších než max. 25 cm. Zvláštnu pozornosť je potrebné venovať hutneniu materiálu po bokoch potrubia a v ochrannej zóne do 30 cm nad vrchol potrubia. Tu je nevyhnutne nutné použitie malých, ale vysoko účinných hutniacich prostriedkov, ktoré dokážu zabezpečiť zhutnenie materiálu obsypu na obvyklých 95% PS. Až po presypaní vrcholu potrubia o min 50 cm je možné použitie väčších hutniacich prostriedkov bez rizika, že by došlo k poškodeniu obsypávaného potrubia.

- Poruchy na objektoch okolitej zástavby. Tento jav býva obvykle spôsobený vibráciami pri rozpojovaní materiálu vyťaženého zo stavebnej ryhy, popr. poklesom podložia v prípade vedenia ryhy v tesnej blízkosti objektu. Všeobecne je potrebné dodržiavať tieto pravidlá:

- Ponechávať odstupovú vzdialenosť podľa pravidla uhlu 45°,
- Otvárať ryhu iba po krátkych úsekoch,
- Používať záťažové alebo hnané zapaženie,
- Riadne zhutňovať za postupného vyťahovania zapaženia,
- Minimalizovať dobu výstavby pozdĺž takýchto objektov;

Pri objektoch kde sa predpokladá ich možné statické narušenie je do nákladov stavby zahrnuté ich statické zabezpečenie primeraným spôsobom. Takto dotknuté objekty sú uvedené v technických správach jednotlivých stavieb. Jedná sa však o predpoklad možného statického zabezpečenia aj jeho rozsahu. Presný rozsah i spôsob zabezpečenia bude spresnený zhotoviteľom pred realizáciou daných úsekov podľa technologického postupu im zvoleného aj podľa zisteného spôsobu založenia jednotlivých objektov (nutný špeciálny prieskum, ktorý nie je súčasťou projektu). Za primeranú ochranu príľahlých nehnuteľností voči negatívnym účinkom stavby zodpovedá zhotoviteľ.

- Porušenie jestvujúcich drenážnych systémov a podmáčanie územia. Pri realizácii stavby je nutné postupovať obozretné a v prípade objavenia starých drenážnych systémov je potrebné tieto zachovať, aby nedošlo k ich prerušeniu s následným vzostupom hladiny podzemnej vody a podmáčaním okolitého terénu.

Iné riziká vzhľadom na použité látky a technológie nie sú predpokladané.

Pri zmene navrhovanej činnosti nie je predpoklad vzniku žiadnych ďalších vyvolaných súvislostí s priamym negatívnym dopadom na súčasný stav životného prostredia dotknutých lokalít.

4. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

V zmysle §18 ods. 2 písm. d) zákona o posudzovaní vplyvov sa jedná o zmenu navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 časti B:

2. VODNÉ HOSPODÁRSTVO

„6. Komunálne čistiarnie odpadových vôd alebo kanalizačné siete - (časť B) od 2000 do 100 000 ekvivalentných obyvateľov.

Vzhľadom na rozsah zmeny navrhovanej činnosti budú potrebné nasledovné povolenia:

- Stavebné povolenie podľa aktualizovaného platného Stavebného zákona č.25/2025 Z.z. o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Vodoprávne povolenie podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) - povolenie na vodnú stavbu, povolenie na osobitné užívanie vôd, povolenie na vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd, súhlas na uskutočnenie stavby na pobrežných pozemkoch, povolenie na vysádzanie, stínanie a odstraňovanie stromov a krov v korytách vodných tokov, na pobrežných pozemkoch a v inundačných územiach.
- Rozhodnutie o dočasnom a trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Povolenie na výrub drevín podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- Záväzné stanovisko príslušného cestného správneho orgánu na povolenie výnimky zo zákazu alebo obmedzenia činnosti v cestných ochranných pásmach podľa zákona 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, určenie použitia dopravných značiek a dopravných zariadení podľa uvedeného zákona a zákona č. 8/2009 Zb. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 9/2009 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov počas uzávierky a obchádzky cesty, povolenie na čiastočnú / úplnú uzávierku cesty podľa uvedeného zákona a povolenie na zvláštne užívanie pozemnej komunikácie podľa zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky FMD č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon).

SUBJEKTY KONANIA

Dotknutá obec:

Obec Mútne

Obec Oravské Veselé

Obec Oravská Jasenica

Dotknutý samosprávny kraj:

Žilinský samosprávny kraj

Dotknuté orgány:

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o ŽP, odd. ochrany prírody a krajiny a vybraných zložiek kraja

Krajský pamiatkový úrad Žilina

Okresný úrad Námestovo, odbor starostlivosti o životné prostredie, odbor pozemkový
a lesný, odbor doprava a pozemné komunikácie
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Dolnom Kubíne
Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Dolnom Kubíne

Povoľujúci orgán:

Okresný úrad Námestovo, odbor starostlivosti o životné prostredie
Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Žilina

Rezortný orgán:

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

5. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Z hľadiska vplyvov na životné prostredie realizácia zmeny navrhovanej činnosti nebude mať negatívny vplyv presahujúci štátne hranice.

6. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA VRÁTANE ZDRAVIA ĽUDÍ

Hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie predstavujú vplyvy vyvolané činnosťami súvisiacimi s realizáciou a prevádzkovaním zmeny navrhovanej činnosti „Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia“. V nasledujúcich kapitolách tejto dokumentácie boli identifikované očakávané vplyvy, ktoré sa môžu vyskytnúť v čase realizácie a prevádzky.

GEOMORFOLOGICKÉ A GEOLOGICKÉ POMERY

Dotknuté územie patrí podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš, 1986) do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie vonkajšie Západné Karpaty. V podrobnejšom členení patrí severná časť katastra do oblasti Stredné Beskydy a celku Podbeskydská vrchovina, podcelku Podbeskydská brázda a Podbeskydská vrchovina (menšia časť Oravskej Jasenice spadá pod Oravskú kotlinu) (Mazúr, Lukniš, 1986; Atlas krajiny SR, 2002).

Geologické pomery obce Mútne

V katastrálnom území obce Mútne sa dá vyčleniť niekoľko geomorfologických jednotiek. Najsevernejšiu časť spolu s Minčolom a Pilskom tvoria Oravské Beskydy. Ich predhorie vytvára Podbeskydská brázda a južnú časť katastrálneho územia zaberá Podbeskydská vrchovina. Najvyšší bod reprezentuje vrch Pilsko (1556,9 m n. m.) a dolná - južná časť katastrálneho územia s nadmorskou výškou cca 755 m n. m. Reliéf katastrálneho územia je pomerne členitý. Rôznorodá členitosť územia v zastavanom území a okolí sa pohybuje 7° – 20°. Najnižšie hodnoty (do 1°) prevládajú v doline potoka Mútnik a v doline Veselovianky (v strednej a dolnej časti katastra) a na lokalite Trhovec. V horskej krajine (severná časť územia po hrebeňové partie Pilska) nad 25°.

Podstatná časť katastra obce Mútne je budovaná flyšovými sedimentmi a ich zvetralinami s prevahou pieskovcov, zlepcov a pod. Aluviálne nivy vodných tokov zapíňajú aluviálne sedimenty (štrky, piesky, hliny). Hydrologicky leží územie v povodí rieky Biela Orava, ktorá napája Oravskú priehradu. Hydrologickú os riešeného územia tvorí potok Mútnik so svojimi obojstrannými prítokmi, ktorý sa vlieva do toku Veselianka v Oravskom Veselom. V časti Mútňanská Píla odvodňuje územie rieka Mútňanka so svojimi prítokmi, ktorá preteká okolo poľnohospodárskeho družstva AGRO Mútne a lokality Duľov do rieky Biela Orava, do ktorej sa vlieva pri Breznianskom mlyne. Zdrojom vodnatosti sú výlučne dažďové a snehové zrážky. Povrchový odtok z povodia je veľký, no značne nevyrovnaný. Orografické, geomorfologické a geologické pomery povodia zapríčiňujú dosť vysokú veľkosť odtoku, možnú vodnú eróziu a prudký priebeh povodňových vln.

Geologické pomery obce Oravské Veselé

Predmetná lokalita sa z geomorfologického hľadiska nachádza v Stredných Beskydách, časť Podbeskydská brázda. Z inžinierskogeologického hľadiska sa predmetné územie nachádza v regióne karpatského flyša, oblasť flyšových vrchovín, časť Podbeskydská vrchovina.

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú paleogénne horniny magurského flyša, reprezentované bystrickou jednotkou. Jedná sa o flyšové súvrstvie ílovcov a kremito-vápnitých pieskovcov, kde ílovce prevládajú. Uvedené horniny sú prekryté kvartérnymi fluviálnymi náplavami rieky Veselianka a jej bočných prítokov, eluviálno-deluviálnymi sedimentami ílovitých hornín s rôznym podielom sute a antropogénnymi navážkami.

Pri prieskumných prácach sa predkvartérne podložie overilo v každej prieskumnej sonde a to v hĺbkach od 1,40 – 4,0 m pod povrchom terénu. Jednalo sa o ílovce zvetralé až rozvetralé, hnedosivej, tmavosivej i sivej farby, pevné s obsahom tvrdých úlomkov pôvodnej horniny. V zmysle STN 73 1001 sa zatriedujú do triedy R6.

V nadloží paleogénnych hornín sa overili fluviálne náplavy rieky Veselianka. Boli overené štrky piesčité, zahlinené, íly štrkovité, íly piesčité a íly so strednou plasticitou s obsahom štrku. V zmysle STN 73 1001 ich možno zaradiť do tried G3, F2, F4 a F6.

Najvrchnejší horizont v realizovaných prieskumných sondách OV-7 až OV-9 tvorí navážka rôznorodého materiálu mocnosti 0,50 až 2,0 m.

Hydrogeologické pomery obce Oravské Veselé

Pri prieskumných prácach sa hladina podzemnej vody overila v každej prieskumnej sonde, pričom vo vrtoch OV-1, OV-4, OV-5 a OV-6 je v priamej hydraulikej závislosti na prietokoch v koryte Veselianky. V priebehu prieskumných prác sa nachádzala v hĺbkach od 1,30 do 4,50 m pod úrovňou terénu. Má mierne napätý charakter, keď po skončení vrtného procesu vystúpila o 0,10 až 0,30 m.

V priebehu prieskumných prác sa z vrtoch OV-5 až OV-9 odobrali vzorky podzemnej vody s cieľom určiť jej prípadné agresívne vlastnosti. Na základe výsledkov laboratórnych testov bolo možné konštatovať, že podzemné vody v predmetnom území nemajú agresívne vlastnosti na betónové konštrukcie. Agresivita podzemnej vody na železné materiály v okolí vrtoch OV-5 až OV-7 je veľmi nízka, v okolí vrtu OV-8 stredná a v okolí vrtu OV-9 veľmi vysoká.

Geologické pomery obce Oravská Jasenica

Z geomorfologického hľadiska sa predmetné územie nachádza v stredných Beskydoch, časť Podbeskydská vrchovina. Z inžinierskogeologického hľadiska sa územie nachádza v regióne karpatského flyša, oblasť flyšových vrchovín, časť Podbeskydská vrchovina.

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny magurského flyša, reprezentované vrchným oddielom paleogénu oravsko-magurskej jednotky. Jedná sa o flyšový vývoj drobových pieskovcov a ílovcov. Uvedené horniny sú prekryté prevažne kvartérnymi fluvialnými náplavami riek Veselianska a Biela Orava, v menšej miere deluviálnymi sedimentami, aj keď sa prieskumnými prácami neoverili. Najvrchnejší horizont tvoria antropogénne navážky rôznorodého charakteru.

Pri prieskumných prácach sa predkvartérne podložie overilo iba vo vrte OJ-1, a to v hĺbke 3,0 m pod povrchom terénu. Jedná sa tam o ílovce zvetralé až rozvetralé, tuhej, hlbšie pevnej konzistencie. Sú zelenosivej i sivomodrej farby, s obsahom tvrdých úlomkov pôvodnej horniny. V zmysle STN 73 1001 sa zatriedujú do triedy R6. V ostatných vrtoch sa vzhľadom na ich nedostatočnú metráž overili iba fluvialne náplavy riek Veselianska a Biela Orava. Jedná sa z inžinierskogeologického hľadiska o zeminy triedy F8, F4 a G3.

Hydrogeologické pomery obce Oravská Jasenica

Najvrchnejší horizont v miestach prieskumných vrtov tvorí navážka rôznorodého charakteru mocnosti od 0,20 – 1,50 m.

Situovanie vrtov v predmetnej lokalite bolo v tzv. priiečnej zóne, kde hladina podzemnej vody je v priamej hydraulikej závislosti na hladine vody v povrchovom toku.

V priebehu prieskumných prác bola hladina podzemnej vody overená v hĺbkach od 2,0 – 2,40 m pod povrchom terénu a vo vrtoch OJ-1 a OJ-2 mala mierne napätý charakter, keď vystúpila o 0,30 m oproti narazenej hladine. Uvedená výška hladiny má však, vzhľadom na vyššie uvedené, premenlivý charakter v priebehu roka.

Počas vrtných prác bola z vrtu OJ-2 odobraná vzorka podzemnej vody. Na základe výsledkov laboratórnych testov možno konštatovať, že podzemná voda v území nemá agresívne účinky na betónové konštrukcie a agresivita prostredia na železné materiály je stredná.

Geologické pomery pre kanalizačný zberač Oravská Jasenica - Oravské Veselé

Pri prieskumných prácach sa paleogénne horniny overili vo vrtoch C-1, C-2 a C-4. Vo vrte C-3 ich neoverili, vzhľadom na nedostatočnú metráž vrtu. Jednalo sa o flyšový vývoj ílovcov a pieskovcových lavíc. Pieskovcové lavice maximálnej mocnosti viac ako 1,0 m sú navetralé, rozpukané i celistvé sivomodrej farby. Ílovce sú zvetralé až rozvetralé, sivohnedej i sivomodrej farby, pevnej konzistencie, s obsahom tvrdých úlomkov pôvodnej horniny. Horná hrana paleogénnych hornín bola v prieskumných vrtoch overená na úrovni od 1,40 do 3,50 m pod povrchom terénu.

V nadloží paleogénnych hornín sa v prevažnej časti územia overili kvartérne fluvialne sedimenty rieky Veselianska. V prieskumných vrtoch boli overené štrky piesčité v rôznom stupni zahlinenia, íly piesčité a íly so strednou plasticitou. Výnimkou bol vrt C-1, ktorý je situovaný na okraji aluviálnej nive rieky Veselianska. Okrem navážky mocnosti 0,80 m tu boli overené eluviálno-deluviálne sedimenty. Jednalo sa o íly s nízkou plasticitou, s obsahom sute.

Najvrchnejší horizont v prevažnej časti územia zberača tvorí hlina humusovitého charakteru mocnosti 0,10 až 0,40 m.

Hydrogeologické pomery pre kanalizačný zberač Oravská Jasenica - Oravské Veselé

Hladinu podzemnej vody a to v hĺbkach od 1,90 – 2,20 m pod povrchom terénu overili v každom prieskumnom vrte, mimo vrtu C-1. Zistená hladina podzemnej vody je v priamej hydraulickej závislosti na prietokoch v povrchovom toku Veselianka.

Hodnotené územie navrhovanej činnosti patrí podľa geomorfologického členenia územia SR do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, do provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, do oblasti Stredné Beskydy a celku Oravské Beskydy, podcelku Podbeskydská brázda a Podbeskydská vrchovina (menšia časť Oravskej Jasenice spadá pod Oravskú kotlinu) (Mazúr, Lukniš, 1986; Atlas krajiny SR, 2002).

NERASTNÉ SUROVINY, GEODYNAMICKÉ JAVY

Región Bielej Oravy má z hľadiska výskytu nerastných surovín len okrajový význam. Ložiská a výskyty nerastných surovín sú vzhľadom na geologickú stavbu územia zastúpené najmä stavebnými surovinami, ktorých výskyty sa viažu na horniny flyšového pásma (paleogénne pieskovce) a neogénne (íly, hlíny) a kvartérne sedimenty (štrkopiesky). Evidované ložiská sú známe v lokalite Bobrov (tehliarske suroviny) a Trstená (štrkopiesky - Oravská priehrada). V súčasnosti sa už nevyužívajú. Viaceré ťažobne a lomy sú už opustené a nie sú evidované v súčasných štátnych bilanciách. Prejavy starej banskej činnosti v podobe pozostatkov kutacích prác na lignit a hnedé uhlie sa vyskytovali na lokalite Trstená. Na lokalite Vavrečka sa v 50. rokoch minulého storočia realizovali prieskumné šachtice na lignit.

Na území dotknutých katastrov obcí sa nenachádzajú prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory. Do katastrálneho územia obce Mútne zasahovalo iba prieskumné územie „Oravská Polhora - ropa a horľavý zemný plyn, Au, Ag a polymetalické rudy“ s platnosťou do roku 2011.

Územie regiónu Bielej Oravy pomerne často postihujú výrazné svahové deformácie a svahová erózia. Svahové deformácie vo flyšovom pásme predstavujú najrozšírenejší geodynamický jav. Vyplýva to najmä z geologických štruktúr flyšových horninových masívov reprezentovaných komplexmi ílovcov, slieňovcov a prachovcov striedajúcich sa s lavicami pieskovcov. Poskytujú veľmi vhodné podmienky na vznik svahových pohybov rôzneho druhu (Nemčok, 1982). Podľa *Atlasu stability svahov SR* (Šimeková a Martinčeková et al., 2006) plocha svahových deformácií na území regiónu Bielej Oravy zaberá plochu 52,03 km², čo predstavuje 8,09 % porušenosť z celkového územia. Hlavné faktory, ktoré najviac ovplyvňujú tvorbu svahových deformácií, sú zrážkové anomálie, sklony drobných slienitých až ílových vrstiev uložených konzekventne so šmykovou plochou, bočná erózia tokov a v neposlednom rade antropogénna činnosť.

Typy svahových deformácií charakteristických pre flyš:

- blokové rozsadliny a blokové polia flyšových vrstvovitých komplexov posunutých po vrstvových plochách,
- blokové rozsadliny a blokové polia z flyšových komplexov zosadnutých a posunutých po priečnych puklinách a trhlinách,

- splazy pokryvných útvarov,
- zosuvy a zemné prúdy pokryvných útvarov a rozvetraných častí flyšového podkladu;

Na blokové rozsadliny sa viažu viaceré tzv. pseudokrasové (puklinové) jaskyne (Bella et al., 2007) v pieskovcových komplexoch v oblasti Pilska a Babej hory, ktoré predstavujú ťahové trhliny v odlučných zónach.

Tabuľka č.6: Jaskyne v širšom okolí posudzovaného územia

Pomenovanie	Nadmorská výška (m n.m.)	Dĺžka (m)	Typ
Jaskyňa v Babej hore	1680	10	rozsadlinová
Jaskyňa v Malej Babej hore I	1367	60	rozsadlinová
Jaskyňa v Malej Babej hore II	1352	50	rozsadlinová
Jaskyňa v Malej Babej hore III	1352	18	rozsadlinová
Ľadová diera	1403	4	-
Zlatá studňa I (Medvedia jaskyňa)	1403	10	rozsadlinová
Zlatá studňa II	1400	8	rozsadlinová

Vhodné podmienky na rozvoj svahovej erózie sú podmienené malou priepustnosťou flyšového, najmä ílovcového predkvartérneho podkladu a jeho ílovito-hlinitých zvetranín. Vplyvom prevádzky vodnej nádrže Orava, ale aj účinku vlnobitia dochádza najmä na brehoch nádrže tvorených neogénnymi sedimentmi k výraznej abrázii a vzniku menších zosuvov - k pretváraniu brehov. Počas vypustenia Oravskej priehrady v r. 1990 boli sanované brehy od časti Studnička po ústie Polhoranky. Miesta s exponovanou rekreáciou a vodnými športmi sa postupne sanujú podľa povahy zosuvu a nárokov na využitie. Väčšie objemy antropogénnych násypov vznikajú na pobreží Oravskej priehrady pri Námestove so zámerom rozšírenia zástavby mesta. Rýchlo zvetrávajúce paleogénne flyšové komplexy sú dobrým predpokladom na vytváranie hrubých deluviálnych pokryvov. Rozhranie delúvií a predkvartérneho podkladu je mimoriadne priaznivé na vytváranie šmykových plôch a často poskytuje veľmi vhodné inžinierskogeologické, geotechnické a hydrogeologické podmienky na vznik, resp. reaktiváciu svahových deformácií.

ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

Obce Mútne, Oravské Veselé a Oravská Jasenica ležia v archeologicky málo prebádanom území Oravy. Vznikla pravdepodobne koncom stredoveku alebo rannom novoveku. Prvý raz je zaznamenaná v roku 1659. Tento stav je však dôsledkom nepreskúmanosti sledovaného územia a nemusí znamenať úplnú absenciu archeologických situácií. Tieto môžu byť zistené práve pri stavebných činnostiach, resp. pri zemných prácach.

V okrese Námestovo v obci Hruštín (poloha Predné Bosurčie), bola v potoku Hruštinka nájdená plochá medená sekera. Ide vôbec o prvý praveký archeologický nález z tohto územia. Nález bol odovzdaný do Oravského múzea P. O. Hviezdoslava v Oravskom Podzámku miestnym

rodákom J. Gáborom v roku 2017. Podľa slov nálezcu bola sekera objavená náhodne, a to pri vyberaní kameňov zo severného brehu potoka v extraviláne obce.

Ďalej v širšom okolí Hrádok v Istebnom, Trniny v Dolnom Kubíne, Ostrá a Tupá skalka vo Vyšnom Kubíne, Biela skala v Podbieli, Ostražica v Nižnej, sú významné archeologické náleziská, ktoré dokazujú, že Orava bola osídlená už dávno pred našim letopočtom. V roku 2022 sa archeológovia venovali novej lokalite objavenej na Orave. Nánosy hliny vo Veličnej na Orave ukrývali unikát. Archeológovia tam našli podpivničenú šibenicu pravdepodobne zo 17. storočia. Objavili sa aj ďalšie predmety, ktoré sú stovky rokov staré.

PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

V širšom okolí sa nachádza len jedno paleontologické nálezisko Bórová voda kenozoikum. Odkryvy sa nachádzajú v záreze lesnej cesty cca 1km južne od kóty Pálenica (1046 m n.m.) nad kameňolomom Bórová voda a cca 800 m severo-severozápadne od kóty Biela skala (1316 mm). Na lokalite sa nachádzajú hlavne fosílné zvyšky rýb. Zloženie fauny indikuje neritické prostredie v oblasti subtropického až mierneho pásma. Lokalita je z vedeckého hľadiska významná. Nájdené druhy: *Clupea sardinites*, *Palaeogadus simionescui*, *Properca sabbai*, *Serranus budensis*.

KLIMATICKÉ POMERY

Celkovo patrí posudzovaná oblasť medzi veľmi chladné klimatické oblasti Slovenska, najvyššie polohy Pilska spadajú pod chladné horské územie.

Výrazne členité územie posudzovanej oblasti má zásadný vplyv na rozmiestnenie klimatickogeografických typov:

- a) horská klíma mierne chladná s malou inverziou teplôt, vlhká až veľmi vlhká s teplotami v januári -4 až -6°C a s teplotami v júli 16 až 17°C
- b) horská klíma chladná s malou inverziou teplôt, vlhká až veľmi vlhká s teplotami v januári -5 až -7°C, s teplotami v júli 12°C až 16°C

Celkovo priemerné ročné teploty v katastrálnych územiach dotknutých obcí sa pohybujú v rozpätí 5 - 7°C. Maximálne teploty vzduchu sa pohybujú pod 31°C, minimá sú pod -20°C (absolútne minimum cca -26°C).

Vegetačné obdobie trvá priemerne 140-180 dní, priemerný počet mrazových dní je 150-200, ľadových dní 45-80. Dĺžka snehovej pokrývky sa pohybuje v rozmedzí od 90-120 dní.

Najveternejšie mesiace v opisovanej oblasti sú január a február, najmenej vetra sa vyskytuje v júli a v auguste.

Množstvo zrážok je určované nadmorskou výškou, polohou voči prevládajúcim vetrom a lesnatosťou. Vysoké zrážky tejto oblasti si možno vysvetliť tým, že severozápadné a západné hranice opisovaného územia prebiehajú po hrebeni Oravských Beskýd, vystavenom kolmo na smer prevládajúcich severozápadných vetrov.

Od severozápadu prichádzajú vlhké oceánske vzdušné prúdy, ktoré pri náraze na hrebeň Beskýd sú donútené vystúpiť vyššie a stávajú sa relatívne vlhkejšími až do takej miery, že na hornej Orave spôsobujú výdatné dažde. V nemalej miere zrážky ovplyvňuje lesnatosť (62 %).

V dôsledku týchto skutočností sa zrážky na hornej Orave pohybujú neobyčajne vysoko, a to v rozmedzí 800-1200 mm ročne, na Pilsku až 1600 mm za rok.

Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje od cca 1000 do 1400 mm v závislosti od zrážkových pomerov jednotlivých rokov. Dlhodobý priemer pre posudzované územie je cca 1100 mm.

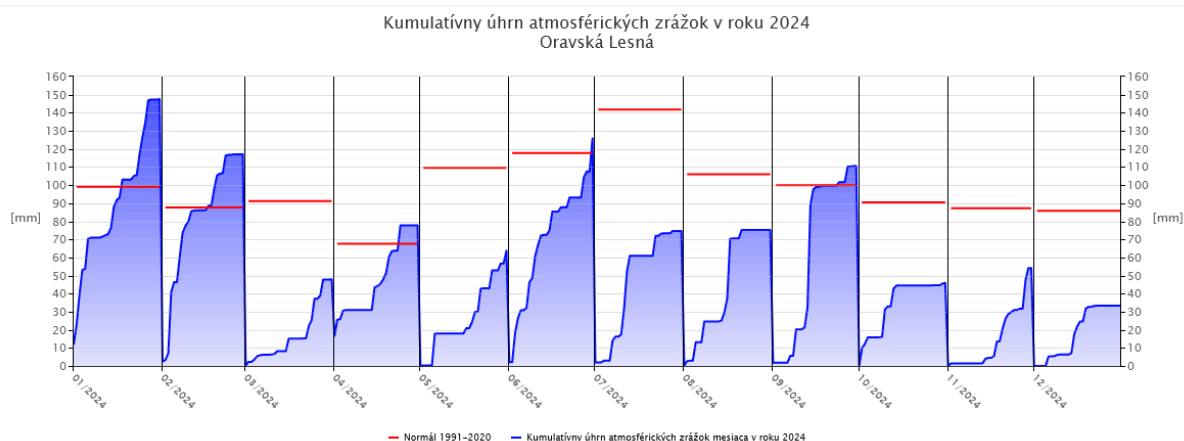
Najvyššie zrážky pritom pripadajú na letné mesiace (júl, august) a podstatná časť zrážok spadne vo vegetačnom období (60 %).

Najbližšia meteorologická stanica je v obci Oravské Veselé. Základná klimatologická stanica je umiestnená v blízkosti základnej školy. Ďalej sa nachádzajú meteorologické stanice Rabča a Oravská Lesná, odkiaľ sa dajú získať informácie v tabuľkách alebo grafoch.

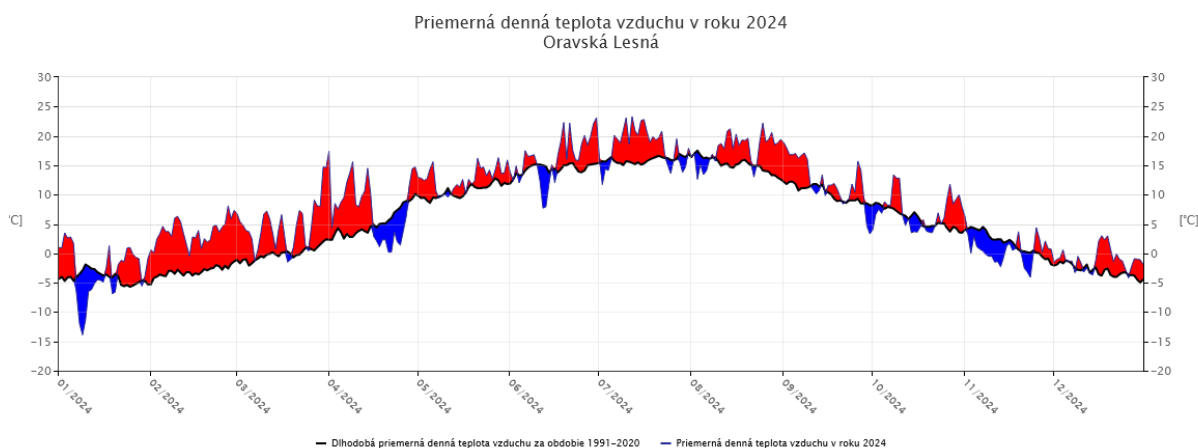
Tabuľka č.7: Ukazovatele na meteorologickej stanici Oravská Lesná

Ukazovatele	rok 2019	rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2023
Teplota priemerná (°C)	7,0	6,6	5,5	6,3	6,9
Teplota najvyššia (°C)	31,5	29,8	31,2	31,4	29,5
Teplota najnižšia (°C)	-26	-15,7	-23,2	-20,5	-20,3
Ročný úhrn zrážok (mm)	1 255,2	1 111,7	1 034,0	1 149,3	1 384,9
Najvyšší úhrn zrážok za 24 h	70,8	35,0	60,4	44,7	35,7
Jasné dni v roku	57	66	49	62	53
Zamračené dni v roku	146	131	138	143	168
Letné dni v roku	46	32	28	31	33
Mrazové dni v roku	139	162	170	159	145

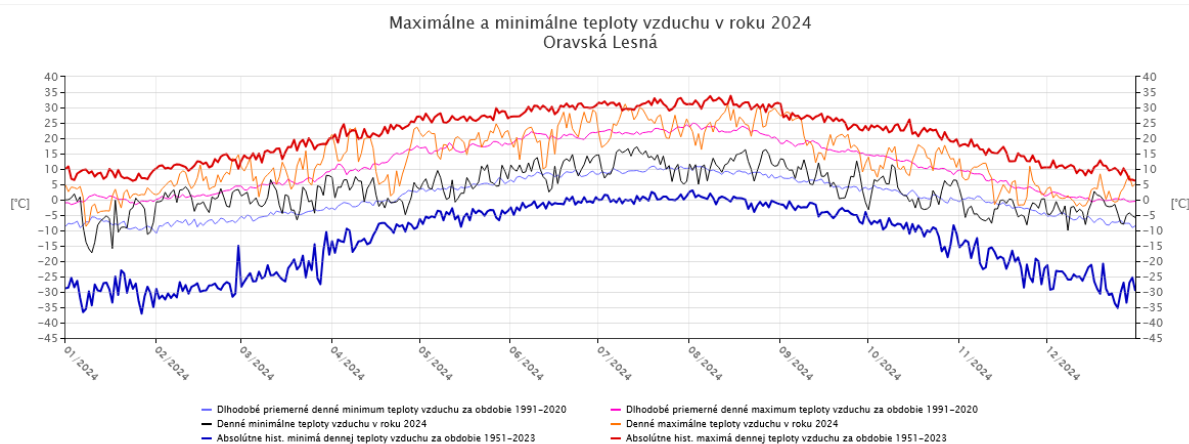
Obrázok č. 2: Kumulatívny úhrn atmosférických zrážok na meteorologickej stanici Oravská Lesná v roku 2024

Obrázok č.3: Priemerné denné teploty vzduchu na meteorologickej stanici Oravská Lesná v roku 2024

Obrázok č.4: Maximálne a minimálne teploty vzduchu na meteorologickej stanici Oravská Lesná v roku 2024

ZNEČISTENIE OVZDUŠIA

Kvalitu ovzdušia určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia na Slovensku sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia.

V Žilinskom kraji sa sleduje kvalita ovzdušia na šiestich monitorovacích staniciach, v Ružomberku už od 80-tych rokov 20. storočia. Na lokalite Ružomberok, Riadok je monitorovacia stanica, ktorá charakterizuje kvalitu ovzdušia na mestskej pozadovej lokalite, blízko miestnej komunikácie s nízkou intenzitou dopravy. Stanica v Žiline reprezentuje mestské pozadové hodnoty znečistenia. Monitorovacia stanica v Martine zachytáva vplyv cestnej dopravy v blízkosti frekventovanej príjazdovej cesty. V roku 2021 pribudli v zóne dve monitorovacie stanice. Stanica v Liptovskom Mikuláši charakterizuje mestské pozadové znečistenie a Ošadnica predstavuje vidiecky typ zástavby, kde dôležitú úlohu v znečistení ovzdušia zohráva vykurovanie domácností tuhým palivom.

Tabuľka č.8: Vyhodnotenie znečistenia ovzdušia benzo(a)pyrénom za posledné roky (Správa o kvalite ovzdušia v SR, 2023)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Cieľová hodnota (ng.m ⁻³)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Horná medza na hodnotenie (ng.m ⁻³)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Dolná medza na hodnotenie (ng.m ⁻³)	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Žilina, Obežná	6,0	2,0	1,9	1,9	1,9	1,2
Ružomberok, Riadok			4,5	2,3	2,2	2,0
Oščadnica				*12,0	*2,5	1,9

≥ 90% platných meraní; Červenou farbou je vyznačené prekročenie cieľovej hodnoty v prípade, že na stanici bolo v danom roku dostatok platných meraní.

Podľa hodnôt vidno, že boli prekročené cieľové hodnoty. Posledná novo inštalovaná monitorovacia stanica v Oščadnici potvrdzuje, rovnako ako výstupy z matematického modelovania, že aj Kysuce sú oblasťou, kde BaP predstavuje problém. Ide o lokalitu s vyššími nárokmi na vykurovanie v zimnom období a výskytom zhoršených rozptylových podmienok.

Posudzovaná oblasť patrí medzi rizikové obce v Žilinskom kraji, pričom stupeň rizika zhoršenej kvality je najvyšší (3).

Tabuľka č.9: Vyhodnotenie znečistenia ovzdušia podľa limitných hodnôt pre ochranu zdravia v roku 2023 v staniciach pre Žilinský kraj

Znečisťujúca látka	SO ₂		NO ₂		PM ₁₀		PM _{2,5}	CO	Benzén
Doba spriemerovania	1h	24h	1h	1 rok	24h	1 rok	1 rok	8h ¹⁾	1 rok
Parameter	počet prekročení	počet prekročení	počet prekročení	priemer	počet prekročení	priemer	priemer	priemer	priemer
Limitná hodnota [µg.m ⁻³]	350	125	200	40	50	40	20	10 000	5
Max.počet prekročení	24	3	18		35				
Chopok, EMEP			0	12					
Liptovský Mikuláš, Školská	0	0	0	12	8	17	12		
Martin, Jesenského			0	16	11	20	15	1752	0,47
Oščadnica	0	0	0	6	8	18	15		
Ružomberok, Riadok	0	0	0	17	15	19	15	2690	0,79
Žilina, Obežná			0	18	13	20	15	1346	

≥ 90% platných meraní

¹⁾ maximálna osemhodinová koncentrácia

Na všetkých staniciach počet platných meraní v súlade s vyhláškou MŽP SR č.250/2023 Z.z. o kvalite ovzdušia.

Limitná hodnota pre priemernú ročnú koncentráciu PM₁₀ (40 µg.m⁻³) a PM_{2,5} (20 µg.m⁻³) v zóne Žilinský kraj nebola prekročená, rovnako ako počet prekročení (35) priemernej dennej limitnej koncentrácie PM₁₀ (50 µg.m⁻³) nepresiahla žiadna stanica. Na monitorovacej stanici v Martine a Žiline bola zaznamenaná najvyššia priemerná ročná koncentrácia PM₁₀ (20 µg.m⁻³). Počet prekročení bol najvyšší na stanici v Ružomberku. Väčšina prekročení sa vyskytla v chladnom februári a decembri. Práve v najchladnejších mesiacoch možno predpokladať výskyt zvýšených emisií PM₁₀ a PM_{2,5} z lokálneho vykurovania. Priemerné ročné koncentrácie PM_{2,5} boli na všetkých staniciach okrem Liptovského Mikuláša (12 µg.m⁻³) veľmi vyrovnané

a to na úrovni $15 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

V hornatej časti kraja je vykurovanie domácností tuhým palivom významným zdrojom znečistenia ovzdušia. Automobilová doprava prispieva k znečisteniu ovzdušia najviac v okresoch Žilina, Bytča a Ružomberok. Priemyselné zdroje znečisťovania ovzdušia, ako sú papierne, cementárne, výroba vápna či ferozliatin sú v zóne Žilinský kraj z hľadiska príspevku k lokálnemu znečisteniu ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami menej významné.

Vyhláška MŽP SR č.250/2023 Z.z. o kvalite ovzdušia ustanovuje cieľovú hodnotu pre ozón na ochranu zdravia ľudí nasledovne: najväčšia denná 8-hodinová stredná hodnota neprekročí $12 \mu\text{g}/\text{m}^3$ viac ako 25 dní za kalendárny rok v priemere troch rokov.

Monitoring ozónu prebieha v tejto zóne na štyroch monitorovacích staniciach - na Chopku, v Žiline, Ružomberku a Oščadnici. Na stanici Chopok sa merajú najvyššie koncentrácie ozónu a na staniciach v Ružomberku a v Žiline jedny z najnižších v rámci Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia. Je to dané charakteristikou staníc. Chopok je vysokohorská stanica, kde je prísun ozónu z vyšších vrstiev troposféry významnejší. Na mestských staniciach, ktoré sú v blízkosti ciest sa prejavuje titrácia ozónu prostredníctvom NO. Najvyššie koncentrácie prízemného ozónu sa vyskytujú spravidla v teplých mesiacoch s vysokou intenzitou slnečného svitu. Koncentrácie O₃ stúpajú s východom slnka, vrchol dosahujú okolo poludnia a vo večerných hodinách postupne klesajú na minimum, ktoré sa vyskytuje nadržanom. Veľké rozdiely v koncentráciách prízemného ozónu zaznamenávame tiež v teplom a chladnom období. V roku 2023 na žiadnej stanici neboli zaznamenané prekročenia informačného ani výstražného prahu prízemného ozónu.

Hraničná poloha okresu voči Poľsku má svoj odraz vo zvýšenom dopade diaľkových emisií z priemyselného Sliezska. V širšom záujmovom území a v katastrálnom území obcí nie sú známe zdroje, ktoré by výrazne negatívne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia.

HYDROLOGICKÉ POMERY

Povrchové vody

Hydrologicky riešené územie leží v povodí rieky Biela Orava, ktorá napája Oravskú priehradu. Hydrologickú os v obci Mútne tvorí potok Mútňanka so svojimi prítokmi a potok Mútnik s prítokmi. Hydrologickú os obce Oravské Veselé a taktiež následne aj obce Oravská Jasenica tvorí potok Veselianka so svojimi obojstrannými prítokmi (Mútnik, Rakovec, Vahanový potok, Hraničný Kriváň, Lopatov, Poperačský potok, Pasečný jarok, Magurský Mútnik, Balcerčíkov potok, Grebáčovský potok, Riečka).

Mútňanka pramení v Oravských Beskydách, podcelku Pilsko, na juhovýchodných svahoch vrchu Polanica (1339,1 m n.n.) v nadmorskej výške cca 1245 m n.m.). Preteká prevažne neobývanou krajinou a v blízkosti osád Mútneho - Mútňanská Píla a Mútňanský Ďulov, Novote - Novoťský Ďulov a Beňadova - Beňadovský Mlyn.

Veselianka pramení v Oravských Beskydách na juhovýchodných svahoch vrchu Pilsko (1556,9 m n.m.) v nadmorskej výške cca 1285 m n.m. v lokalite Suchý vrch.

Riečnu sieť v okolí tvorenú hustým systémom pramenných stružiek, potôčkov a bystrín (Straniansky potok, Javorový potok, Práčka, Randová, Bystrý potok, Zlatný potok, Čierny potok, Mútňanská ráztoka) zaraďujeme k dvom základným povodiam s tokmi IV. rádu (prítoky rieky Oravy) a to k povodiu Veselianky ($91,90 \text{ km}^2$) a k povodiu Mútňanky ($70,55 \text{ km}^2$).

Najväčšie povodie tokov V. rádu v sledovanom území má potok Mútnik (27,85 km²). Zdrojom vodnatosti sú výlučne dažde a snehové zrážky.

Vzhľadom na terénny reliéf, mikroklimatické pomery, flyšové podložie, ale aj zmeny kultúr v neprospech krajinnej vegetácie tvoriacej zachytávajúce bariéry, dochádza k tomu, že povrchový odtok z povodia je veľký, no značne nevyrovnaný. Orografické, geomorfologické a geologické pomery povodia zapríčiňujú dosť vysokú veľkosť odtoku, možnú vodnú eróziu a prudký priebeh povodňových vln.

Územie obcí pred povodňami nie je špeciálne chránené ani nie je potrebná zvláštna ochrana. Aktívne záplavové územie nie je evidované.

Okolie obce Mútne a podobne aj v obci Oravské Veselé a Oravská Jasenica možno z hľadiska typu režimu odtoku charakterizovať ako oblasť stredohorskú so snehovodažďovým typom odtoku, kde väčší prietok (Q_{max}) je spravidla dosahovaný v máji a najnižší prietok (Q_{min}) v januári a vo februári.

Povodie rieky Biela Orava

Konvenčne je považovaná za horný tok Oravy, má dĺžku 37 km a prietok 6,7 m³/s v Lokci. Pramení v Oravskej Magure, v podcelku Paráč, pod vrchom Paráč (1 324,8 m n. m.) v nadmorskej výške približne 1 080 m n. m. Najprv tečie na severozápad, zľava priberá Brveník, pri horárni Flajšová sa stáča na sever, tečie okrajom Kysuckej vrchoviny a sprava priberá Novú riek. Ďalej vteká do intravilánu obce Oravská Lesná (a zároveň aj do Podbeskydskej vrchoviny) a smeruje na severovýchod. Tu zľava najprv priberá Katrenčíkovský potok (770,9 m n. m.), za Oravskou Lesnou tečie veľkým oblúkom, priberá najprv z pravej strany Zimnú vodu a potom z ľavej strany Juríkov potok. Nasleduje zľava Požehovka a vteká na územie obce Zákamenné.

Na území obce Zákamenné priberá ľavostrannú Zásihlianku. Ďalej preteká obcou Lomná, priberá Lomnicu sprava, cez Krušetnicu, kde z ľavej strany priberá Klinianku, neskôr Mútnanku (642,0 m n. m.) a pri obci Breza Kýčeru. Následne vytvára meander, veľkým oblúkom tečie popri Lokci a priberá významný prítok Hruštínka. Potom už tečie viac-menej severovýchodným smerom, okrajom Oravskej kotliny, kde priberá prítoky: Nevolajku pri Ťapešove sprava, Veselianku pri Oravskej Jasenici zľava a Adamku z pravej strany. Ústi do vodnej nádrže Orava južne od Námestova v nadmorskej výške 601 m n. m.

Pred vybudovaním vodnej nádrže rieka Čierna Orava v roku 1952 merala 52 km, v súčasnosti má 37,9 km, ústi do Oravskej priehrady a územím Slovenska priamo nepreteká. Konvenčne sa považuje za ľavostranný prítok Bielej Oravy, je teda tokom IV. rádu. Od prameňa tečie najprv na sever, potom na severozápad cez obec Harkabuz a ďalej na západ cez Podsarnie. Pri osade Grapy sa stáča na juhozápad, preteká cez Podwilk, po prijatí pravostrannej Psiarne (poľ. Psiarnia) tečie severojužným smerom až do obce Jablonka, pričom pri obci Orawka vytvára dva výrazné meandre. Pod Jablonkou sa následne stáča a tečie juhozápadným smerom až k ústiu do priehrady JJV od obce Lipnica Wielka v nadmorskej výške 600,1 m n. m. Pred vybudovaním priehrady rieka na dolnom toku výrazne meandrovala a s Bielou Oravou sa spájala pri obci Ústie. Horný tok rieky (po obec Podwilk) sa označuje ako Orávka (poľsky Orawka).

Na kvalitu povrchových vôd rozhodujúcou mierou vplýva priemysel, poľnohospodárstvo a komunálna sféra. Najväčšími znečisťovateľmi zostávajú priemyselné podniky a vodárenské spoločnosti (čistiarne odpadových vôd). K plošnému znečisteniu prispieva aj

poľnohospodárska výroba ako plošná aplikácia organických a anorganických hnojív, skládky pesticídov, kompostu, silážne šťavy, kaly, drenážne vody, vypúšťanie odpadových vôd atď. Znečistenie podzemných vôd najmä v poľnohospodárskej krajine sa realizuje vertikálnym aj horizontálnym transportným procesom.

Ďalšími významnými zdrojmi znečistenia vôd považujeme skládky, objekty živočíšnej výroby, ťažby štrku.

Nižšie v tabuľke je uvedená najbližšie kvalita vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach za rok 2023 v Námestove.

Tabuľka č.10: Prekročenia limitných hodnôt v jednotlivých ukazovateľoch - povrchové vody

Kód VÚ	SKV1004
IČO	36381047
NEC	V0950QVA
Názov prevádzky	HERN s.ro. (Námestovo)
Názov toku	VN Orava (Orava) rkm 63,6
NACE	28.30.0
Množstvo odpadových vôd	4,493
BSK ₅ (ATM)	-
ChSK _{Cr}	0,149
N _{celk}	-
P _{celk}	0,003
NL	0,022
Ďalšie ozn. znečisťujúce látky prítomné v odpadových vodách (prioritné a relevantné látky)	Ni, Zn

Podzemné vody

V rámci útvaru medzizrnových podzemných vôd Oravskej kotliny v najbližšie sledovanom mieste v Bobrove došlo v roku 2023 k prekročeniu limitnej hodnoty pesticídu flufenacet. Okrem tohto prekročenia v Bobrove dlhodobo dochádza k prekročeniu limitných hodnôt v prípade Mn, celkového Fe a NH₄⁺.

Merané miesto sa nachádza severovýchodne od Námestova nad Oravskou priehradou.

Tabuľka č.11: Medzizrnové podzemné vody Oravskej kotliny - kvalita podzemných vôd

Ukazovateľ	Číslo objektu	Názov objektu	Dátum odberu	Nameraná prahová hodnota	Nameraná limitná hodnota
Amónne ióny	514490	Bobrov	29.3.2023	0,270 mg/l	0,500 mg/l 7,930
Celkový obsah železa	514490	Bobrov	29.3.2023	0,135 mg/l	0,200 mg/l 0,433
Flufenacet	45799, 514490	Hladovka – Červený potok 1, Bobrov	30.3.2023 29.3.2023		0,100 µg/l 0,620 0,420
Fosforečnany	45799, 514490	Hladovka – Červený potok 1, Bobrov	30.3.2023 29.3.2023	0,220 mg/l 0,300 0,940	

Mangán	514490	Bobrov	29.3.2023		0,050 mg/l 0,075
Pesticídy spolu	45799	Hladovka – Červený potok 1	30.3.2023		0,500 µg/l 0,620

Tabuľka č.12: Ukazovatele prekračujúce prahové a limitné hodnoty v jednotlivých objektoch pre útvár PzV SK2003200P

Číslo objektu	Názov objektu	Prahová	Limitná
514490	Bobrov	Fe, Mn, NH ₄ ⁺ , PO ₄ (3-)	Fe, Flufenacet, Mn, NH ₄ ⁺

Tabuľka č.13: Organické látky stanovené nad požadovú hodnotu pre útvár PzV SK2003200P

Typ monitorovania	Číslo objektu	Názov objektu	Ukazovateľ	Dátum odberu	Nameraná hodnota	Jednotka
ZM	514490	Bobrov	BZ	29.3.2023	0,700	µg/l
ZM	514490	Bobrov	Flufenacet	29.3.2023	0,420	µg/l

Vodné plochy

Orava je rieka na Orave, vzniká sútokom dvoch zdrojní: pravostrannej Bielej Oravy a ľavostrannej Čiernej Oravy, ktorá priteká z Poľska. Na ich sútoku bola postavená Oravská priehrada. Pod priehradným múrom už tečie pod spoločným názvom Orava. Za Tvrdošínom potom tečie rieka na juhovýchod a vytvára veľké oblúky prevažne juhozápadným smerom. V Oravskom Podzámku podmýva rieka malebne skalu s Oravským zámkom. Do Váhu ústi v nadmorskej výške 430,7 m n. m. pri obci Kral'ovany. Rozloha povodia je 1181,7 km².

Najväčší prietok má rieka v marci a apríli, keď sa topí sneh, najmenší v januári a februári. Historicky najnižší prietok zaznamenali ešte pred vybudovaním priehrady - 4,8 m³/s, najväčší už po vybudovaní priehrady 19. júna 1958 - 2300 m³/s.

Celý tok rieky Orava bol v roku 1997 vyhlásený za chránený areál s rozlohou 4 417 463 m² a so 4. stupňom ochrany. Predmetom ochrany je komplex zachovalých riečnych ekosystémov s funkciou biokoridoru nadregionálneho významu s bohatým druhovým zastúpením fauny a flóry a biotopov mnohých chránených, vzácnych a ohrozených druhov organizmov.

Pramene a pramenné oblasti

Pramene s nepatrnou výdatnosťou sa vyskytujú v Oravskej Polhore na lokalite Slaná voda a v Sihelnom. Obsah metánu v rozpustených nekyslých plynch je v Sihelnom 86,2 % a v Oravskej Polhore 92,8 obj. %. V Sihelnom je to voda veľmi málo mineralizovaná (M = 4,4 g . l⁻¹), v Oravskej Polhore zasa veľmi silno mineralizovaná (M = 41,6 g . l⁻¹), v oboch prípadoch výrazného Na–Cl typu. Voda z Oravskej Polhory patrí k nedegradovaným marinogénnym typom živičného pôvodu. V Oravskej Polhore existujú prírodné vývery aj kopané studne slanej vody vystupujúcej na priečných puklinách v belovežskom súvrství vnútri bystrickej jednotky magurskej skupiny príkrovov (Franko a Michalíček, 1982). Voda sa pred prvou svetovou vojnou využívala v kúpeľoch aj na výrobu jódovej soli. Niekoľkými prieskumnými vrtmi sa zistil soľankový obzor v hĺbke asi 30 m s využiteľnou výdatnosťou 2,5 l . min⁻¹. Do hĺbky vyše 100 m

už nebol navrtaný hlbší obzor (Hynie, 1963). Voda obsahuje 13,6 až 14,6 mg . l⁻¹ J a 132 až 135 mg . l⁻¹ Br, takže ide o jódovo-brómovú soľanku, v ktorej práve jód mal terapeutické účinky.

Prameň minerálnej vody Vajcovka (DK-5 Hruštín) sa nachádzal pred objektom požiarnej zbrojnice v centrálnej časti obce Hruštín na ľavom brehu miestneho potoka. Voda sa už nevyužíva, bol zlikvidovaný pri výstavbe obecného vodovodu. Betónová skruž s priemerom 0,5 m, ako aj pozostatky obmurovky naznačujú jeho bývalú polohu.

Ďalší prameň Vajcovka pred horárňou (DK-10, Mútne) sa nachádza pod bývalou horárňou v k. ú. Mútne, lokalita Vajcovka. Prameň s priemerom asi 0,4 m je obložený prírodným kameňom. Nie je znečistený, je udržiavaný miestnymi obyvateľmi.

Prameň Vajcovka pod lesom (DK-11, Mútne) je zaniknutý, nevyužíva sa.

Ďalej sú tu nasledovné pramene alebo studne: studňa S-1 (DK-12), studňa S-2 (DK-13), studňa S-3 (DK-14), studňa S-4 (DK-15), Arta (studňa S-5) (DK-15), prameň S-6 (DK-17), studňa P-6 (DK-18), studňa P-12 (Václav) (DK-19) Oravská Polhora - Pramene minerálnej vody sa nachádzajú v blízkosti chaty Slaná voda pod cestou. Slané jódovo-brómové pramene sú známe už dávno. Minerálna voda sa v minulosti využívala na pitie, v súčasnosti sa pramene nevyužívajú, sú zasypané.

Vodohospodársky chránené územia a vodné zdroje

V blízkosti navrhovanej zmeny činnosti sa nenachádzajú chránené vodné zdroje využívané na zásobovanie vodou okolitého obyvateľstva, zmena navrhovanej činnosti priamo nezasahuje ani do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti a zároveň sa neprekrýva s pásmami hygienickej ochrany vodných zdrojov, stolových, liečivých a minerálnych vôd (v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov).

V okolí hodnoteného územia sa nachádza **Ramsarská lokalita**. Do východnej časti katastra obce Námestovo zasahuje Ramsarská lokalita Mokrade Oravskej kotliny (9 209 ha).

Lokalita predstavuje pôvodné rozsiahle rašeliniská a močiare v slovensko-poľskom pohraničí Oravsko-Nowotarskej kotliny, lesné aj nelesné rašeliniská vrchoviskového, slatinného a prechodného typu, vodné toky a krovité močiare. Jej súčasťou jej aj umelo vytvorená mokrad' - Oravská priehrada. Najcennejšie časti ramsarskej lokality sú osobitne chránené, prevažná časť (90 %) leží v CHKO Horná Orava.

PEDOLOGICKÉ POMERY

Katastrálne územie obce Mútne zväčša tvoria flyšové sedimenty. Okrem flyšových hornín a ich zvetralín vyskytujú sa tu riečne uloženiny, vytvárajúce riečnu nivu v doline potoka Mútňanka. Z pôdných typov sa v riešenom území vyskytujú najmä kambizeme a to typické a pseudoglejové, na riečnej nive fluvizeme typické.

Územie obce Oravské Veselé patrí tiež do flyšového pásma vonkajších Beskýd, úzky vzťah s geologickým vývojom má aj vývoj pôdotvorného substrátu a samotných pôd. Okrem flyšových hornín a ich zvetralín vyskytujú sa tu aj riečne uloženiny, vytvárajúce riečnu nivu v doline potoka Veselianka. Z pôdných typov sa v riešenom území vyskytujú najmä kambizeme typické a pseudoglejové, na riečnej nive fluvizeme typické.

Prevládajúcimi pôdnymi typmi v obci Oravská Jasenica sú kambizeme typické nasýtené, kambizeme dystrické a typické kyslé, kambizeme pseudoglejové nasýtené a v nivách riek fluvizeme glejové. Pôdne druhy sú prevažne hlinité, ílovito-hlinité až ílovité, vyskytujú sa tu aj hlinito-piesčité pôdy. Obsah skeletu je od neskeletnatých až po slabo kamenité. Úrodnosť pôd vyjadrená bonitnou skupinou sa pohybuje od 6. do 9.

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfofenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Prevládajúce pôdotvorné substráty územia a celkovo okresu Námestovo uvádzame v nasledovných tabuľkách.

Tabuľka č.14: Zastúpenie pôdných typov v okrese Námestovo (% z poľnohospodárskej pôdy)

Pôdny typ	Zastúpenie*	Pôdny typ	Zastúpenie*
fluvizem	3,72	pseudoglej	4,03
čiernica	-	rendzina	0,26
černozem	-	organozem	1,16
regozem	-	slanisko, slanec	-
hnodozem	0,01	litozem, ranker	-
livizem	-	glej	3,99
kambizem	83,35	kultizem	-
podzol	1,23	zrázy	2,25

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy.

Tabuľka č.15: Zastúpenie pôdných druhov v okrese Námestovo (% z poľnohosp. pôdy)

Kategoríe sezónnej ohrozenosti				
ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
piesočnaté, hlinitopiesočnaté	piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
3,34	56,96	35,10	4,16	0,44

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Z hľadiska kontaminácie pôd patrí hodnotené územie pod kategóriu A, A1, čo označuje rizikové pôdy. Obsah rizikových látok je nad hranicami prirodzeného pozadia a môže sa prejavovať zvýšením ich obsahu v rastlinách (na kyslých pôdach, alebo u rastlín, resp. ich častí, ktoré vo zvýšenej miere prijímajú rizikové stopové prvky).

Celkovo rizikové pôdy v kategórii A, A1 sa vyskytujú súvislejšie v severnej časti SR, ostrovčekovite sa tiež vyskytujú v strednej i východnej časti SR. Kontaminácia týchto pôd je pravdepodobne viac ovplyvnená diaľkovým prenosom emisií (najmä v severnej časti SR na flyši je výskyt geochemických anomálií minimálny).

V dotknutom území a širšom okolí navrhovanej činnosti sa nachádzajú nasledovné environmentálne záťaž.

Tabuľka č.16: Environmentálne záťaž

Environmentálna záťaž - názov	Identifikátor	Obec
NO (001)/Mútne - STKO	SK/EZ/NO/538	Mútne

NO (002)/Námestovo - STKO Svätý Ján	SK/EZ/NO/539	Námestovo
NO (003) Oravská Lesná - skládka TKO Vaňovské Bory	SK/EZ/NO/540	Oravská Lesná
NO (004)/Zubrohlava- kalové pole - ZŤS Námestovo	SK/EZ/NO/1365	Zubrohlava
NO (001)/Námestovo - ČS PHM Slovnaft	SK/EZ/NO/1365	Námestovo
NO (002) Zákamenné - ČS PHM Slovnaft	SK/EZ/NO/1366	Zákamenné
NO (2028)/Námestovo - Skládka odpadu Zubrohlava	SK/EZ/NO/2028	Námestovo

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/>

Skládky komunálneho odpadu Mútne, Námestovo-Svätý Ján a Oravská Lesná - Vaňovské bory sa v zmysle klasifikácie environmentálnych záťaží (kategória A, <http://envirozataze.enviroportal.sk/>) považujú za pravdepodobné environmentálne záťaže, ktoré môžu negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Úložisko kalov ZŤS Námestovo v Zubrohlave bolo vybudované v blízkosti miesta ťažby ílov pre tehelňu v Zubrohlave. Samotné kalové pole je nádrž s celkovým objemom 22 000 m³. Odpadový materiál zo závodu ZŤS Námestovo sa podľa zachovaných dokumentov ukladal od roku 1986 až do mája roku 1991. Uvedená záťaž je klasifikovaná v kategórii B - environmentálna záťaž - a bola zaradená do programu monitorovania environmentálnych záťaží MEZ (<http://www.geology.sk/new/sk/node/1161>). Na lokalite Zákamenné, čerpacia stanica PHM Slovnaft, prebehla sanácia, ktorá preukázateľne (t. j. na základe výsledkov monitoringu) odstránila znečistenie (t. j. hodnoty kontaminujúcich látok dlhodobo nepresahujú cieľové limity, prípadne ID limity). Uvedená záťaž je klasifikovaná v kategórii C - sanovaná environmentálna záťaž (<http://envirozataze.enviroportal.sk/>).

BIOTICKÉ POMERY

FLÓRA

Podľa fytogeografického členenia Slovenska patrí územie CHKO Horná Orava do oblasti západokarpatskej kveteny (*Carpathicum occidentale*), obvodu západobeskydskej flóry (*Beschidicum occidentale*), okresu Západné Beskydy.

Takmer polovicu územia CHKO zaberajú lesy. Značnú časť územia pokrývajú najmä lesy bukovo-jedľového a smrekového vegetačného stupňa s výrazne zastúpenými smrekovými monokultúrami. Výnimku tvoria pralesovité lesné komplexy Babej hory (klimaxové spoločenstvo smrečín a kosodreviny s prechodom do alpínskeho stupňa), Pilska (zachovalé lesné spoločenstvá prírodného lesa v smrekovom a kosodrevinovom vegetačnom stupni) a Paráča (zvyšky pôvodných smrečín). Mezotrofné lesné spoločenstvá v submontánnom a montánnom stupni (pôvodne hojne rozšírené, dnes nahradené sekundárnymi smrečínami, lúkami a pasienkami) sú reprezentované kvetnatými bučínami, jedlinami a kyslými horskými bučínami. V bukových a jedľovo-bukových lesoch zv. *Eu-Fagion* v stromovom poschodí prevláda buk lesný (*Fagus sylvatica*) alebo jedľa biela (*Abies alba*). Prevažnú časť územia zaberajú tiež smrekové lesy. Smrečiny, prípadne jedľové smrečiny patria do zv. *Vaccinio-Piceion*. V nadmorskej výške od 800 do 1200 m sa vyskytujú jedľové smrečiny, v nadmorskej výške nad 1200 m pravé horské smrečiny. Na niektorých miestach v území, najmä na mierne podmáčaných ťažších pôdach sa vyskytujú azonálne smrečiny, ktoré zaraďujeme do asociácie *Bazzanio-Piceetum*. Tieto nadväzujú na rašeliniská, alebo ojedinele na jedliny. Na horské klimaxové smrečiny podzv. *Eu-Vaccinio-Piceion* plynule nadväzujú porasty kosodreviny. Patria do zv. *Pinion mughi* a as. *Vaccinio myrtilli-Pinetum mughi*. Uzavreté porasty kosodreviny sú len

v najvyšších polohách územia. V horských dolinách pozdĺž vodných tokov, menej okolo pramenísk, sa zachovali horské jelšové lesy podzväzu *Alnion glutinoso-incanae*, ktoré boli zaradené do asociácie *Alnetum incanae carpaticum*. Spoločenstvá horských jelšín sú jediným zástupcom skupiny aluviálnych azonálnych lesných porastov v území.

V subalpínskom stupni, ako aj v nižších polohách, sa nachádzajú mnohé prameniská a horské nivy, ktoré majú osobitú vegetáciu. Predstavujú ju rôzne spoločenstvá horských pramenísk kyslých podkladov zv. *Cardamino-Montion*.

Okolie ciest, polí a ľudských obydlií sprevádzajú rôzne synantropné spoločenstvá. Rozšírené sú najmä as. *Tanaceto-Artemisietum vulgaris* zo zv. *Arction*, as. *Plantagini-Polygonetum avicularis*, as. *Plantagini-Lolietum perennis* zo zv. *Polygonion avicularis* a as. *Potentilletum anserinae* a as. *Prunello-Plantaginetum* zo zv. *Agropyro-Rumicion crispi*.

K značne rozšíreným typom nelesných spoločenstiev na Orave patria lúky a pasienky. Sú to prevažne sekundárne fytocenózy, ktoré vznikli na miestach, kde v minulosti bol les alebo iná pôvodná vegetácia. Táto skutočnosť sa potom odráža aj na ich floristickom zložení. Sú to bylinné porasty s prevahou tráv. V území nadväzujú na obhospodarované plochy poličok blízko intravilánov obcí, ale rôznou veľkosťou svojej plochy vystupujú až do najvyšších polôh. Lúčne spoločenstvá hornej Oravy môžeme zaradiť do zv. *Cynosurion*, kde patria krátkosteblovité, intenzívnejšie spásané a zošľapované porasty na vlhkejších stanovištiach, alebo druhovo pestrejšie porasty využívané aj ako jednokosné lúky a extenzívne pasienky. Väčšinu hospodárskych lúk podhorskej a horskej oblasti radíme k tzv. ovsíkovým lúkam (zv. *Arrhenatherion*), čo sú jedno - až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblovitých tráv a bylín. Najrozšírenejším biotopom trávnych porastov sú podhorské kosné lúky a podhorské a horské mezofilné pasienky.

Charakteristickými a najcennejšími prvkami prírodného prostredia hornej Oravy sú rašeliniská. Svedčí o tom bohatá sieť rozptýlených rašeliniskových biotopov Podbeskydskej brázd a Oravských Beskýd a predovšetkým rozsiahle rašeliniská Oravskej kotliny. Aj keď sa rašeliniská rozptýlene vyskytujú na viacerých miestach Slovenska, v typickej forme a plošne najrozsiahlejšie sa vyvinuli a zachovali na Orave, kde zaberajú plochu okolo 800 ha. Vznikajú na stanovištiach trvalo zamokrených zrážkovou, povrchovou alebo podzemnou vodou. Tieto stanovištia zarastajú vegetáciou hydrofilných a hygrofilných druhov. V podmienkach obmedzeného prístupu kyslíka sa tu hromadia odumreté organické zvyšky v rôznom stupni rozkladu, čím vzniká rašelina.

Najrozšírenejšími typmi sú vrchoviská a prechodné rašeliniská. Formovali sa v terénnych depresiách s nepriepustným podložím, kde sa trvale zhromažďovalo väčšie množstvo zrážkovej vody. Slatiny sa vyskytujú na menších plochách buď na okraji rašelinísk, alebo pod úpäťm odlesnených svahov pohorí, kde predstavujú počiatočné vývojové štádiá rašelinísk prechodného typu. Rastlinné spoločenstvá rašelinísk predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je významným refúgiom mnohých arktických a boreálnych druhov. Prevažne sú to druhy prispôbené podmienkam chladných a zamokrených stanovišť, často s minerálne veľmi chudobným a kyslým substrátom. Stála prítomnosť prameniskovej vody a vysoká hladina podzemnej vody, jej chemické zloženie, zrážky a ostatné klimatické faktory sa pričínili o vznik

charakteristickej vegetácie aj tzv. rašeliniskových lúk. Tieto sú prevažne tvorené spoločenstvami tr. *Scheuchzeria-Caricetea fuscae*, radu *Caricetalia fuscae*.

FAUNA

Živočíchy hornej Oravy sú rozmanité a druhovo veľmi pestré. Nachádzame tu živočíchy polí a lúk, mokradí, slatín aj rašelinísk, ihličnatých aj listnatých lesov, vysokohorské druhy, ale nezriedka aj teplomilné živočíchy, ktoré majú stepný charakter. Voľne žijúce živočíchy hornej Oravy sú súčasťou eurosibírskej podoblasti palearktiskej zóny a podľa zoogeografického členenia fauny Slovenska prináležia do vonkajšieho obvodu Západných Karpát (Beskydský okrsok západný). Fauna je tu rozmanitá, druhovo pestrá a bohatá. Z hľadiska výškovej zonácie prevládajú podhorské (submontánne) druhy, menej zastúpené sú horské (montánne) druhy a v najnižších polohách v Oravskej kotline a pri Oravskej priehrade sa objavujú aj teplomilnejšie južné prvky.

Kvantitatívne i druhovo najpočetnejšiu skupinu živočíchov hornej Oravy predstavujú bezstavovce. Na poliach, lúkach, pasienkoch, slatinách, rašeliniskách aj v lesoch hornej Oravy nachádzajú početné zastúpenie bežné aj vzácnejšie druhy. Najpozoruhodnejšia a najzaujímavejšia je fauna rašelinísk, kde prežíva mnoho reliktných druhov. Pre rašeliniská vrchoviskového typu sú zvlášť typické pavúky z čeľade strehúňovitých a lovčíkovitých, ktoré sa rýchle pohybuju a pobežujú po ich povrchu, a sú pomerne vzácne ako napr.: križiak rašelinný, plachtárka vrchovisková, strehúň rašelinný, skaliarka močiarna a iné.

Fauna mäkkýšov je na rozdiel od pavúkov druhovo chudobnejšia. Zo vzácných a ohrozených druhov sa zistili *Acicula parcelineata*, *Cochlicopa nitens*, *Euconulus alderi*, *Anodonta anantina*, *Pisidium amnicum*, *Valvata cristata*. Z karpatských endemitov boli na Klinskom rašelinisku zistené druhy *Perforatella vicina* a *Trichia villosula*. Rozborom malakofauny z náplavu Oravskej priehrady bolo v území získaných 58 druhov mäkkýšov. Viaceré z nich patria medzi vzácne a ohrozené mäkkýše Slovenska (*Vertigo antivertigo*, *Vertigo angustior*, *Armiger crista*, *Lymnaea auricularia*, *Anisus leucostomus*, *Gyraulus albus*, *Gyraulus laevis*).

Najbohatšou triedou živočíšnej ríše je hmyz (*Insecta*). Larvy niektorých skupín hmyzu žijú a vyvíjajú sa vo vode. Patria medzi ne podenky, pošvatky, potočníky a vážky. Počas odonatologického prieskumu rašelinísk CHKO Horná Orava bolo na 9 lokalitách zistených 24 druhov vážok, čo je 33,8 % odonatofauny Slovenska. Bola zistená prítomnosť druhov *Lestes sponsa*, *Ischnura elegans*, *Libellula quadrimaculata*, *Sympetrum vulgatum*, *Sympetrum sanguineum*, *Anax imperator*, *Aeschna cyanea*, *Aeschna juncea*.

Na rašeliniskách sa vyskytujú vzácne druhy dvojkrídlovcov, ako *Prionocera turcica*, *Tipula marginella*, *Tipula affinis* a *Pilaria meridiana*.

Veľký hospodársky význam majú chrobáky. V horských pralesovitých formáciach hornej Oravy žije pozoruhodný chrobák, fúzač *Cornumutila quadrivittata*, patriaci medzi vzácne reliktné druhy s veľmi sporadickým rozšírením, známy z Babej hory. Veľmi vzácnym druhom s boreálnym rozšírením je aj *Palaeocollidium coriaceum*. Vzácne a z ekologického hľadiska veľmi pozoruhodné druhy chrobákov žijú aj na rašeliniskách hornej Oravy, kde tvoria veľmi dôležitú súčasť biocenózy týchto biotopov. Pomerne bohaté sú tu najmä tyrfofilné formy

v zastúpení viacerých čeľadí. Na Babej hore sú známe predovšetkým fúzače *Pachyta lamed*, *Cornumutilla quadrivittata* a *Tragosoma depsarium*. Na zachovalé pralesy s jedľou sa viaže aj krasoň *Eurythyrea austriaca*.

Na hornej Orave sa vyskytujú aj veľmi významné a vzácne druhy motýľov. Svojou bionómiou sú viazané na biotopy hornooravských rašelinísk. Medzi tieto tzv. tyrfobionty, ktoré sú priamo viazané na takéto typy stanovišť, patrí hlavne žltáček čučoriedkový, *Arichanna melanaria* a boreoalpínska mora *Anarta cordigera*. Ďalšie vzácne druhy: *Arichanna melanaria*, *Anarta cordigera*, *Coleophora ledi*, *Olethreustes lediana*, *Crambus alienellus*, *Elachista albidella*, *Anarta myrtili*. Pozornosť pútajú tiež pestro sfarbené bábôčky, žltáčky, očkáne ale aj menšie hnedáčky, modráčky, ostrôžkáre, súmračníky a iné. K pomerne vzácnym patria niektoré druhy rašelinísk *Colias palaeno ssp. europome*, *Anarta myrtili*, *A. cordigera*, *Arichanna melanaria*, *Syngrapha microgamma*.

Ďalej významnou zložkou prírodného prostredia hornej Oravy sú ryby. Intenzívnym zarybňovaním vzniklo v nádrži Oravská priehrada pestré spoločenstvo limnofilných a reofilných druhov. V súčasnosti bolo v Oravskej priehrade zistených 38 druhov 9-tich čeľadí. K najvýznamnejším a najpočetnejším rybám priehrady patrí kapor, štika, zubáč, pleskáč, plotica, červenica, belica, ostriež, boleň, hrebenačka obyčajná. Vzácnější je lieň, sumec, úhor, pstruh dúhový a pstruh potočný (jazerná forma), hlaváčka podunajská, nosáľ a ďalšie.

Na vodné prostredie, najmä v období rozmnožovania sú viazané obojživelníky. Zaznamenané boli nasledovné druhy obojživelníkov: skokan hnedý (*Rana temporaria*), skokan ostropyský (*Rana arvalis*), skokan zelený (*Rana kl. esculenta*), skokan krátkonohý (*Rana lessonae*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok horský (*Triturus alpestris*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok bodkovaný (*Triturus vulgaris*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*). Z plazov sa početne vyskytuje jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*) a na vlhkejších miestach a v lesoch je hojná jej menšia príbuzná jašterica živorodá (*Zootoca vivipara*). Ďalej sa tu vyskytuje slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), vretenica severná (*Vipera berus*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*).

Najpestrejšou a najnápadnejšou skupinou stavovcov hornej Oravy sú vtáacie spoločenstvá. Na hornej Orave bolo zistených spolu 250 druhov vtákov. Pestré je najmä vtáctvo Oravskej priehrady. Vybudovaním Oravskej priehrady vytvorili sa tu vhodné podmienky pre výskyt vodného a pri vode žijúceho vtáctva. Priehrada leží totiž na významnej migračnej ceste vtáctva, tiahnuceho Západnými Karpatami z Poľska cez Oravu na juh a opačne. Hniezdiče a pravdepodobné hniezdiče Oravskej priehrady reprezentuje z vodných vtákov 35 %. Ďalšou významnou skupinou ornitocenóz hornej Oravy sú vtáky polí a lúk. Lesné ornitocenózy patria medzi najstaršie živočíšne spoločenstvá hornej Oravy, ktoré tu existovali ešte pred príchodom človeka. V lesných spoločenstvách majú miesto ako dravce tak aj spevavé vtáky. Osobitná pozornosť ornitológov bola venovaná vtáctvu rašelinísk.

Cicavce patria medzi najviac známe a preskúmané živočíchy hornej Oravy. Osobitne boli sledované drobné zemné cicavce Babej hory a rašelinísk severnej Oravy. Z Babej hory je udávaných 14 druhov hmyzožravcov a hlodavcov. Pozornosť si zasluhuje výskyt piskora

vrchovského (*Sorex alpinus*), hrabáča tatranského (*Microtus tatricus*) a myšovky vrchovskej (*Sicista betulina*). Na siedmich rašeliniskách severnej Oravy bolo zistených 13 druhov. Z ďalších cicavcov sa v území bežne vyskytuje kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), tchor tmavý (*Putorius putorius*), vydra riečna (*Lutra lutra*), jazvec lesný (*Meles meles*). V posledných rokoch sa častejšie objavuje psík medvedíkovitý (*Nyctereutes procyonoides*). V roku 1995 sa v rieke Jelešňa objavil bobor vodný (*Castor fiber*). Nehojná je ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*). Kopytníky reprezentuje srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), diviak lesný (*Sus scrofa*). V 90-tych rokoch sa tu vyskytoval aj los mokradňový (*Alces alces*). Z veľkých mäsožravcov je zistený vlk dravý (*Canis lupus*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*). Pomerne vzácny je rys ostrovid (*Lynx lynx*). Početná je líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*).

CHRÁNENÉ ÚZEMIA A OCHRANNÉ PÁSMA

V najsevernejšej časti Slovenska sa nachádza chránená krajinná oblasť CHKO Horná Orava. Do pôsobnosti správy CHKO Horná Orava spadá celé územie okresu Námestovo, väčšina územia okresu Tvrdošín, väčšia časť okresu Dolný Kubín. Veľkú časť územia zaberajú flyšové pohoria tvorené flyšovými horninami, na území CHKO predovšetkým horninami tzv. magurského flyšu - pieskovce a ílovce, ktoré sa v ďalších geologických dobách intenzívne zvrásňovali spolu so staršími geologickými jednotkami.

Územie CHKO Horná Orava je rozdelené podľa povahy prírodných hodnôt na 4 zóny ochrany (A, B, C a D zóna) s diferencovaným stupňom ochrany (A - 5 stupeň, B - 4 stupeň, C - 3 stupeň a D - 2 stupeň ochrany). Zároveň je územie CHKO Horná Orava zaradené do Chráneného vtáčieho územia Horná Orava (SKCHVU008) hranice ktorého sú totožné s hranicami CHKO Horná Orava. CHVÚ predstavuje rozsiahle územie, ktoré je zo severozápadu, severu a severovýchodu ohraničené štátnou hranicou s Poľskom. Do územia zasahujú Oravské Beskydy, Podbeskydská brázda a Podbeskydská vrchovina s časťou Oravskej kotliny, na západe okrajovo zasahuje Kysucká vrchovina. Západnú hranicu tvorí horský hrebeň Oravskej Magury západne od Oravskej Lesnej a východne od Zázrivej. Južná hranica prebieha približne severne od obcí Hruštín, Babín, Vasil'ov, Lokca, Oravská Jasenica a južným okrajom Oravskej priehrady až po Suchú Horu.

Najbližšie k obci Mútne boli pôvodne vyhlásené 3 nasledovné maloplošné chránené územia, ktoré boli cenné, avšak v roku 2024 boli zrušené:

- Národná prírodná rezervácia (NPR) Pilsko
- Prírodná rezervácia (PR) Spálený Grúnik
- Prírodná rezervácia (PR) Mútňanská pila (Mútňanské rašelinisko)

Tieto vzácne územia sú však momentálne navrhnuté ako územia európskeho významu (ÚEV):

- SKUEV 0188 Pilsko
- SKUEV 0187 Spálený Grúnik (súčasť rašelinísk Oravských Beskýd)
- SKUEV 0191 Mútňanské Rašelinisko (súčasť rašelinísk Bielej Oravy)

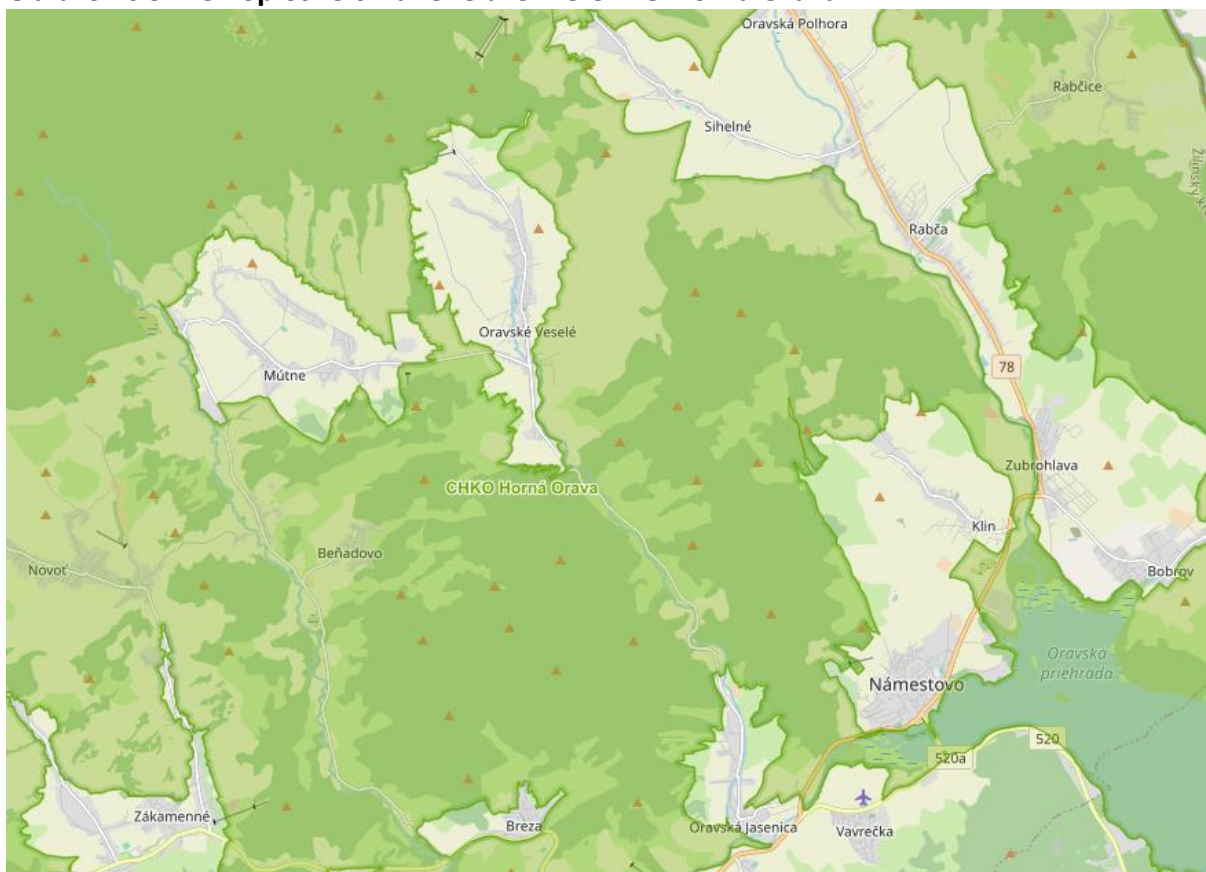
Pilsko sa nachádza sa v severozápadnej časti CHKO Orava (k.ú. Mútne, Námestovské Pilsko, Oravské Veselé), je to druhý najvyšší vrchol Oravských Beskýd - vrcholová časť pieskovcového

masívu Oravských Beskýd. Predmetom ochrany sú pralesové smrečiny a kosodrevinové porasty so subalpínskymi lúkami.

Spálený Grúnik sa nachádza sa severozápadne cca 3 km od lokality Mútňanská Píla v k.ú. Mútne, nad údolím potoka Zlatná, pod Oravskými Beskydami, v Podbeskydskej brázde, v závere doliny Mútňanky. Ide o územie so zachovalými rašelinovými spoločenstvami podmáčaných smrečín.

Mútňanské Rašelinisko sa nachádza sa cca 600 m západne od Mútňanskej Píly - miestnej časti obce Mútne. Ide o zamokrené cca 5 ha územie slatinných lúk pozdĺž potoka Mútňanka, po jeho pravej strane.

Obrázok č.5: Veľkoplošné chránené územie CHKO Horná Orava

NATURA 2000 – ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU (ÚEV) A CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA (CHVÚ)

Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území a to chránené vtáčie územia (CHVÚ) a územia európskeho významu (ÚEV). V okolí umiestnenia navrhovanej činnosti sa nachádzajú nasledovné lokality sústavy NATURA 2000.

Chránené vtáčie územie SKCHVU008 Horná Orava

Horná Orava patrí medzi rozlohou najväčšie chránené vtáčie územia Slovenska. Vďaka relatívnej zachovalosti lesných porastov i zvyškov tradičného obhospodarovania lúk a pasienkov sa tu dosiaľ zachovali podmienky pre život viacerých vtáčích druhov. Vybudovaním

Vodnej nádrže Oravská priehrada v roku 1953 sa otvorili možnosti pre hniezdenie ďalších významných druhov. Oravská priehrada a príslušné mokrade ležiace na významnej migračnej ceste vtáctva Západnými Karpatami sa tak stali miestom odpočinku pre tisíce migrujúcich vtákov. Chránené vtáčie územie Horná Orava bola vyhlásená v roku 2005 ako prvé chránené vtáčie územie na Slovensku a ako prvé má spracovaný a prerokovaný program starostlivosti ako základný dokument pre zabezpečenie starostlivosti na ďalších 30 rokov. Týmto cieľmi je predovšetkým zachovanie súčasného stavu 2 druhov a zlepšenie stavu 21 druhov vtáctva. Kritická je situácia predovšetkým u druhov hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*), kalužiak červenonohý (*Tringa totanus*), tetrov hoľniak (*Lyrurus tetrix*), ktoré bez realizácie primeraných opatrení uvedených v tomto dokumente v území nemajú možnosť prežitia.

Celková výmera CHVÚ je 58 738 ha. Z toho trvalé trávne porasty predstavujú 16 419,61 ha (27,79 %) a lesné pozemky 34 311,11 ha (58,07 %).

K.ú.: Zázrivá, Oravská Polhora, Mútne, Námestovské Pilsko, Sihelné, Námestovské Pilsko, Sihelné, Rabčice, Oravské Veselé, Rabča, Novoť, Zubrohlava, Bobrov, Klin, Námestovo, Oravská Jasenica, Beňadovo, Zákamenné, Krušetnica, Slanica, Breza, Lokca, Oravská lesná, Vavrečka, Ťapešovo, Lomná, Vasilov, Vaňovka, Hruštín, Trstená, Oravské Hámre, Ústie nad Priehradou, Osada, Hladovka, Suchá Hora, Liesek, Vitanová, Čimhová;

CHVÚ Horná Orava je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000 a prekrýva sa s 15 územiami európskeho významu. Tieto lokality sú vymenované v prílohe rozhodnutia Komisie 2008/218/ES z 25. januára 2008, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma prvý aktualizovaný zoznam lokalít európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne a/alebo vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2013/722/EÚ zo 16. novembra 2012, ktorým sa prijíma šiesty aktualizovaný zoznam lokalít európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne. Prekryv území európskeho významu s CHVÚ Horná Orava je 5,7 %. CHVÚ Horná Orava sa na 14,1 % prekrýva s ramsarskou lokalitou Mokrade Oravskej kotliny vymedzenou podľa Ramsarského dohovoru.

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 173/2005 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Horná Orava (ďalej len „vyhláška MŽP SR č. 173/2005 Z. z.“). Dňa 17. februára 1988 boli Mokrade Oravskej kotliny pod č. 933 zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu.

Na území CHVÚ bolo celkovo zistených 242 vtáčích druhov, čo predstavuje 66 % druhov avifauny Slovenska. Z tohto počtu je 143 druhov hniezdiacich, čo predstavuje 60,8 %. 75 druhov (32 %) sa tu vyskytuje počas ťahu a hibernácie a 17 druhov sa tu vyskytlo len veľmi vzácné a náhodne. Prevládajú druhy, ktorých početnosť sa výrazne nemení (88 %). U 28 druhov početnosť klesá a u 13 druhov početnosť stúpa. Z toho možno usudzovať na pomerne vysokú stabilitu a zachovalosť krajiny a biotopov. V avifaune CHVÚ bolo zistených 9 druhov kriticky ohrozených, 51 druhov ohrozených a 17 druhov vzácných.

Vybudovaním vodnej nádrže Oravská priehrada sa tu vytvorili vhodné podmienky pre výskyt vodného a pri vode žijúceho vtáctva. Vodná nádrž leží na významnej migračnej ceste vtáctva, tiahnuceho Západnými Karpatmi z Poľska cez Oravu na juh a opačne. Rozsiahla vodná plocha a široké bahňité brehy nádrže pri nízkych hladinách atrahujú vodné druhy, ktoré tu nachádzajú

podmienky na odpočinok a regeneráciu síl i dostatok potravy. V porovnaní s výskytom vodných vtákov v Oravskej kotline v minulosti zvýšila sa diverzita avifauny vybudovaním vodnej nádrže o 30 %.

Územie predstavuje pestrú mozaiku biotopov, ktoré tvoria stojaté a tečúce vody, rašelinné a slatinné biotopy, lúky a pasienky, komplexy lesov až po vysokohorské biotopy subalpínskeho a alpínskeho stupňa. V CHVÚ Horná Orava bolo v rámci prieskumov realizovaných v minulosti zaznamenaných spolu viac ako 500 druhov vyšších rastlín (inventarizačné prieskumy v maloplošných chránených územiach, mapovanie lúk a rašelinísk). Z európsky významných druhov rastlín sa tu vyskytuje, aj to veľmi vzácnne, iba 1 druh: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), ktorý je druhom zaradeným do prílohy 5⁸ vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z.“), príloha I 9 Bernského dohovoru 10 a príloha II 11 smernice o biotopoch 12.

Podľa červeného zoznamu papraďorastov a semenných rastlín Slovenska (Feráková a kol. 2001) sa tu vyskytuje 129 druhov národného významu, z toho 13 kriticky ohrozených druhov (CR), 33 ohrozených (EN), 49 zraniteľných (VU), 32 menej ohrozených (LR) a 2 údajovo nedostatočných druhov (DD). Medzi najohrozenejšie z nich patria ostroplod biely (*Rhynchospora alba*), plavúneč zaplavovaný (*Lycopodiella inundata*) a rosička anglická (*Drosera anglica*), pre ktoré boli spracované programy záchrany. Programy záchrany sú spracovávané aj pre ďalšie ohrozené druhy, a to ostrica výbežkatá (*Carex chordorrhiza*) a ostrica barinná (*Carex limosa*).

Osobitnú pozornosť si zasluhuje tiež ostrica chudobná vrchovisková (*Carex magellanica*), ktorej prvá lokalita výskytu v Západných Karpatoch bola potvrdená na Surdíkoch a tiež ostrica blšná (*Carex pulicaris*), ktorá má veľmi zriedkavý výskyt na Slovensku. Pozornosť si zasluhujú aj druhy červenej knihy vyšších rastlín (Čerovský a kol. 1999):

- tilovka vodná (*Tillaea aquatica*) - vyskytuje sa na obnaženom dne Oravskej priehrady,
- rožec alpínsky (*Cerastium alpinum*) - má jedinou lokalitu výskytu na Slovensku na Babej hore.

Vzhľadom ku charakteru územia CHVÚ Horná Orava (menej výrazná členitosť, nízka pestrosť a úživnosť substrátu, obmedzené možnosti tvorby špecifických podmienok) patrí Horná Orava k územiám s menším zastúpením endemitov v rámci oblasti západokarpatskej flóry.

Výskyt endemitov sa prakticky vzťahuje k vrcholovým polohám najvyšších hôr fytogeografického okresu Západné Beskydy s extrémnymi stanovištnými podmienkami:

- karpatské endemity: rozchodníkovec ostrolistý (*Hylotelephium argutum*), skalnica horská (*Sempervivum montanum*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), prilbica tuhá pravá (*Aconitum firmum* subsp. *firmum*),
- karpatské subendemity: zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), margaréta okrúhlostá (*Leucanthemum rotundifolium*), kruštík širokolistý (*Epipactis helleborine*), kostrava pestrá pravá (*Festuca versicolor* subsp. *Versicolor*);
- západokarpatský endemit: prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*), soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*), jastrabník roháčsky (*Hieracium rohacsense*),

- endemit centrálnych pohorí Západných Karpát: lomikameň pižmový Dominov (*Saxifraga moschata* var. *dominii*)
- západokarpatský subendemit: chrastavec Kitaibelov (*Knautia kitaibelii*)

(Zdroj: Program starostlivosti o CHVÚ Horná Orava na roky 2017 - 2046)

Biotopy vyskytujúce sa v území:

- Alpínska a subalpínska vegetácia (biotopy Al 1, Al 9, Tr 8 (časť), Kr 10), rozloha 420,22 ha, 0,7 % výmery,
- Horské smrečiny (biotopy Ls 9.1, Ls 9.2), rozloha 6 383,25 ha, 10,9 % výmery,
- Podmáčané až rašeliniskové smrekové a borovicové lesy (biotopy Ls 9.3, Ls 7.2, Ls 7.3), rozloha 933,93 ha 1,6 % výmery,
- Podmáčané smrekové lesy, Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách (biotopy Natura 2000 - 91D0*),
- Ostatné lesy (biotopy Ls 8, Kr7, X2, sekundárne smrečiny, nelesná drevinová vegetácia) rozloha 26 703,35, ha 45,5 % výmery,
- Stojaté vody (biotop Vo1, Oravská priehrada, ostrovy), rozloha 3 188,85 ha 5,4 % výmery,
- Podhorské vodné toky a ich brehové porasty (biotopy Vo4, Ls1.4, Br1, Br2, Br3, Br4), rozloha 530,57 ha 0,9 % výmery,
- Nelesné rašeliniská (biotopy Ra1, Ra2, Ra3, Ra4, Ra6), 379,89 ha 0,6 % výmery,
- Polia, lúky a pasienky (Lk1, Lk2, Lk3, Lk5, Lk6, X5, X7, rozloha 20 197,76 ha 34,4 %;

Ďalšie územia NATURA 2000 v posudzovanom území, ktoré nie sú zasiahnuté:

Územie európskeho významu SKUEV0828 Vahanov

Rozloha: 122,381 ha

K.ú.: Klin, Námestovo

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte

6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

Od posudzovaného územia v najbližšom bode sa nachádza SV vo vzdialenosti cca 2,0 km.

Územie európskeho významu SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy

Rozloha: 66,172 ha

K.ú.: Námestovo, Vavrečka

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*

91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany:

kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*)

Od obce Oravská Jasenica v najbližšom bode sa nachádza SV vo vzdialenosti cca 1,0 km.

Územie európskeho významu SKUEV0304 Oravská vodná nádrž

Rozloha: 646,566 ha

K.ú. Bobrov, Slanica

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

3130 Oligotrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletea uniflorae* a/alebo *Isoeto-Nanojuncetea*

3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*

9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy

91D0 Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách

91E0 Lužné vrbovo-topoľové jelšové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany:

kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), bobor vodný (*Castor fiber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*)

Od posudzovaného územia sa nachádza v najbližšom bode SV vo vzdialenosti cca 5,2 km.

Územie európskeho významu SKUEV0188 Pilsko

Rozloha: 701,483 ha

K.ú.: Mútne, Námestovské Pilsko, Oravské Veselé

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

4060 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni

4070 Kosodrevina

6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte

7120 Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy

8110 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou

9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy

9410 Horské smrekové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany:

prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* ssp. *Moravicum*), vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*)

Od posudzovaného územia sa nachádza SZ v najbližšom bode od obce Oravské Veselé vo vzdialenosti cca 2,5 km.

Územie európskeho významu SKUEV0191 Rašeliniská Bielej Oravy

Rozloha: 39,148 ha

K.ú.: Beňadovo, Breza, Klin, Mútne, Slanica

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

3160 Prirodzené dystrofné stojaté vody

6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte

7120 Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy

7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská

7230 Slatiny s vysokým obsahom báz

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany:

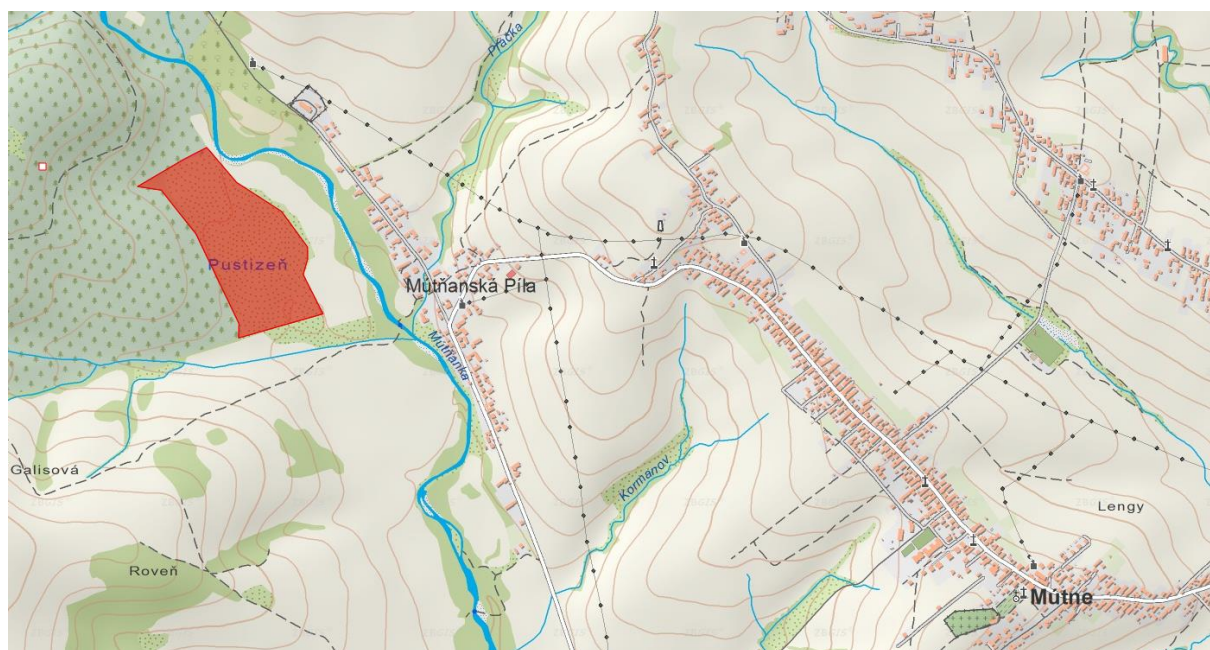
sprnatka fermežová (*Hamatocaulis vernicosus*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*),

pimprlík močiarny (*Vertigo geyeri*)

Od posudzovaného územia sa nachádza v najbližšom bode JV vo vzdialenosti cca 5,5 km.

Najbližšie sa nachádzajú Rašeliniská Mútňanskej pily (spadajú pod rašeliniská Bielej Oravy) na okraji obce Mútňanská pila západným smerom, od obce Mútne sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 800 m v najbližšom bode od plánovanej stavby (viď nasledujúci obrázok).

Obrázok č.6: Rašelinisko Mútňanskej Píly

SKUEV0187 Rašeliniská Oravských Beskýd

Rozloha: 130,457 ha

K.ú.: Mútne, Oravská Polhora

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

7120 Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy

7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská

91D0 Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany:

kunka žltobruchá (*Bombina variageta*), vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*)

Od posudzovaného územia sa nachádzajú SZ v najbližšom bode od obce Mútne vo vzdialenosti cca 3,0 km.

SKUEV0190 Slaná voda

Rozloha: 222,213 ha

K.ú.: Oravská Polhora, Rabčice

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte

7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská

7230 Slatiny s vysokým obsahom báz

91D0 Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách

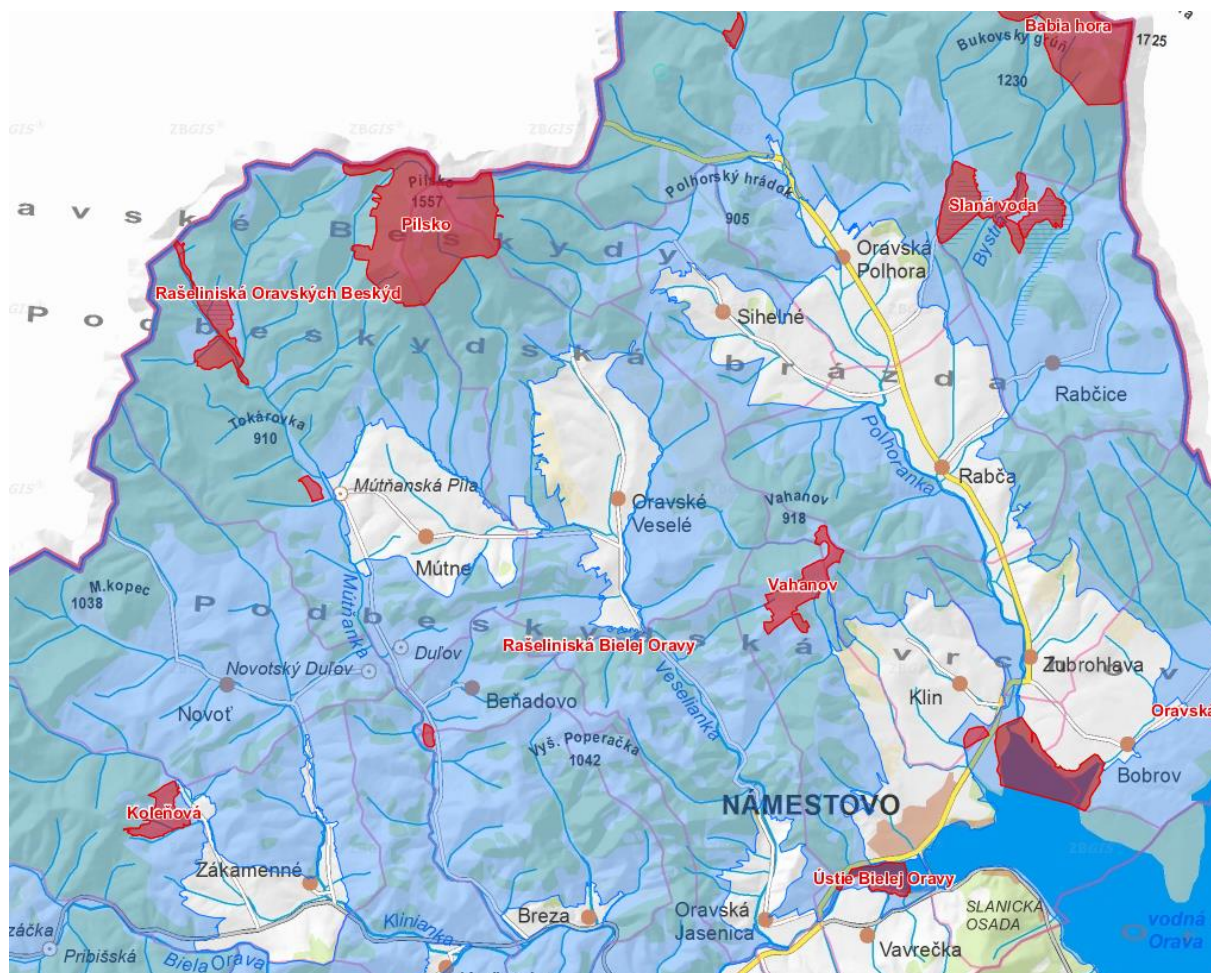
91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany:

vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*)

Od posudzovaného územia sa nachádza SV v najbližšom bode od obce Oravské Veselé vo vzdialenosti cca 8,0 km.

Obrázok č.7: Chránené vtáacie územie a územia európskeho významu

ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY (ÚSES)

Podľa mapových podkladov a textových podkladov (územné plány obcí) zverejnených na stránkach obcí v k. ú. Mútne, Oravské Veselé, Oravská Jasenica sa nachádzajú nasledovné prvky ÚSESu.

V katastrálnom území obce Mútne sa tu uplatňujú nasledovné prvky ÚSES:

Tabuľka č. 17: ÚSES v k.ú. Mútne

Kategória	Názov
Biocentrum nadregionálne (NRBC)	Pilsko
Biokoridor nadregionálny (NRBK)	Oravské Beskydy
Biokoridor regionálny (RBK)	Vodný tok Mútňanka
Biokoridor miestny (MBK)	Javorový potok

V katastrálnom území obce Oravské Veselé sa uplatňujú nasledovné prvky ÚSES:

Tabuľka č. 18: ÚSES v k.ú. Oravské Veselé

Kategória	Názov
Biocentrum nadregionálne (NRBC)	Pilsko
Biokoridor nadregionálny (NRBK)	Podbeskydská vrchovina
Biocentrum regionálne (RBCn) - návrh	Vahanov vrch
Biocentrum regionálne (RBCn) - návrh	Mišovka
Biocentrum regionálne (RBCn) - návrh	Náveterný
Biocentrum regionálne (RBCn) - návrh	Hájka
Biocentrum regionálne (RBCn) - návrh	Kohutiari
Biocentrum regionálne (RBCn) - návrh	Veselské hájiky
Biocentrum regionálne (RBCn) - návrh	Brezový vrch
Biokoridor regionálny	Veselianka

Ďalej sa tu nachádzajú aj ďalšie dva terestrické biokoridory regionálneho významu bez názvu, jeden toho je návrh.

V katastrálnom území obce Oravská Jasenica sa uplatňujú nasledovné prvky ÚSES:

Tabuľka č. 19: ÚSES v k.ú. Oravská Jasenica

Kategória	Názov
Biokoridor nadregionálny (NRBK)	Podbeskydská vrchovina
Biocentrum regionálne (RBC)	Kozúbka
Biocentrum regionálne (RBC)	Grebáčovka
Biocentrum regionálne (RBC)	Veselovské Hájky
Biocentrum regionálne (RBC)	Vysýpková
Biocentrum regionálne (RBC)	Belkovka
Biokoridor regionálny (RBK)	Alúvium Bielej Oravy
Biokoridor regionálny (RBK)	Veselovianka
Biocentrum miestne (MBCn) - návrh	Veselovské hájiky

Vzhľadom k tomu, že v obci Námestovo je plánované odvedenie kanalizácie obcí do ČOV, zahrnuli sme aj sem prvky ÚSES.

Do kategórie nadregionálneho biocentra bola v rámci aktualizácie nadregionálneho generelu ÚSES navrhnutá vodná plocha Oravská Priehrada a priestor Pilska. V severnej časti tohto územia prebieha provincionálny biokoridor Oravské Beskydy, južnejšie sa nachádza nadregionálny biokoridor Podbeskydská vrchovina. Regionálne biocentra úplne alebo čiastočne zasahujúce do katastrálneho územia sú: Klinské rašelinisko, Vahanov vrch, Brestovka, Kalužovka, Slanický grúň, Ústie Polhoranky, Belkovka, Roľa dolnosediacka, Plšetnica, Za horárňou Hliny, Vysýpková a Grebáčovka. Regionálnym biokoridorom je Ústie

Bielej Oravy, hydrický biokoridor Polhoranka. Miestnym biocentrám zodpovedajú lokality genofondových plôch evidovaných správou CHKO Horná Orava. Za miestne biokoridory možno považovať všetky vodné toky so sprievodnými brehovými porastami a za interakčné prvky výskytu nasledovných štruktúr ak už nie sú zaradené vo vyššom prvku ÚSES: nelesná drevinová vegetácia aj s prechodmi do pasienkov, mokrade a podmáčané lokality, rašeliniská, lesy všetkých kategórií, brehové porasty pri vodnej nádrži.

Významné migračné biokoridory živočíchov

Územie je významné z hľadiska zastúpenia migračných koridorov. K migračným koridorom možno zaradiť vodné toky a ich brehové porasty, ktoré zároveň predstavuje aj miestne alebo regionálne biokoridory. V území sa vyskytujú aj terestrické biokoridory. V zásade tieto prvky vrátane biocentier môžu mať významnú funkciu aj pre migrácie živočíchov. V migrácii bioty dôležitú úlohu zohráva tiež Oravská priehrada. V hodnotenom území sa vyskytujú aj interakčné prvky.

Interakčný prvok je taký prvok, ktorý zvyčajne nadväzuje na biocentrá a biokoridory a tvorí s nimi funkčnú sieť. Je to skladobný prvok ÚSES. Pôsobí iba ako relatívne stabilná časť krajiny s pozitívnym vplyvom na svoje okolie. Môže to byť určitý ekosystém, napr. trvalá trávna plocha, močiar, jazero atď. Za interakčný prvok môžeme považovať napr. aj sprievodnú zeleň pozdĺž komunikácie.

Genofondovo významné plochy

V dotknutom území sa nachádzajú genofondovo významné plochy.

Tabuľka č. 20: Genofondové plochy v k.ú. Mútne

Číslo GP	Názov GP	Typ GP	Charakteristika
9	Zlatná	GPR	Komplex zarastajúcich slatín a podmáčaných smrečín
10	Novoťská hoľa	GPR	Komplex rašelinísk prechodného typu a podmáčaných smrečín
11	Krušetnický bor	GPR	Prechodné rašelinisko s kľukvou močiarnou (<i>Oxyccocus palustris</i>)

V hodnotenom území **k. ú. Oravské Veselé** sa nachádza jedna genofondovo významná plocha Randova Poľana, ktorá nebude navrhovanou zmenou činnosti zasiahnutá, nakoľko je v dostatočnej vzdialenosti od obývaného územia.

Tabuľka č. 21: Genofondové plochy v k.ú. Oravská Jasenica

Číslo GP	Názov GP	Typ GP	Charakteristika
20	Veselské hájiky	-	Rašelinisko
44	Alúvium Veselianky a jej prítoky	-	Vodný tok pretekajúci stredom obce
-	Vyšné lazy	-	Biotop
43	Alúvium Bielej Oravy		Vodný tok

Tabuľka č. 22: Genofondové plochy v k.ú. Námestovo

Číslo GP	Názov GP	Typ GP	Charakteristika
19	Za Vahanovom	GPR	Komplex slatinných lúk s výskytom vstavačovitých druhov rastlín
20	Brestovka	GPR	Slatinné rašelinisko
21	Riečka - pod poľovníckou chatou	GPR	Slatinné rašelinisko
22	Michalovka	GPŽ	Vodná nádrž so zárastmi krovín a mokradnými spoločenstvami, hniezdisko a potravné miesto pre vodné vtáctvo a pri vode žijúce vtáctvo
-	Ústie Polhoranky		Biotop vzácných vodných cicavcov, lužné lesy, zaplavované spoločenstvá krovinných vrbových formácií
-	Pri skládke odpadov Zubrohlava	-	Generačná lokalita obojživelníkov, brehové porasty pri vodnej nádrži

Environmentálna regionalizácia Slovenska predstavuje prierezový zdroj informácií o stave životného prostredia SR, určený pre odborníkov i širokú verejnosť. Podkladom environmentálnej regionalizácie sú analýzy, prípadne čiastkové syntézy za jednotlivé zložky životného prostredia (ovzdušie, voda, horniny, pôda, biota) a odpadové hospodárstvo. Z týchto podkladov možno ďalšou súhrnnou syntézou odvodzovať a určovať stupne environmentálnej kvality územia SR. V SR takto odlišujeme päť prostredí (environmentov) od prostredia vysokej kvality až po prostredie silne narušené.

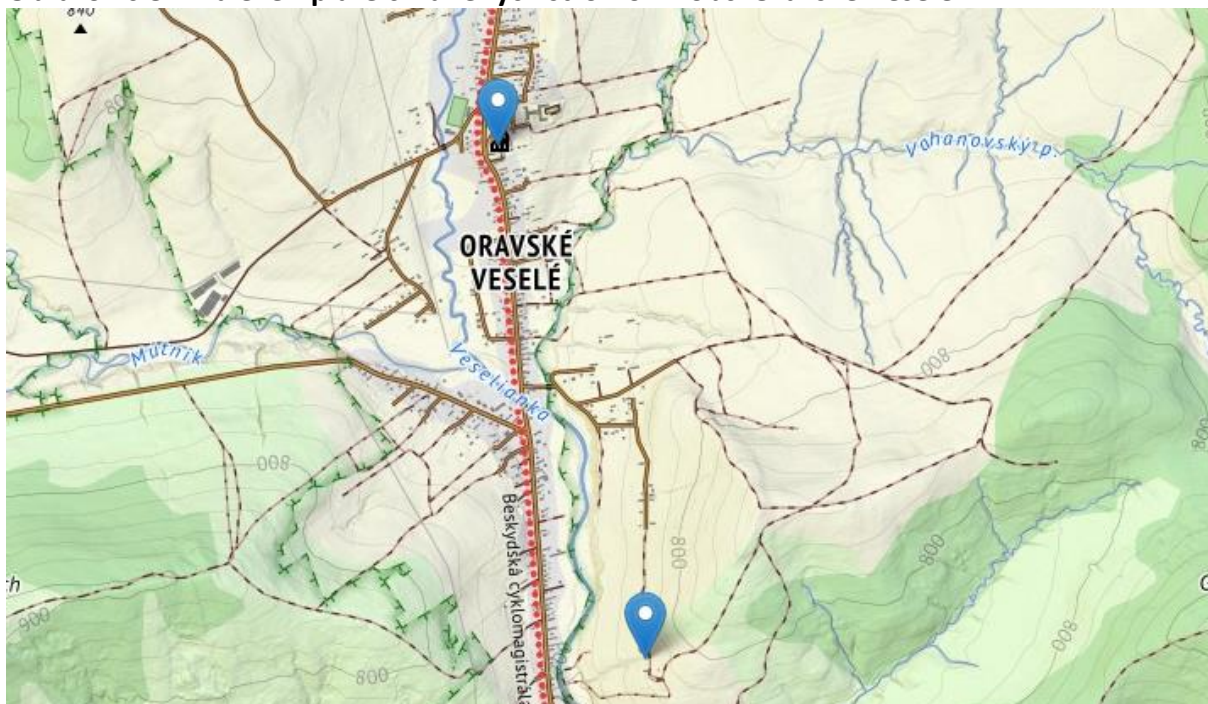
Po ich generalizácii na základe nich dochádza k vymedzovaniu 62 regiónov, rozdelených do troch skupín - s nenarušeným prostredím (26), s mierne narušeným prostredím (29) a so silne narušeným prostredím (7), ktoré nazývame zaťažené oblasti.

Okres Námestovo s dotknutými katastrálnymi územiami spadá podľa environmentálnej regionalizácie do regiónu 3. Hornopovažský e) Ružomerský, ktorý sa zaraďuje medzi regióny s nenarušeným prostredím (Klinda et al., 2016).

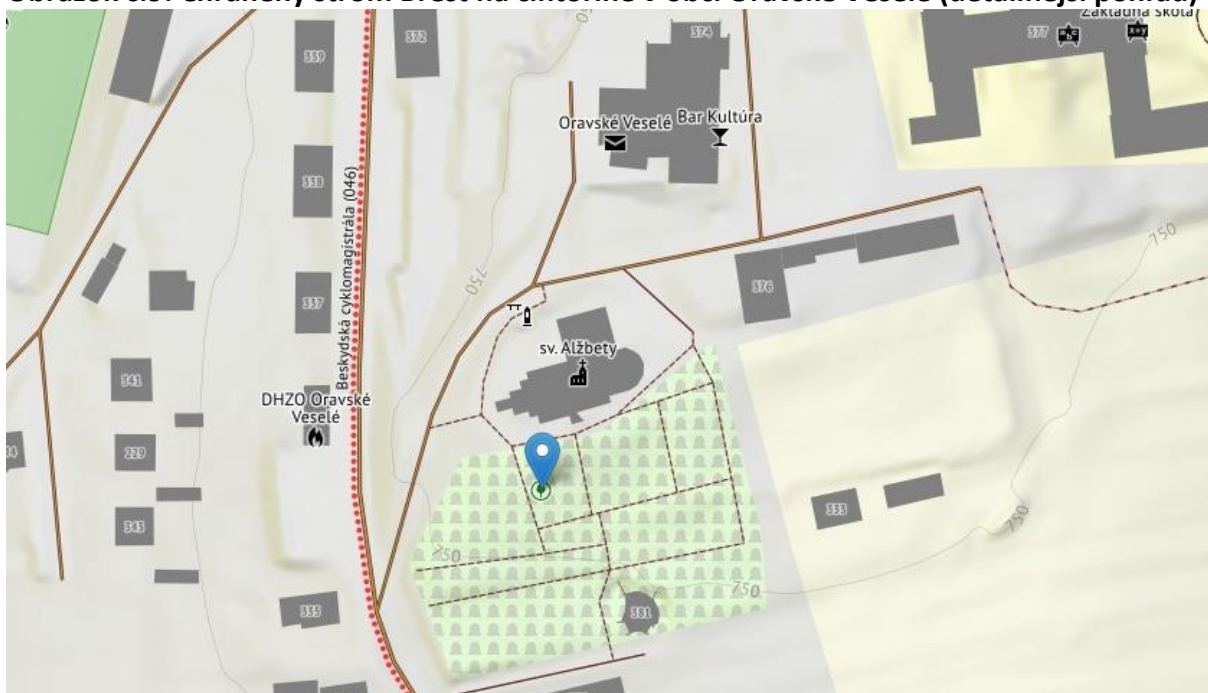
CHRÁNENÉ STROMY

Dva exempláre chránených stromov sa nachádzajú v katastrálnom území Oravské Veselé. Ide o Brest na cintoríne (*Ulmus glabra* Huds.) a Lipa malolistá na súkromnom pozemku (*Tilia cordata*).

Obrázok č.8: Dva exempláre chránených stromov v obci Oravské Veselé

Obrázok č.9: Chránený strom Brest na cintoríne v obci Oravské Veselé (detailnejší pohľad)

KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA

Charakteristickým a typickým prvkom krajinnej štruktúry v posudzovanom území sú plochy so súkromným hospodárením na poľnohospodárskej pôde (záhumienky, záhrady, sady, trvalé trávne porasty, krajinná vegetácia). Zaberajú podstatnú časť katastrov, viazané sú na sídla, rozšírené do okolitej krajiny. Okrem iného predstavujú kvalitný estetický prvok v krajine. Vodné toky sprevádzajú súvislé línie vegetácie. Vo voľnej krajine sa nachádza menšie

množstvo plôch s rozptýlenou vegetáciou v krajine (plošná). Severnú časť katastra obce Mútne a Oravské Veselé zaberajú súvislé lesné komplexy až po vrchol Pilsko.

Podľa údajov Štatistickej ročenky o pôdnom fonde k 1. 1. 2024 (Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, 2024) v okrese Námestovo dominujú lesné pozemky, na druhom mieste trvalé trávne porasty a na treťom mieste je poľnohospodárska krajina so zastúpením ornej pôdy.

Tabuľka č. 23: Výmera druhov pozemkov okresu Námestovo k 1.1. 2024 (v ha)

Okres Námestovo	Druh pozemku	Rozloha (ha)
Poľnohospodárska pôda	orná pôda	6 183
	chmeľnica	0
	vinica	0
	záhrada	289
	ovocný sad	0
	trvalý trávny porast	23 130
Nepoľnohospodárska pôda	lesný pozemok	34 000
	vodná plocha	1 529
	zastavaná plocha a nádvorie	2 378
	ostatná plocha	1 534
Celková výmera		69 046

Zdroj: Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR podľa údajov katastra nehnuteľností k 1. 1. 2024, ÚGKK SR;

Celkové urbanistické a architektonické riešenie

Kanalizačné objekty sú stavbou verejného technického vybavenia a sú umiestnené na pozemkoch v katastri obcí v súlade so záväznou časťou územných plánov obcí. Potrubné rady a obslužné objekty sú podzemné objekty bez požiadaviek na architektonické riešenie. Čerpacie stanice odpadových vôd sú riešené ako podzemné objekty umiestnené v oplotenom areáli.

V blízkosti každej ČSOV bude elektrorozvádzač. Pri intenzifikovanej čerpacej stanici ČSOV 1 OJ a u ČSOV 1 OV bude prevádzkový objekt pôdorysných rozmerov cca 6,1x2,5 m, v ktorom bude umiestnený technologický rozvádzač a dieselaagregát. Pri čerpacej stanici ČSOV 3 OV BE, ČSOV 3 MU a ČSOV 5 MU bude umiestnený malý prevádzkový objekt pôdorysných rozmerov cca 1,4x2,4 m, v ktorom bude umiestnený technologický rozvádzač a kompresor s tlakovou nádobou ako opatrenie voči zápachu na výtok z výtlačného potrubia. Prevádzkové objekty budú riešené ako typové plechové kontajnery doplnené o sedlovú strechu. Farebné riešenie bude prispôbené konkrétnemu umiestneniu. Areály ČS budú oplotené. Plochy okolia ČS a prevádzkového objektu budú spevnené betónovou dlažbou, zvyšná plocha medzi spevnenou plochou a oplotením bude vysypaná štrkom (kačírek).

SÚČASNÝ ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA A KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Zmena navrhovanej činnosti sa nachádza v okrese Námestovo, v k.ú. Mútne, k.ú. Oravské Veselé a k.ú. Oravská Jasenica. V okrese Námestovo boli v roku 2023 podľa údajov Štatistického úradu SR, stavy obyvateľstva uvedené v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č. 24: Ukazovatele v okrese Námestovo za rok 2023

Ukazovatele	Spolu	Muži	Ženy
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva	63 935	32 198	31 737
Stredný (priemerný) stav trvale bývajúceho	64 173	32 319	31 854

obyvateľstva			
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia	64 385	32 421	31 964

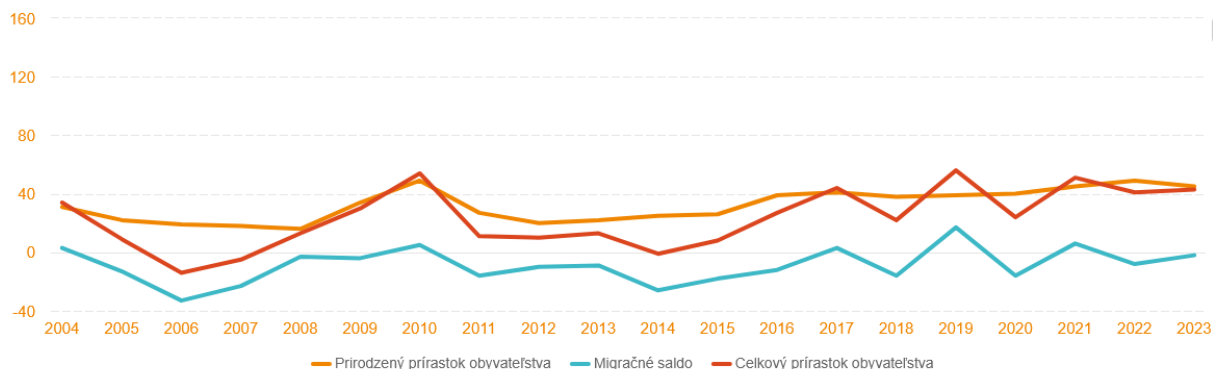
Územie zmeny navrhovanej činnosti sa nachádza v troch obciach, kde žije v súčasnosti v obci Mútne spolu 3 207 obyvateľov, v obci Oravské Veselé 3 064 a v obci Oravská Jasenica 1 973 obyvateľov.

Tabuľka č. 25: Počty trvale bývajúcich obyvateľov v dotknutých obciach z roku 2023

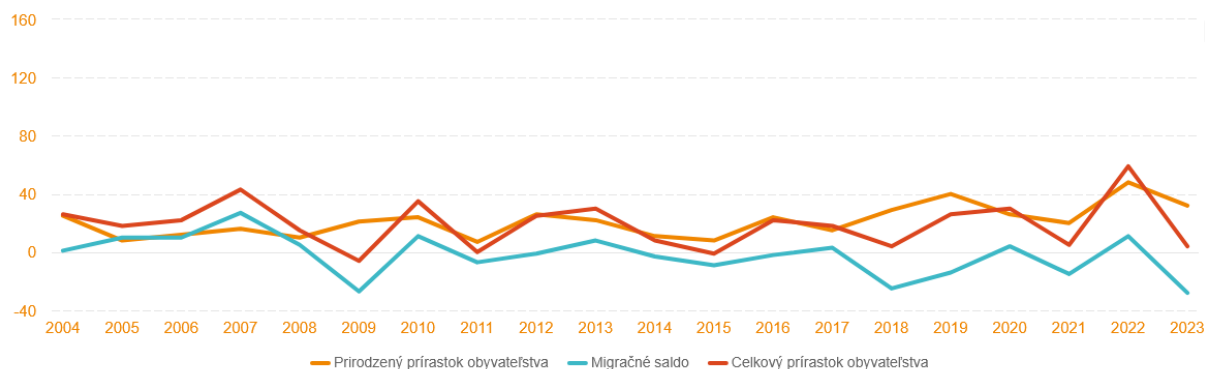
Ukazovateľ	Mútne	Oravské Veselé	Oravská Jasenica
Trvalo bývajúce obyvateľstvo (spolu)	3 207	3 064	1 973
Podiel žien	1 594	1 513	980
Podiel mužov	1 613	1 551	993

Veková štruktúra obyvateľstva sa v posledných rokoch celkovo mení. Štruktúra obyvateľstva bola koncom minulého storočia priaznivá, kedy výrazne prevažovalo obyvateľstvo predproduktívneho veku, avšak postupe dochádza ku zmene trendu. Počet obyvateľov v predproduktívnom veku mierne klesá, zatiaľ čo počet obyvateľov v poproduktívnom veku dlhodobo pomaly stúpa.

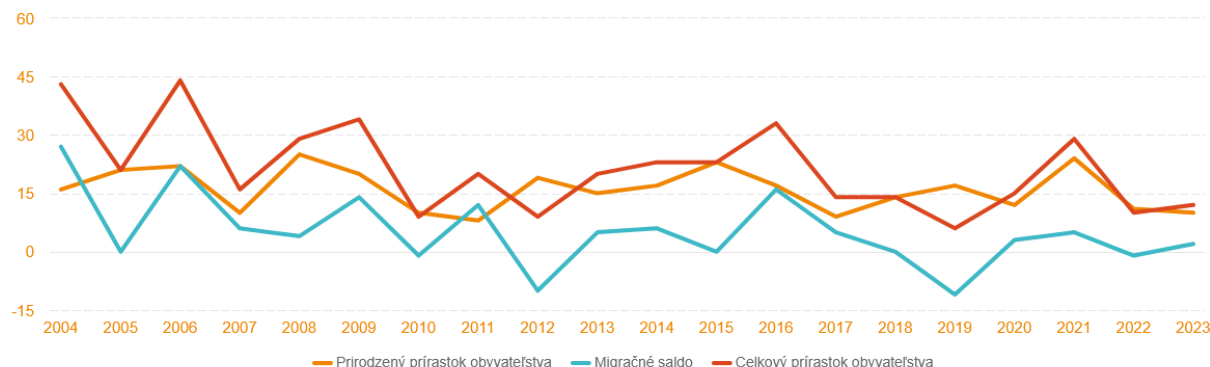
Obrázok č.8: Vývoj prírastkov obyvateľstva v obci Mútne (www.statistic.sk)

Obrázok č.9: Vývoj prírastkov obyvateľstva v obci Oravské Veselé (www.statistic.sk)

Obrázok č.10: Vývoj prírastkov obyvateľstva v obci Oravská Jasenica (www.statistic.sk)

V predmetných obciach sa v dokumentovaných rokoch prejavil aj prirodzený prírastok, aj úbytok obyvateľstva. Dlhodobý trend je vo všetkých troch dotknutých obciach relatívne rovnaký.

Zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov - ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti ako aj životné prostredie (ŽP). Vplyv znečisteného ŽP na zdravie ľudí je dosiaľ málo preskúmaný, odzrkadľuje sa však najmä v ukazovateľoch ako sú stredná dĺžka života pri narodení, celková úmrtnosť, dojčenská a novorodenecká úmrtnosť, počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými a vývojovými vadami, štruktúra príčin smrti, počet alergických, kardiovaskulárnych a onkologických ochorení, stav hygienickej situácie, šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia, stav pracovnej neschopnosti a invalidity, choroby z povolania a profesionálne otravy.

V úmrtnosti podľa príčin v okrese Námestovo resp. Žilinskom kraji identicky s celoslovenskou situáciou, dominujú úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy a nádorové ochorenia, pričom ich zastúpenie je porovnateľné s celoslovenským priemerom.

VPLYVY NA KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY

V obci Mútne sa nachádza 9 objektov, ktoré sú predmetom pamiatkového záujmu (kultúrne pamiatky).

Tabuľka č. 26: Predmety pamiatkového záujmu v obci Mútne

ČÚZ	Adresa	Parcelné číslo	Unif. názov pamiatky	Bližšie určenie
2823	Na Komarnom, Grúniky	2453	Pamätník	Rowland Viliam
2648	Oproti domu č.125	65	Kríž prícestný	Kameň
2650	Pred domom č.220	550	Plastika	Sv. Trojica
2647	Pred domom č.249	607	Plastika	Sv. Trojica
233	Pri ceste do Oravského Veselého	180	Kaplnka prícestná	
2649	Pri poľnej ceste	1846	Plastika – stĺp prícestný	Sv. Anna

232	Pri r.k. kostole, centrum	511/1	Plastika	Panna Mária
232	V strede obce s.č. 146	512	Kostol	R.K.M. Magdaléna
235	Mútne-Duľov, pred domom č.585	1450	Plastika	Sv. Jozef

Za súčasť ochrany kultúrneho dedičstva sa považujú aj:

- urbanistický „pôdorys“ obce,
- kompozíciu miestnej veduty,
- priestory okolo kostola Márie Magdalény, fary, krížov, kaplniek, plastík...,
- hájovňa na Spálenom Grúni,
- stopy po tzv. „Oravskej železnici“,
- tzv. Rowlandove kamene“ v okolitých lesoch,
- budova lesnej správy (Mútňanská Píla),
- návrh na vyhlásenie pamätihodností obce podľa §14 ods.4 zák.č.49/2002 Z.z., v ktorom sa môžu prezentovať aj ďalšie prvky napr. hodnotné náhrobné kamene, významné pochované osobnosti, významná zeleň, archeologické lokality (podľa AÚ SAV).

V obci Oravské Veselé sa nachádzajú objekty, ktoré je potrebné chrániť ako významné kultúrne dedičstvo. Predmetom záujmu pamiatkovej ochrany sú:

- plastika sv. Anton Paduánsky pri ceste do Mútneho, ľudový charakter, ÚZPF č. 2663 0,
- plastika sv. M. Magdaléna pri kostole, barok, ÚZPF č. 2660 1,
- plastika sv. Pavol, pri kostole, barok, ÚZPF č. 2660 2
- plastika sv. Ján Nepomuk, barok, ÚZPF č. 2660 3

Do kultúrno-historického potenciálu obce môžeme zaradiť kostol sv. Alžbety (aj keď nepatrí medzi evidované kultúrne pamiatky), ktorý spolu s obecným úradom zaujíma dominantné postavenie v urbanistickom priestore obce.

V obci Oravská Jasenica nie sú momentálne uvedené žiadne objekty, ktoré by boli vedené ako kultúrne či historické pamiatky.

IV. VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽSTVA VRÁTANE KUMULATÍVNYCH A SYNERGICKÝCH

VPLYVY NA GEOMORFOLOGICKÉ A GEOLOGICKÉ POMERY

Vzhľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti sa neočakávajú negatívne vplyvy na geomorfologické ani geologické pomery počas realizácie. Rovnako sa nepredpokladá ani možnosť kontaminácie horninového prostredia počas prevádzky, nakoľko je kanalizácia navrhovaná tak, aby sa zamedzilo akejkoľvek kontaminácii prostredia.

Počas prevádzky sa nepredpokladajú nepriaznivé vplyvy na stabilitu horninového prostredia.

VPLYVY NA NERASTNÉ SUROVINY, GEODYNAMICKÉ JAVY

Ložiská nerastných surovín realizáciou navrhovanej zmeny nebudú dotknuté, nakoľko priamo v dotknutom území a v jej bezprostrednom okolí sa žiadne známe ložiská nerastných surovín nenachádzajú.

Navrhovaná zmena svojím charakterom nevyvolá na vybranej lokalite aktívne exogénne geodynamické javy v podobe zosunov, zvýšenej vodnej alebo veternej erózie, a pod.

Na základe uvedeného sa tak nepredpokladá podstatný nepriaznivý vplyv navrhovanej zmeny činnosti na ložiská nerastných surovín ani geodynamické javy.

VPLYVY NA ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

Pri stavebnej činnosti v zemi je potrebné dodržať povinnosť ohlásenia prípadného archeologického náleziská podľa § 40 Zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení.

V záujmovom území nie sú zaznamenané archeologické nálezy. V prípade takéhoto náleziská budú o ňom informované príslušné inštitúcie.

VPLYVY NA PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

Na posudzovanom území a jeho užšom okolí sa nenachádzajú paleontologické náleziská ani iné významné geologické lokality.

Pri navrhovanej zmene činnosti sa nepredpokladá vplyv na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

VPLYVY NA KLIMATICKÉ POMERY

Z hľadiska charakteru navrhovanej zmeny činnosti sa nepredpokladá relevantný vplyv na miestnu mikroklimu.

Pri navrhovanej zmene činnosti sa nepredpokladá podstatný nepriaznivý vplyv navrhovanej zmeny na klimatické pomery.

VPLYVY NA OVZDUŠIE

Navrhovaná zmena činnosti nepredstavuje nový stacionárny zdroj tuhých a plyných znečisťujúcich látok. So vznikom nových plošných zdrojov znečisťovania ovzdušia sa neuvažuje. Existujúca doprava je už v súčasnosti existujúcim mobilným zdrojom plyných škodlivín.

Pri navrhovanej zmene činnosti sa znečistenie ovzdušia v dotknutej obytnej zóne vzhľadom na charakter činnosti ani v širšom okolí nepredpokladá.

VPLYVY NA HYDROLOGICKÉ POMERY

V blízkosti zmeny navrhovanej činnosti sa nenachádzajú pramene a pramenné oblasti využívané pre zásobovanie obyvateľstva, ani vodohospodársky chránené územia a vodné zdroje.

Podzemné a povrchové vody sú čiastočne znečisťované komunálnymi odpadovými vodami, pretože v dotknutých obciach nie je vybudovaná dažďová ani úplná splašková kanalizácia. Pri rodinných domoch sú vybudované len samostatné žumpy a septiky na domový odpad.

Vybudovanie kanalizačnej siete a odvedenie odpadových vôd do spoločnej ČOV v Námestove umožní zvýšenie kvality životného prostredia.

Ovplyvnenie povrchových vôd (najmä prítoky vodného toku Mútnik, a vodný tok Veselianska) pri realizácii navrhovanej činnosti sa predpokladá iba dočasné po dobu výstavby pri navrhnutých križovaní vodných tokov. Spomínaný vodný tok Veselianska bude v niekoľkých miestach križovaný, v týchto prípadoch budú vody cez stavenisko prevádzané provizórnym obtokom.

Odvedenie splaškových odpadových vôd produkovaných obyvateľmi dotknutých obcí navrhovaným kanalizačným systémom do čistiarne odpadových vôd a ich čistenie bude mať pozitívny vplyv na kvalitu horninového prostredia, povrchových i podzemných vôd.

VPLYVY NA PEDOLOGICKÉ POMERY

Počas výstavby budú používané stavebné mechanizmy, nákladné autá a iné mechanizmy na pohonné hmoty a môže dôjsť k úniku pohonných látok. Dodávateľ stavby musí dbať na to, aby strojné zariadenia boli v dobrom technickom stave a nemohlo tak dochádzať k úniku ropných produktov. Presun mechanizmov bude po existujúcich dopravných trasách.

Dočasný záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu v šírke pracovných pásov potrebných na realizáciu časti vodovodných privádzačov a kanalizačných zberačov bude daný do pôvodného stavu.

Vplyv na pôdu preto možno považovať za minimálny a málo významný.

VPLYVY NA BIOTICKÉ POMERY, FAUNU, FLÓRU A BIOTOPY

Posudzované územie leží v intenzívne využívannej krajine a realizácia zámeru predpokladá väčšinu činností na území intravilánov miest a obcí, alebo v dotyku s existujúcimi komunikačnými koridormi. Pôvodná vegetácia záujmového územia je do značnej miery zmenená, na mnohých plochách sa výrazne uplatňujú synantropné druhy.

Negatívne vplyvy na biotu počas výstavby budú mať v čase realizácie výkopy a výkopové práce, budovanie križovania potrubia s vodnými tokmi, práca stavebných mechanizmov (hluk, prach, emisie, vibrácie), čo môže vyrušovať živočíchy v blízkosti stavby. Vzhľadom na predpokladaný rozsah prác a ich trvanie (cca 3 roky) je však tento vplyv dočasný a málo významný.

V etape prevádzky tj. v čase využívania navrhovanej kanalizačnej siete nie je predpoklad vplyvu danej činnosti na genofond a biodiverzitu územia.

Odporúča sa dať vyhotoviť dokumentáciu: Inventarizácia a spoločenské ohodnotenie drevín, v prípade nutnosti aj: Inventarizácia a spoločenské ohodnotenie biotopov európskeho a národného významu (najmä v úseku nad Oravskou Jasenicou).

Navrhovaná činnosť svojím charakterom a umiestnením výrazne nezmení doterajší vplyv na faunu, flóru a biotopy.

VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA A OCHRANNÉ PÁSMA

Do dotknutého územia navrhovanej činnosti v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení a vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z.z. v platnom znení nezasahujú maloplošné chránené územia.

Do dotknutého územia navrhovanej činnosti však zasahuje veľkoplošné chránené územie CHKO Horná Orava. Územie CHKO Horná Orava patrí zároveň do Chráneného vtáčieho územia Horná Orava SKCHVU008, daného vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 Z.Z, ktorou sa vyhlasuje CHVÚ Horná Orava, nakoľko hranice CHKO Horná Orava sú totožné s hranicami CHVÚ Horná Orava.

Vzhľadom k tomu, že kanalizácia sa bude budovať v drvivej väčšine v zastavanom území s obytnými domami a popri existujúcej cestnej zástavbe, nie sú predpokladané výrazne negatívne vplyvy na CHKO Horná Orava. Keďže ide o podzemnú líniovú stavbu, je predpoklad iba dočasného vplyvu počas samotnej realizácie počas výkopov (cca 3 roky), najmä v zalesnených častiach nad Oravskou Jasenicou (situácie stavby sú vypracované firmou Aqua Procon s.r.o.). Vplyvy v tomto mieste je možné minimalizovať tým, že sa dodrží hranica dočasného záberu a výrub drevín resp. krovín bude realizovaný len v najnutnejšom rozsahu. (pozri: Prehľadná situácia - Aktivita 01: Oravské Veselé, Oravská Jasenica - kanalizačný zberač C 1.2.1.). Počas prevádzky navrhovanej zmeny sa nepredpokladajú v podstate žiadne negatívne vplyvy na veľkoplošné chránené územie, práve naopak. Navrhovanou zmenou činnosti sa predpokladá pozitívny vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd nielen pre dotknuté obyvateľstvo, ale aj pre uvedené chránené územie. Priamo úmerne so zvýšenou kvalitou povrchových a podzemných vôd sa predpokladá tiež pozitívny vplyv na horninové podložie, dotknuté rastlinstvo a živočíšstvo v okolí dotknutých vodných tokov, ktoré nebudú znečisťované obyvateľstvom.

Na základe uvedeného sa nepredpokladá podstatný nepriaznivý vplyv na predmety územnej ochrany v dotknutom veľkoplošnom chránenom území CHKO Horná Orava a jeho okolí.

VPLYVY NA NATURA 2000 – ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU (ÚEV) A CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA (CHVÚ)

Hranice CHKO Horná Orava sú totožné s hranicami chráneného vtáčieho územia CHVÚ (SKCHVU008) Horná Orava. Vzhľadom k tomu, že navrhovaná zmena činnosti sa bude realizovať hlavne v zastavanom území s obytnými domami a popri existujúcej cestnej zástavbe, nie sú predpokladané výrazne negatívne vplyvy na CHVÚ Horná Orava. Keďže ide o podzemnú líniovú stavbu, je predpoklad iba dočasného vplyvu počas samotnej realizácie počas výkopov (cca 3 roky), najmä v zalesnených častiach nad Oravskou Jasenicou (situácie stavby sú vypracované firmou Aqua Procon s.r.o.). Vplyvy v CHVÚ je možné takisto minimalizovať tým, že sa dodrží hranica dočasného záberu a výrub drevín resp. krovín bude realizovaný len v najnutnejšom rozsahu a tiež v mimo vegetačnom období, aby sa zabránilo ohrozovaniu vtáctva. (pozri: Prehľadná situácia - Aktivita 01: Oravské Veselé, Oravská Jasenica - kanalizačný zberač C 1.2.1.). Počas prevádzky navrhovanej zmeny sa už nepredpokladajú žiadne negatívne vplyvy na CHVÚ Horná Orava, práve naopak. Navrhovanou zmenou činnosti sa predpokladá pozitívny vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd a teda aj pre uvedené chránené vtáčie územie. Priamo úmerne so zvýšenou kvalitou povrchových a podzemných vôd sa predpokladá pozitívny vplyv na horninové podložie, dotknuté rastlinstvo a živočíšstvo v okolí dotknutých vodných tokov, ktoré nebudú znečisťované.

Územia európskeho významu (ÚEV) nie sú navrhovanou zmenou činnosti priamo dotknuté, všetky sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti.

Nepredpokladá sa nepriaznivý vplyv na predmety ochrany v sústave NATURA 2000 v dotknutom území a jeho okolí.

VPLYVY NA ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY (ÚSES)

V obci Mútne navrhovaná zmena činnosti nezasiahne do prvkov ÚSES, ani sa nenachádza v ich bezprostrednej blízkosti.

V obci Oravské Veselé bude križovaný biokoridor regionálneho významu Veselianka a taktiež bude navrhovaná činnosť prechádzať v tesnej blízkosti biokoridoru miestneho významu Mútnianka. Negatívne vplyvy na tieto prvky budú hlavne dočasného charakteru počas realizácie. Počas samotnej prevádzky navrhovanej činnosti sú vplyvy predpokladané naopak pozitívne, nakoľko nastane zlepšenie povrchových a súbežne aj podzemných vôd.

V obci Oravská Jasenica bude križovaný tiež vodný tok Veselianka, ktorý je tu vedený ako genofondová plocha Alúvium Veselianky a jej prítoky. Následne sa Veselianka vlieva do regionálneho biokoridoru a zároveň genofondovej lokality Alúvium Bielej Oravy.

Ďalej v tejto obci navrhovaná činnosť križuje dva terestrické biokoridory regionálneho významu (RBK 15 a RBK 21) a vedie popri regionálnom biocentre RBC Veselovské hájky, tento však nebude zasiahnutý.

Negatívne vplyvy na ÚSES sú predpokladané dočasné počas realizácie (najmä zásah do dotknutých vodných tokov pri križovaní), avšak počas prevádzky sú vplyvy predpokladané naopak pozitívne vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, pri ktorom nastáva zlepšenie povrchových aj podzemných vôd (následne aj horninového podložia atď.). Celkovo sa teda nepredpokladá podstatný nepriaznivý vplyv na prvky ÚSES.

VPLYVY NA CHRÁNENÉ STROMY

Od navrhovanej zmeny činnosti sa nachádzajú obidva chránené stromy v obci Oravské Veselé v dostatočnej vzdialenosti, preto sa nepredpokladá na ne negatívny vplyv. V ostatných obciach sa chránené stromy nenachádzajú.

Nepredpokladajú sa žiadne negatívne vplyvy na chránené stromy.

VPLYV NA KRAJINNÚ ŠTRUKTÚRU

Kanalizačné potrubia, čerpacie stanice, kanalizačné šachty sú podzemné objekty, preto nenarušia scenériu krajiny. Povrchová úprava terénu po vybudovaní podzemných objektov bude uvedená do pôvodného stavu.

Z hľadiska vplyvu na krajinu nebude mať stavba negatívny vplyv.

VPLYVY NA URBÁNNY KOMPLEX A VYUŽÍVANIE ZEME

Navrhovaná zmena nie je spojená s vplyvom na samotnú štruktúru dotknutých sídelných útvarov, či súčasný spôsob využívania územia. Okolité dotknuté plochy pri navrhovanej činnosti sú primárne obývané. Miestna rastlinná a živočíšna poľnohospodárska výroba a

lesohospodárstvo nebudú vzhľadom k charakteru navrhovanej zmeny činnosti priamo dotknuté.

Možno tak uviesť, že sa u navrhovanej zmeny nepredpokladá podstatný nepriaznivý vplyv na urbánny komplex a využívanie Zeme.

VPLYVY NA ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA A KVALITU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Priame zdravotné riziká vznikajú v etape výstavby v súvislosti s vlastnou stavebnou činnosťou - ide o nebezpečie úrazu pri doprave a manipulácii s materiálom, pri stavebných prácach, pri práci s elektrickými zariadeniami, zväračskými agregátmi a pod. Tieto riziká je možné eliminovať dodržiavaním zásad ochrany zdravia pri práci.

Počas prevádzky kanalizácie môžu vzniknúť riziká spojené s obsluhou, prevádzkou a čistením kanalizácie. Zamestnanci pri prevádzke a údržbe stokovej siete môžu byť pri svojej práci vystavení nebezpečeniu fyzického zranenia, ochorenia a nákazy, otravy plynom, výparmi a nedostatkom kyslíka. Zvýšené nebezpečenstvo úrazov hrozí počas prevádzky v zimnom období. Počas prevádzky kanalizácie môžu vzniknúť riziká pre obyvateľov a zamestnancov pri mimoriadnych okolnostiach.

- pri požiari
- pri prírodných katastrofách
- pri epidémii
- pri havarijnom úniku priemyselných odpadových vôd
- pri úniku látok do kanalizácie, ktoré nie sú odpadovými vodami
- pri havárii stavebnej alebo strojnej časti
- v zimnom období

S mimoriadnymi okolnosťami a s poruchami sú spojené prípadné zdravotné riziká pre obyvateľov.

Technicko-prevádzková dokumentácia, pokyny výrobcov alebo konečných dodávateľov všetkých zariadení vlastníka verejnej kanalizácie, pokyny, návody a postupy pri výkone vodohospodárskych činností súvisiacich s prevádzkovaním verejnej kanalizácie a jej jednotlivých objektov a zariadení budú uvedené v prevádzkovom poriadku verejnej kanalizácie. Medzi náležitosti prevádzkového poriadku verejnej kanalizácie patria aj pokyny na prevádzku a údržbu verejnej kanalizácie (pokyny na riadenie a výkon prevádzky verejnej kanalizácie počas mimoriadnych udalostí), pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (opatrenia pre prípad havárie a požiaru, požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci), pokyny na obsluhu objektu alebo zariadenia verejnej kanalizácie a iné.

Pracovníci pri prevádzke verejnej kanalizácie sa dostávajú do styku s odpadovými vodami, ktoré môžu obsahovať choroboplodné zárodky. Z tohto dôvodu sa vyžaduje, aby pracovníci boli zabezpečení základnými prostriedkami osobnej ochrany a nutne musia dodržiavať požiadavky hygieny práce a osobnej hygieny.

Havarijné poruchy na verejnej kanalizácii počas mimoriadnych udalostí je potrebné odstraňovať okamžite, aby sa ich rozsah nezväčšil a aby sa zamedzilo ďalším škodám na zariadeniach. Pri haváriách ide najmä o poškodenie, alebo upchatie stôk, šacht alebo o vniknutie nebezpečných látok do verejnej kanalizácie. Pri vniknutí týchto látok do stokovej

siete bude prevádzkovateľ postupovať v spolupráci s pracovníkmi úradu životného prostredia, IŽP odboru inšpekcie ochrany vôd na odstránení havárie. Musí sa zistiť zdroj havárie a vynaložiť maximálne úsilie na zachytenie nebezpečných látok a ich likvidáciu v súlade s platnou legislatívou. Je potrebné včas ohlásiť haváriu obsluhu čistiarne odpadových vôd. Pri havárii stavebných častí sa musí prevádzkovateľ postarať o okamžité odstránenie havárie tak, aby bola zabezpečená prevádzková schopnosť stokovej siete a objektov na nej. Prevádzkovateľ pri zistení havárie musí zabezpečiť, aby sa do kanalizačného systému a do okolitého prostredia nedostávala látka ďalej. V čo najkratšom čase zistiť rozsah znečistenia v kanalizačnom systéme a na prvom nezasiahnutom úseku spraviť opatrenia na jeho nešírenie sa ďalej. Pri havarijných poruchách na verejnej kanalizácii, pri ktorých je potrebné zastavenie prevádzky stokovej siete, alebo jej určitej časti, je potrebné zabezpečiť náhradné odvádzanie odpadových vôd z postihnutého územia vôd z odstavených úsekov do čistiarne odpadových vôd. Verejná kanalizácia je podzemnou stavbou, v potrubí tečie splašková aj dažďová voda, za bežnej prevádzky nemá stavba žiadne nároky z hľadiska požiarnej bezpečnosti.

Schéma automatického systému riadenia automatizácie čerpacích staníc, prenosové cesty budú súčasťou prevádzkového poriadku verejnej kanalizácie.

Všetky potrebné údaje a informácie budú prenášané do centrálného dispečingu Oravskej vodárenskej spoločnosti a.s., aby mohli byť realizované potrebné zásahy, opravy a pod.

V etape výstavby bude obyvateľstvo negatívne ovplyvňované predovšetkým prašnosťou a hlukom dopravných a stavebných mechanizmov. Vzhľadom na to, že tieto práce budú realizované v značnej miere v zastavanom území a stavba má líniový charakter, stavebné práce budú ovplyvňovať len dočasne (cca 3 roky) malú časť obyvateľov.

V etape prevádzky je vplyv jednoznačne pozitívny. Sprostredkovane sa obyvateľov dotknú očakávané pozitívne zmeny predovšetkým v oblasti kvality povrchových vôd pri napojení sa na kanalizáciu.

VPLYVY NA KULTÚRNE PAMIATKY

Výstavbou ani prevádzkou navrhovanej stavby nebudú dotknuté kultúrne pamiatky v záujmovom území. Stavba kanalizácií v obciach Mútne, Oravské Veselé a Oravská Jasenica sa nedotýka pamiatok, nakoľko podzemná líniová stavba bude realizovaná popri existujúcich cestných komunikáciách.

Navrhovaná činnosť nebude mať žiadny vplyv na kultúrne a historické pamiatky.

VPLYVY NA KULTÚRNE HODNOTY NEHMOTNEJ POVAHY

Na zmenou dotknutej lokality, ani v jej bezprostrednom okolí sa nenachádzajú žiadne kultúrne hodnoty hmotnej, či nehmotnej povahy. Navrhovaná činnosť súčasne svojím charakterom vylučuje vplyv na miestne zvyklosti a tradície.

Navrhovaná činnosť nebude mať žiadny vplyv na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

INÉ VPLYVY (KUMULATÍVNE A SYNERGICKÉ)

Pri realizácii navrhovanej zmeny nie sú v dotknutom území očakávané žiadne ďalšie ako vyššie uvedené vplyvy, ktoré by mohli ovplyvniť pohodu a kvalitu života obyvateľov dotknutého územia a jeho okolia, prírodné prostredie či dotknutú krajinu.

Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia
Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti

V nasledujúcej tabuľke sú zhrnuté závery z posúdení jednotlivých vplyvov, vrátane opatrení.

Tabuľka č. 27: Súhrn vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia

PRVOK	VPLYV	HODNOTENIE						POPIS VPLYVU (POČAS VÝSTAVBY/ PREVÁDZKY)
		Súčasný stav			Pri realizácii zmeny			
		-	0	+	-	0	+	
Vplyvy na obyvateľstvo								
Pohoda života	Hluk, ruch na okolité obyvateľstvo		0		-1			Iba dočasne pri realizácii
	Hluk, ruch na pracovníkov pri realizácii		0		-1			Iba dočasne pri realizácii
								50 pracovníkov počas realizácie, 1-2 pracovníci počas prevádzky
	Vznik pracovných činností v dotknutej lokalite		0				+1	
Zdravotné riziká								Iba dočasne manipulácii s vozidlami pri realizácii
	Hlučnosť		0		-1			Iba dočasne pri manipulácii s vozidlami
	Emisie do ovzdušia		0		-1			výfukové plyny
								Vybudovanie kanalizácie s odvedením do ČOV
	Emisie do vôd	-3					+3	
	Prašnosť		0		-1			Iba dočasne pri manipulácii s vozidlami
	Vibrácie		0		-1			Iba dočasne pri manipulácii s vozidlami
	Odpady	-3			-1			Dočasne počas realizácie, počas prevádzky zabezpečený vývoz kalov z ČOV
Vplyvy na prírodné prostredie								
Horninové prostredie	Narušenie ložísk NS*, stability svahov, geologického podložia		0			0		-
								Odkanalizovanie zabraňuje aj znečisťovaniu horninového podložia
	Znečistenie horninového prostredia	-2					+2	
Ovzdušie	Zmeny prúdenia, vlhkosti, teploty vzduchu		0			0		-
								Iba dočasne počas realizácie, počas prevádzky preprava kalov z ČOV
	Emisie do voľného priestoru		0		-1			
Povrchové vody								Navrhovaná kanalizácia prispeje k vyčisteniu povrchových vôd
	Znečistenie povrchových vôd	-3					+3	
Podzemné vody								Navrhovaná kanalizácia prispeje
	Znečistenie podzemných vôd	-2					+2	

Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia
Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti

PRVOK	VPLYV	HODNOTENIE						POPIS VPLYVU (POČAS VÝSTAVBY/ PREVÁDZKY)
		Súčasný stav			Pri realizácii zmeny			
		-	0	+	-	0	+	
								k vyčisteniu podzemných vôd
Pôdy	Záber, kontaminácia, erózia pôd		0				+1	Vybudovanie kanalizácie zabráni aj kontaminácii pôdy
Rastlinstvo	Výrub stromovej a krovinatej vegetácie		0		-1			Počas realizácie bude potrebný aj výrub stromov a krovín
	Narušenie, zúženie územia biotopov		0			0		Nie je predpoklad
	Vplyv emisií		0		-1			Dočasne počas realizácie zvýšená prašnosť v okolí
	Narušenie migračných ciest		0			0		Je predpoklad iba dočasne počas realizácie
Živočíšstvo	Poškodenie území biotopov		0			0		Nie je predpoklad
Vplyvy na krajinu								
Štruktúra krajiny	Zmena členenia krajiny		0			0		-
Scenéria krajiny	Krajinný obraz		0			0		-
Chránené územia	Vplyv na chránené územia prírody		0		-1			Je predpoklad rušivých vplyvov iba dočasne počas realizácie, počas prevádzky sa vplyvy nepredpokladajú
ÚSES	Zmeny dotýkajúce sa prvkov ÚSES		0		-1			Je predpoklad iba dočasne počas realizácie, počas prevádzky sa vplyvy nepredpokladajú
Ekologická stabilita	Vplyv na ekologickú stabilitu územia		0				+1	Prečistenie povrchových a zároveň tým aj podzemných vôd môže pozitívne ovplyvniť ekologickú stabilitu územia
Vplyvy na urbánny komplex a využitie krajiny								
Sídla	Vplyvy na architektúru, kultúrne pamiatky, archeologické náleziská		0			0		Nie je predpoklad
Poľnohospodárstvo	Záber, či kontaminácia poľnohospodárskej pôdy		0		-1			Záber pôdneho fondu
Lesné hospodárstvo	Záber lesnej pôdy		0		-1			Záber lesného pôdneho fondu
Priemysel a služby	Rozvoj priemyselných aktivít		0			0		-
Doprava	Zaťaženosť miestnych komunikácií		0			0		-
	Obmedzenie dopravy vplyvom prevádzky		0		-1			Dočasne počas realizácie

Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia
Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti

PRVOK	VPLYV	HODNOTENIE						POPIS VPLYVU (POČAS VÝSTAVBY/ PREVÁDZKY)
		Súčasný stav			Pri realizácii zmeny			
		-	0	+	-	0	+	
Odpady	Množstvo vznikajúcich odpadov		0		-1			Počas realizácie minimum, počas prevádzky vznik kalov
	Spôsob nakladania s odpadmi		0			0		-
Rekreácia a cestovný ruch	Vplyvy na poskytovanie služieb v dôsledku prevádzky		0			0		-
Infraštruktúra	Vplyv činnosti na inžinierske siete		0				+3	Plánované vybudovanie kanalizácie v obciach

NS - nerastné suroviny

Legenda:

- 0** Prakticky bezvýznamný, irelevantný vplyv.
- 1** Málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu.
- 2** Málo významný nepriaznivý vplyv, väčšieho kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu, ktorý môže byť zmiernený ochrannými opatreniami.
- 3** Významný nepriaznivý vplyv malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu.
- 4** Významný nepriaznivý vplyv väčšieho kvantitatívneho, územného alebo časového významu, ktorý môže byť zmiernený ochrannými opatreniami.
- 5** Veľmi významný nepriaznivý vplyv veľkého kvantitatívneho, územného alebo časového významu alebo menšieho kvantitatívneho, územného alebo časového významu, ale nezmierniteľný ochrannými opatreniami.
- + 1** Málo významný priaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu.
- + 2** Málo významný priaznivý vplyv, kvantitatívne väčšieho rozsahu, dlhodobého charakteru alebo s pôsobením na väčšom území.
- + 3** Významný priaznivý vplyv malého kvantitatívneho, územného alebo časového významu.
- + 4** Významný priaznivý vplyv väčšieho kvantitatívneho, územného alebo časového významu.
- + 5** Veľmi významný priaznivý vplyv v kvantitatívnom, územnom alebo časovom ponímaní.

OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti vyplývajú z existujúcich legislatívnych noriem, ktoré upravujú prevádzkovanie takýchto prevádzok, technologických postupov a technického vybavenia objektov, o ktorých sme písali v predchádzajúcich kapitolách (najmä v kapitole o vplyvoch na obyvateľstvo), ako aj z opatrení, ktoré vyplynú zo stanovísk dotknutých orgánov.

Medzi opatrenia, ktoré je možné v súčasnej dobe navrhnuť patria:

Počas realizácie zemných prác najmä v suchom období je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie prašnosti, napr. prekrytie prašných materiálov pri doprave, kropenie staveniska a dopravných trás, mechanizmy vychádzajúce na komunikácie mechanicky očistiť od nánosov zeminy a zabrániť tak roznášaniu nečistôt na verejnej komunikácii, je potrebné prísne dodržiavať opatrenia na zabránenie úniku kontaminantov do prostredia.

Po dokončení prác v miestach, kde bude prebiehať povrchové odvodňovanie stavebných rýh,

musí zhotoviteľ na danom úseku stavby zaslepiť stavebné drenáže, aby nedochádzalo k ovplyvňovaniu prúdenia podzemnej vody v lokalite. Pri stavebných prácach pod hladinou podzemnej vody v oblastiach, kde sú domové studne, odporúča projektant vykonať pred a v priebehu prác sledovanie hladiny vody v studniach.

Ďalej celkovo medzi všeobecné odporúčania pre vodné toky platí nasledovné:

- ochranné pásma vodných tokov v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a STN 75 2102 sú obojstranne min.6,0 m od brehovej čiary vodohospodársky významných vodných tokov a min.5,0 obojstranne od ostatných vodných tokov,
- na území pobrežných pozemkov nie je prípustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,
- k pobrežným pozemkom musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 73 6822,
- v záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami,
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd zo všetkých rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle zákona o vodách č.364/2004 Z.z. a (vodný zákon) NV SR č.269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
- všetky aktivity, stavebné zámery, resp. akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti tokov a ich ochranného pásma je treba odsúhlasiť so správcom vodného toku;

Výstavbou navrhovaných kanalizačných potrubí budú dotknuté toky vo správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. Rozsah dotknutia tokov a ich ochranného pásma je zrejmý zo situačných príloh projektovej dokumentácie.

V. VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Účelom navrhovanej verejnej práce Mútne, Oravské Veselé - kanalizácia je vyriešenie odkanalizovania aglomerácií nad 2000 ekvivalentných obyvateľov Mútne a Oravské Veselé.

Dôvody pre navrhovanú činnosť sú nasledovné:

- v obci Mútne a Oravské Veselé nie je vybudovaná verejná kanalizácia,
- splašková voda z týchto lokalít je sústreďovaná v žumpách, septikoch, prípadne je vypúšťaná priamo do cestných priekop, vodných tokov a spôsobuje ich znečisťovanie a aj znečisťovanie podzemnej vody.
- nedostatočná napojenosť obyvateľstva na verejnú kanalizáciu: V Mútnom a Oravskom Veselom nie je v tejto chvíli žiadna funkčná verejná kanalizácia pre odvádzanie odpadových vôd. V Mútnom bolo v r. cca 2008 realizovaných 1575 m splaškovej kanalizácie, ktorá je zaslepená, nefunkčná.

Odpadové vody z riešených aglomerácií budú odvádzané jestvujúcou kanalizačnou sieťou na ČOV Námestovo, kde budú čistené v súlade s požiadavkami legislatívy. ČOV Námestovo

(súčasná kapacita 46 000 EO, cieľová kapacita 63 000 ekvivalentných obyvateľov) je dostatočne kapacitná pre príjem odpadových vôd z riešeného územia.

Hlavným cieľom projektu v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd je zlepšenie kvality životného prostredia a života obyvateľstva a tiež zlepšenie ochrany povrchových a podzemných vôd v aglomeráciách Mútne a Oravské Veselé, respektíve v povodí rieky Váh. Účelom projektu je odkanalizovanie doposiaľ neodkanalizovanej sústredenej jestvujúcej zástavby obcí Mútne a Oravské Veselé. Vybudovanie nových splaškových kanalizačných stôk umožní zvýšiť percento napojenosti obyvateľov na verejnú kanalizáciu v obidvoch aglomeráciách.

Navrhovaná zmena činnosti už bola posudzovaná v dokumentácii „Odkanalizovanie obcí v povodí prihraničného toku rieky Biela Orava s čistením odpadových vôd na ČOV Námestovo“ (Združenie BIELA ORAVA, rok 2002) v rámci zisťovacieho konania.

VI. PRÍLOHY

1. INFORMÁCIA, ČI NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ BOLA POSUDZOVANÁ PODĽA ZÁKONA; V PRÍPADE AK ÁNO, UVEDIE SA ČÍSLO A DÁTUM ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA, PRÍP. JEHO KÓPIA

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky podľa § 10 ods. 1 a § 11 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení zákona č. 391/2000 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vydalo na základe zámeru činnosti „Odkanalizovanie obcí v povodí prihraničného toku rieky Biela Orava s čistením odpadových vôd na ČOV Námestovo“, ktorý predložil navrhovateľ, Združenie BIELA ORAVA, pre všestranný rozvoj obcí regiónu Biela Orava so sídlom v obci Breza, v zastúpení firmou Severoslovenské vodárne a kanalizácie, š.p. Žilina, so sídlom v Žiline a po ukončení zisťovacieho konania rozhodnutie číslo: 680/2002 zo dňa 15.5.2002 – 4.3/hp, kde je uvedené, že navrhovaná činnosť „Odkanalizovanie obcí v povodí prihraničného toku rieky Biela Orava s čistením odpadových vôd na ČOV Námestovo“ uvedená v predložennom zámere **sa nebude posudzovať** podľa zákona NR SR č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení zákona č. 391/2000 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Podľa § 2 ods. 4 zákona a prílohy č. 1 zákona patrí činnosť do kapitoly 10. Vodné hospodárstvo - položka č. 6 Čistiarne odpadových vôd a kanalizačné siete do 100 000 ekvivalentných obyvateľov, časť B a preto podlieha zisťovaciemu konaniu, ktoré MŽP vykonalo podľa § 10 a § 11 zákona (pozri rozhodnutie MŽP SR číslo: 680/2002 – 4.3/hp, Bratislava 15.5. 2002).

K tejto dokumentácii je doložené Rozhodnutie v Prílohe č.1 - Rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) č. 680/2002 - 4.3/hp zo dňa 15.5. 2002.

Cieľom navrhovanej činnosti bolo odvedenie splaškových odpadových vôd od producentov z obcí povodia prihraničného toku rieky Biela Orava (Oravská Lesná, Zákamenné, Krušetnica,

Lomná, Breza, Oravská Jasenica, Novoť, Mútne, Oravské Veselé, Beňadovo, Hruštín, Babín, Vasil'ov, Lokca, Ťapešovo, Vavrečka) spoločným kanalizačným systémom. Navrhovaná činnosť predstavovala vybudovanie splaškovej a odpadovej kanalizácie, zaústenej do kanalizačného systému mesta Námestovo. Konečné čistenie týchto vôd malo byť zabezpečované na intenzifikovanej a rekonštruovanej ČOV Námestovo.

Následne bola vypracovaná Štúdia uskutočniteľnosti Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v regióne Orava spoločnosťou AQUA PROCON s.r.o., Brno v decembri 2003. V stanovisku č. 907/04-1.6, mv. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo dňa 1.4.2004 k nutnosti posudzovania projektu Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v regióne Orava sa uvádza, že odkanalizovanie obcí v povodí prihraničného toku rieky Biela Orava a čistenie odpadových vôd bolo posúdené v rámci zisťovacieho konania v súlade s ustanoveniami zákona a ukončené vydaním rozhodnutia č. 680/2002 – 4.3/hp zo dňa 15.5.2002. Riešené boli obce Oravská Jasenica, Ťapešovo, Lokca, Breza, Krušetnica, Zákamenné, Novoť, Vasil'ov, Babín, Hruština výhľadovo obce Mútne, Oravské Veselé, Oravská Lesná, Lomná a Vavrečka. V rámci zámeru bola riešená aj intenzifikácia ČOV Námestovo.

V závere stanoviska je uvedené, že vzhľadom k tomu, že odvádzanie a čistenie odpadových vôd v záujmovej oblasti bolo z väčšej časti posúdené v rámci zámeru Odkanalizovanie obcí v povodí prihraničného toku rieky Orava s čistením odpadových vôd na ČOV Námestovo a u ostatných obcí bolo vydané územné alebo stavebné rozhodnutie, nebolo potrebné vykonať pre navrhované odvádzanie a čistenie odpadových vôd zo záujmovej oblasti zisťovacie konanie podľa zákona.

Súčasný Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti je spracované za účelom zhodnotenia vplyvu na životné prostredie a obyvateľstvo v súvislosti s aktualizáciou navrhovanej kanalizácie.

V Štúdii uskutočniteľnosti - Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v regióne Orava spracovanou firmou AQUA PROCON, s.r.o. (december, 2003) boli vypracované variantné riešenia odkanalizovania a čistenia odpadových vôd u daného územia. Návrh variantných riešení bol prerokovaný a odsúhlasený zástupcami SVS a.s. Žilina. Pri návrhu variantných riešení odkanalizovania regiónu boli brané do úvahy miestne prírodné podmienky, jestvujúce zariadenia a ich stav, požiadavky budúceho prevádzkovateľa a najnovšie poznatky zo stokovania a čistenia odpadových vôd.

Tabuľka č. 28: Posudzované varianty - kanalizácia a ČOV v okrese Námestovo

Varianty	Popis variantných riešení
Variant č.1	Odpadové vody zo všetkých obcí z okresu Námestovo sú navrhnuté na čistenie na ČOV v Námestove - cieľová kapacita ČOV navrhnutá na 63 000 EO
Variant č.2	Je posudzovaná samostatná ČOV pre obce Mútne a Oravské Veselé. ČOV je situovaná po obec Oravské Veselé, kapacita ČOV je 6 300 EO. Variant č. 2 je porovnávaný s riešením obcí podľa variantu č.1.
	Je posudzovaná samostatná ČOV pre obec Oravská Lesná, kapacita ČOV je 3 800 EO. Variant č. 2 je porovnávaný s riešením obce podľa variantu č.1.

Variant č.3	Je posudzovaná samostatná ČOV pre obce Breza, Krušetnica, Zákamenné, Novoť. ČOV je situovaná po obec Breza, kapacita ČOV je 12 000 EO. Variant č.3 je porovnávaný s riešením obcí podľa variantu č.1.
	Je posudzovaná samostatná ČOV pre obce Lokca, Vasilov, Babín, Hruštín. ČOV je situovaná po obec Lokca, kapacita ČOV je 9000 EO. Variant č.3 je porovnávaný s riešením obcí podľa variantu č.1.

Ďalej boli posudzované v Štúdii uskutočniteľnosti nasledovné aktivity: Zázrivá - kanalizácia a ČOV, Párnica - kanalizácia a ČOV, Dolný Kubín - kanalizácia a ČOV v 2 variantných riešeniach, Sedliacka Dubová - kanalizácia a ČOV, Nižná - kanalizácia a ČOV, Liesek, Vitanová - kanalizácia a ČOV.

Výsledok posúdenia jednotlivých variantných riešení podľa Štúdie uskutočniteľnosti je nasledovný:

Pre okres Námestovo po technickom, prevádzkovom a ekonomickom vyhodnotení predmetnej časti projektu navrhujeme v okrese Námestovo riešiť odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd jednoznačne podľa variantu č. 1, to znamená čistenie odpadových vôd z celého okresu Námestovo na ČOV v Námestove s cieľovou kapacitou 63 000 EO, kam budú vybudovanými kanalizačnými sieťami v jednotlivých oblastiach a kanalizačnými zberačmi privedené odpadové vody z celého riešeného územia. Budovaná kanalizácia bude mať charakter splaškovej kanalizácie.

Výsledkom všetkých variantných riešení v Štúdii uskutočniteľnosti je odkanalizovanie obcí na ČOV Námestovo.

2. MAPY ŠIRŠÍCH VZŤAHOV S OZNAČENÍM UMIESTNENIA ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ OBCI A VO VZŤAHU K OKOLITEJ ZÁSTAVBE

Obrázok č. 1: Situácia širších vzťahov a umiestnenie zmeny navrhovanej činnosti

3. DOKUMENTÁCIA K ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

VII. DÁTUM SPRACOVANIA

30.4. 2025

VIII. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA A PODPIS SPRACOVATEĽA OZNÁMENIA

Ing. Martina Vrabcová (rod. Belíková)

Odborne spôsobilá osoba podľa zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Odborne spôsobilá osoba podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

DETOX s.r.o.,
Zvolenská cesta 139,
974 05, Banská Bystrica

E-mail: martina.vrabcova@detox.sk

Tč: +421 905 236 509

IX. PODPIS OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

Ing. Marcel Bakoš - generálny riaditeľ OVS a.s.

Príloha č. 1

Rozhodnutie MŽP SR č. 680/2002 - 4.3/hp zo dňa 15.05.2002

Príloha č. 2
Stanovisko MŽP SR č. 907/04 - 1.6, mv zo dňa 1.4.2004